ಮದಿಪು

59 2012

ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪಂಜಿಮೊಗರು ವಿವೇಕನಗರ ಸೌಹಾರ್ದ ವೇದಿಕೆದ ಪತ್ತನೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ
ಸಮಾರಂಭೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮದಿಪು ಕೊರಿಯೆರ್

ಜಪ್ಪಿನ ಮೊಗರು ಬಂಟರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯೊಡು ನಡೆತ್ತಿನ 'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ದೀಪ ಅರ್ಲಾದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್

ಪದವಿನಂಗಡಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲದ ಆಶ್ರಯೊಡು ನಡತಿನ
'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ'ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ - 59

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824-2459389
email : tulu.academy@yahoo.co.in.

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture, published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbagh, Mangalore -3. ✆ : 2459389.

Chief Editor	:	Umanatha A. Kotiyan
Editor	:	Jagannatha Shetty Bala ✆ : 9845013546
Managing Editor	:	Chandrahasa Rai B.
Pages	:	64 + 4
Vol.	:	13 - 59
ಬೆಲೆ	:	ರೂ. 15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	ರೂ. 50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	ರೂ. 500/-
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣ ಲಿ.
ಮುದ್ರಣ	:	ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣ ಲಿ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಾಂಗಣ, ಯೆಯ್ಯಾಡಿ ಮಂಗಳೂರು - 575 008

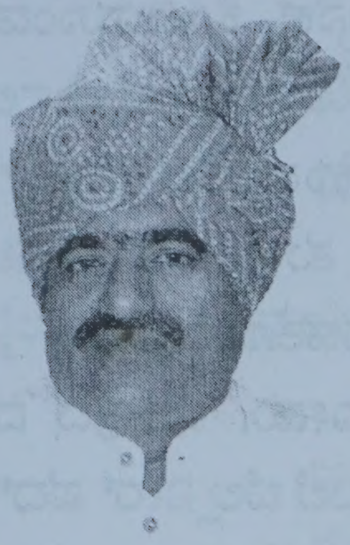

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪು ಪಂಡ ಅವು ತುಳುವೆರೆನ ಬೆಪ್ಪುಸುಲು. ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ನುಡಿ ಪಂಡ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್ದ ದುನಿಪು. ಎಂಕುಲು ಓಲಗ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕದ ಮೂಜಿನೇ ಎಗ್ಗ 59ನೇ ಮದಿಪು ನಿಕಲ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಉಂಡು. ತುಳು ಬರವುದ ಬುಲೆಕ್ಕ್ ಮುದೆಲ್ ಆಪಿನ ಮದಿಪುಡು ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆದ ಪೊರ್ಲ ಬಾಸೆದ ದೇಸೆ ಉಂಡು. ಪೊಸ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಬರವುದ ಸುಪೊರ್ನು ಎಂಕ್ಲ್ ಬಯಕೊಂದುಲ್ಲ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿನ ಬೆನ್ನಿ, ಬರೆ, ತುದೆ, ಪಲ್ಲ, ಭೂತ ಕೋಲ ತೆಂಬರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಮುಡಿಪು ಅತ್ತ್. ಆಯಿತ ಪಿದಯಿದ ತುಳುನಾಡ್ ತೂವೊಡಾಂಡ ನಮ್ಮ ಬರವುದ ತಾದಿಲಾ ಬುಲೆವೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೇಲೆಗ್ ನಿಕಲ್ನ ಬೆರಿಸಾಯ ಎಂಕ್ ಬೋಡು.

ತುಳು ಭವನದ ಬೇಲೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊರ ಕೇನುನು ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಂಧುಲೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಸಕಾಯ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಪತ್ರಿಕೆದಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಟಿ. ವಿ ಚಾನಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಆಚರಣೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ಟ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಇಸಯದ ಚಾವಡಿ ಕೂಟ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಆಂಡ್. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದಿಂಜ ಗರ್ಡ್‌ಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ಸಾಲೆದ ಜೋಕುಲೆ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಳುಕ್ಕು

ಪೊಸ ಜವನೆರೆನ ಸೇರಿಗೆನ್ ಮಲ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಕೊಡಿಯಾಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆಲಾ ತುಳುವೆರೆ ಕಚಿಲ್ ಕುಚಿಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟುಗು ಅವೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಬೂಕುಲು, ತುಳು ಸಿ.ಡಿ. ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಲೇಸುಲು ಬುಡಂದೆ ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಮದಿಪುಗು ನಿಕಲೆ ಸೊರ ಬೋಡು. ಬರವುದ ದನಿ ಬೋಡು. ಕೈ ಕೂಡಾಲೆ. ಚಾವಡಿಗ್ ಬಲೆ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಚಾವಡಿದ ಬಲ್ಮನ ದೆತೋನ್ಲೆ. ಮದಿಪುನು ಪೊರ್ಲ ಪೊದಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಮದಿಪುದ ಸಂಪೊಲಿಗಾರೆ ಜಗ್ಗಣ್ಣಗ್, ಎಂಕ್ ದುನ್ನಾನಗ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತ ಜವಬ್ದಾರಿಲೆನ್ ಎಚ್ಚೆರಿಗೆಡ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದಹಾಸ ರೈಕ್ಲೆಗ್, ಅಂಚೆನೆ ಬೆನ್ಪಿ ಜವನೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆದ ನುಡಿ ಪನೊಂದು ಮದಿಪುದ ಮದೆಕ್ಕ್ ಮಗುರುವೆ.

ಉಮಾನಾಥ. ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ನಮನ್ ತಿದ್ದೊನುಗ,
ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ್ ತಿದ್ದೆರೆ ತೂಕ

ಸೊಲ್ಮೆಲು ತುಳು ಬಂಧುಲೆ,

ಮದಿಪುದ ಮಿತ್ತ್ ಗೇನ ದೀವೊಂದು ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿದ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಕೆದ ಪಾತೆರ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪಿನ ಮದಿಪುಗು ನಿಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ನುಡಿ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನನಲಾತ್ ಸಗ್ತಿ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ನಿಕುಲು ಗೇನ ದೀದ್ ಮದಿಪುನ್ ತೂವೊಂದುಲ್ಲರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ಲಾ ಎಚ್ಚಿಸಾವೊಂದುಂಡು. ನನಲಾತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮದಿಪುದ ಒರು ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಎಚ್ಚಾವೊಂದೇ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಕಾರಣ ಓದುನಕುಲಾಯಿನ ನಿಕುಲು. ಮದಿಪು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಬರವುಲೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಬರೊಂದುಂಡೂಂದಾಂಡ ಅವು ನಿಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ.

ಮದಿಪುಡು ಬರವುದೊಟ್ಟುಗು ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಕೊರ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗ. ಅಯಿಕ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಸಂತೋಸೊ ಪಡೆತರ್‌ಂದ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಕಾಕಜಿ, ಪೋನ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ನಿಕ್ಲೆನ ಆಸೆದಲೆಕ್ಕನೇ ನನ ದುಂಬುಗುಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಮದಿಪುದ ಬರವುದೊಟ್ಟುಗು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪ. ಮಾತಾ ಬದಲಾವೊಂದು ಉಂಡು, ಮದಿಪು ಬದಲಾಯಿಜಿಂಡ ಎಂಚ. ಪೊಸ ಬರವು ಗಾರೆರೆನ ಬರವುಗು ಎಚ್ಚ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲಾಯಿನ ವುಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಸಂಗತಿಯೇ. ಅಂಚಾದ್ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಬರವುಗು ಅವಕಾಶ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಅತ್ತ್. ಈ ಪಾತೆರ ಯಾನ್ ದುಂಬುಲಾ ಪನ್ತೆ. ಆಂಡ ಈ ಸರ್ತಿಲಾ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಬರವು ಬರೊಂದಿಜ್ಜಿಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಎಂಕುಲು ಖಂಡಿತವಾದ್ಲಾ ದುಂಬುದ ಬರವುಗಾರೆರೆನ್ ದೂರ ದೀಪುಜ. ನನ ದುಂಬುಗು ದುಂಬುದ ಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಪೊಸಬೆರೆಗ್ಲಾ ಸರಿಸಮಾನವಾದ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರಿಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರ್ಪ.

ಆಟಿ ಕರಿಂಡ್, ಸೋಣಲಾ ಕರಿಂಡ್. ದುಂಬುದಕ್ಲೆನ ಬಂಜದ ತಿಂಗೊಳು ಆಟಿ. ಎಡ್ಡೆ ಪುಣ್ಯೊದ ತಿಂಗೊಳು ಸೋಣ. ಆಟಿಡ್ ಕಷ್ಟೊನಷ್ಟೊಲೆನವೇ ಕಾರ್‌ಬಾರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಆಟಿದ ನೆಂಪುನು ತುಳುನಾಡೊಮ್ಮೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಲು ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಆಟಿದ ಲೇಸ್ ...ಇಂಚ ಪೂರ ಪುದರ್ ದೀವೊಂದು ಮಲ್ಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೈದೆರ್. ಆಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ಆಟಿದ ಸಂಗತಿಲೆನ್, ಆಟಿದ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಲ್ ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತಿಜೇಂದೇ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಪತ್ತೈವ ಬಗೆತ್ತ ಕಜಿಪ್ಪು, ತಿಂಡಿಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಡದ್ದ್ ವಣಸ್ ಕೊರ್ದ್, ಜರಿತ್ತ ಅರು ಇತ್ತಿನ ಕುಂಟಂಗಿ ಪಾಡೊಂದು ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಪುಗೆಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಶಾಲ್ ಪೊದೊತೊಂದು ಪೋಟೋ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ಪಾಂಡ ನೇಡ್ದ್ ತುಳುಕು, ತುಳುವೆರೆಗ್ ದಾನೇಂಡಲಾ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ವಿಷಯೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ? ದುಂಬುದ ಆಟಿದ ಜೀವನೊ ಎಂಚಿತ್ತಿಂಡ್‌ಂದ್ ಇತ್ತೆದಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತ್ತುಂಡಾ? ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್ ಪಂಡ ದಾದಾಂದ್ ಜವನೆರೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ದ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ತೀರ್‌ಂಡಾ? ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನನ ದುಂಬುಗಾಂಡಲಾ ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲು ತುಳುವೆರೆನ ಲೇಸ್ ಆವಡ್, ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಲೇಸ್ ಆವಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ, ಬಿಲೆ, ಗೌರವೊಲೆಗ್ ಅಪಚಾರ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಲೇಸ್ ನಡಪಡ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್ ಸಾಯ ಮಲ್ಪಡ್. ತುಳು ಲೇಸ್ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆದಕುಲುಲಾ ಈ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊಗು ಸೈ ಪಂಡರ್‌ಂದಾಂಡ ಮದಿಪುಗು ಮಸ್ತ್ ಕೊಸಿ ಆಪುಂಡು.

ನನ ನಿದಾನೊಡು ಸುರುವಾಪುಂಡು ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮ, ಅಂಕ-ಆಯನ, ಪರ್ಬ.....ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ದಿನೊಕ್ಕುಲು. ಮರ್ಯಾಲ ಕರಿದ್ ಬರ್ಪಿನ ದಿನೊಕ್ಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಬೇಗ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ನಮಕ್ ಪುರುಸೊತ್ತು ಕಡಮೆ, ಬೇಲೆ ಎಚ್ಚಾಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಅಂಕ-ಆಯನ, ನೇಮ-ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ ಪೋವೆರೆ ದುಂಬುದಾತ್ ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತೆದ ದಿನೊಟ್ಟು ಇಜ್ಜಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ಕೂಡುಕುಟುಮ ಇಜ್ಜತ್ತಾ. ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪೆರೆ ಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡನಿ-ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೇ ಪೋವೊಡೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆಸೆ. ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಲ್ ಜೋಕುಲು ಬೇತೆಬೇತೆ ಕಾರಣೊಲೆಡ್ದಾದ್ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ದೂರ ಉಪ್ಪುನೆಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚಿ ಇಲ್ಲಲ್ ಕಂಡನಿ-ಬೊಡೆದಿ ಮಾತ್ರೆ ಉಪ್ಪುನು.

ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಪೋಂಡ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಗೇನ ದೀಪುನೆಂಚ ಪನ್ಪಿ ಬೇಜಾರ್-ಪೋಡಿಗೆ. ಉಂದು ಮಾತ ನಮ ಬದಲಾಯಿನೆತ್ತ ಫಲ.

ಈ ಸರ್ತಿ ಬರ್ಸ ಆತೀತೆ. ಪರ್ಲಿ ನೀರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಎತ್ತಪತ್ತ ಆವೆರುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಇತ್ತೆನೇ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್. ಬರ್ಸ ಅಂಚಿಂಚಿ ಆಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಬೆನ್ನಿಗ್‌ಲಾ ಕಷ್ಟೊ ಎದುರಾತ್‌ಂಡ್. ಆವೆಡ್ದಾದ್ ನನ ದುಂಬುಗು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೆರೆಲಾ ಒಂತೆ ಬಂಗ. ಇತ್ತೆನೇ ಬಿಲೆ ಅಕ್ಕಸಗೆತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನನ ದುಂಬುಗು ಎಂಚನಾ? ನಮೊಲಾ ಅರಿ ಬಾರ್‌ಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಆಸೆ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೀಯ, ರಬ್ಬರ್‌ನ್ಲ ಬುಳೆಪಾಯ. ಆಂಡ ಉಂದು ಪೂರ ಬಂಜಿಗ್ ತಿನ್ಪಿನಂಚಿ ವಸ್ತ್ಲತ್ತತ್ತಾ? ಬಿಲೆ ಎಚ್ಚಾಪಿನೇಕ್ ಬುಳೆ ಕಡಮೆ ಆವೊಂದುಲ್ಲಯಿ ನವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾರಣ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ವಾ ಕಷ್ಟೊನಷ್ಟೊಲಾ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ದೇವೆರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಊರು ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಲಿಗೆ ನೇಕ್ ಕಾರಣ. ಆಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಊರುಡುಲಾ ಇತ್ತೆ ಕಳು-ಕಪಟ-ಮೋಸ ಎಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ವಾ ದೇವೆರಾಂಡಲಾ ಸಹಿಸುವೆರಾ? ಮಾತೆನ್ಲ ನಮೊ ದೇವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಸಗ್ತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡುನೇಡ್ದ್ ದುಂಬು ನಮ್ಮಂಚಿ ಒಂತೆ ತೂವೊನೊಡು. ನಮನ್ ನಮೊ ತಿದ್ದೊನೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊಕ್ಕುಲು ನಮನ್ ಎದ್ಕೊನುವ. ಸುರೂಕು ನಮೊ ಬದಲಾಕ. ಬೊಕ್ಕ ಕೈತಲ್‌ದಕ್‌ಲೆನ್ ಬದಲ್ಸಗ. ಅಂಚ ಊರೇ ಎಡ್ಡೆ ರೂಪೊಗು ಬದಲಾದಾನಗ ಸುಕೊ, ಶಾಂತಿ ತನ್ನಾತಿಗೆ ಬರ್ಪುಂಡು, ಒದಗುಂಡು. ಅಯಿತ್ತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಮ್ಮಲ್ತೇ ಸುರು ಆವಡ್.

ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಏಪಲಾ ಉಂಡೇ. ಎಂಕುಲು ದಾದ ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ನಿಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬರೆದ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ನಿಕ್ಲೆನ ಮನಸ್‌ದುಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಲೆ. ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪು ತೂದು, ಓದುದು ದಾನೇಂಡಲಾ ಪನೊಡೂಂದು ತೋಜಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದುಂಬುಪಿರಾವು ತೂವಂದೆ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ. ಅಯಿತ್ತ ಸಾದಿ ತೂವೊಂದೇ ಕುಲ್ಲುವ.

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ

ಸಂಚಿದುಲಾಯಿ ಎಂಚಿನ...?

1. ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆಗೊಂಜಿ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ ನುಡಿನಮನ 9
2. ಉಡಲ್‌ಅರಳ್‌ಂಡ್ 11
3. ಮದತ್ತ್‌ದಿ ಆಟಿ 14
4. ಊರುಗೊಂಜಿ ಪುದರ್ 15
5. ತೆರಿಲೆ ತೆರಿಪಾಲೆ 16
6. ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ 17
7. ಕಬಿತೆ 18
8. ಆದರ್ಶ ಬುಡೆದಿ ದ್ರೌಪದಿ 19
9. ನೆಂಪು 21
10. ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್ 22
11. ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ಗೊಬ್ಬುಲು 23
12. ಪುಣಚಾಪ್ಪೆ 25
13. ತುಳು..... ಎನ್ನಾಲ್ 26
14. 'ಅಪ್ಪೆ' ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕೆ 26
15. ಮೋಸ ಮಲ್ಪಡೆ ಮೋಸ ಪೋವಡೆ... 27
16. ಪಾಲ್ ಪಾಡುವೆರ್‌ಗೆ 30
17. ಆಟಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ೕೕೕ ..... ತುಳುವ ನಾಡ್‌ಗ್! 31
18. ಓದುಲೆ...ಕಲ್ಪುಲೆ 34
19. ತುಳು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರ್ 35
20. ಕೇನ್‌ಲೆ ಮಾತೆರ್ಲ 39
21. ಜನಪದ ಅವಿಲ್‌ಡ್ ತುಳುವೇದಿ 40
22. ಕುಂಟಿ ಪೊಣ್ಣು 44
23. ಕೇದಗೆ 46
24. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಸಮಸ್ಯೆಲು ಬೊಕ್ಕೊ ಪರಿಹಾರ ಉಪಾಯೊಲು 51
25. ಲೆಪ್ಪು 53
26. ಅಪ್ಪೆನ್ ಲೂಟಿಯೆರ್ 54
27. ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ 55
28. ಮರ್ಯಾದೆದುಲಯಿ..... ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್ಕ್ 56
29. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗರೊಡಿಲೆನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ 58
30. ಗುಂಡಣ್ಣನ ಗಮ್ಮತ್ 60
31. ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ತುಳುವಪ್ಪೆ 61
32. ಪಿಲಿ ಬಡವಾಂಡಲಾ ಎಲಿ ತಿನಂದ್! 62

ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆಗೊಂಜಿ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ ನುಡಿನಮನ

◆ ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್

ಪುಂಡೂರು ಮನೆತನೊತ ಪೆರ್ಮದ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯಯೆರ್ನ ಕಡೀರಮಗೆ – ಪುಂಡೂರು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ (ಜನನ – 1936) ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ತುಳುಲಿಪಿ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು – ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಭಾಷೆಳೆಡ್ಲಾ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಲ್ದಿನಾರ್.

ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನೋ ತಾಳೆಗರಿಯೋಲೆಡ್, ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆತಿ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥೊಳಾಯಿನ :-

1) ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ - 1984
2) ಕಾವೇರಿ - 1987
3) ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ - 1991
4) ಮಹಾಭಾರತೊ - 2000

– ಈ ನಾಲ್ ಗ್ರಂಥೊಳೆನ್ ನಾಡ್ದ್‌ತ್ತ್‌ದ್, ಸಂಶೋಧನೆಟ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಪುಂಡೂರು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಸಂದೊಡು !

'ಆಲಡ್' (1983), 'ಕುಡಲಮಲ್ಲಿಗೆ' (1998) – ಪಣ್ಪಿ ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನೊಳೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಶ್ರೀ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ಶಿರೋಮಣಿಯಾದ್, ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಳೆನ್ಲಾ ಕೊಡುಗೆಯಾದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್.

1) ಭಕ್ತ ಕುಚೇಲ - ರೂಪಕ
2) ಕರುಣಾ - ರೂಪಕ
3) ಕಿಂಕರ್ಮ ಕಿಮ ಕರ್ಮೇತಿ - ರೂಪಕ
5) ಗಂಗಾಲಹರಿ - ರೂಪಕ
6) ಕೃಷ್ಣ ಜನನ - ಯಕ್ಷ ರೂಪಕ
7) ಮೈತ್ರಾವರುಣಿ ಚರಿತ - ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ
8) ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸುಪ್ರಭಾತ
9) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸುಪ್ರಭಾತ

– ಇಂಚೀ ಮಹಾಮೇಧಾವಿ ಕವಿವರ್ಯೆರ್ ಬರೆತಿ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಲು, ನೂದೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿಳೆಡ್ ಪ್ರಕಟವಾತ್‌ಂಡ್!

ಉಂದ್ ಅತ್ತಾವಂದೆ ಕವಿತಾಸಂಕಲನೊಲು, ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನೊಲು, ನಾಟಕೊಲು, ಅನುವಾದೊಳು ಸೇರ್ದ್ ಸುಮಾರ್ 20 ಪುಸ್ತಕೊಳು ಬೊಳ್ಳುಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್!

ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಒರಿ ಆದರ್ಶ ಗುರು, ಅಮ್ಮೆ, ಗೃಹಸ್ಥೆ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್, ಮೇರೆನ ಬುಡೆದಿ ವನಿತಾ - ಮೇರ್ ಗೃಹಿಣಿ ಧರ್ಮೊಡು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾದ್ ಸಂಸಾರೊನು ನಿಭಾಯಿಸೋಂದು, ಮೂವೆರ್ ಮುದ್ದು ಜೋಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್, ತನ್ನೊ ಕಂಡನ್ಯೊನ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ತುಂಬು ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ತಿನಾರ್.

ಈ ದಂಪತಿಳೆಗ್ ಇರ್ವೆರ್ ಪೊಣ್ಜೊಕ್ಳು - ಲಲಿತಾ ಕಲ್ಲೂರಾಯ, ವಸಂತಿ ಬೈಲ್, ಬೊಕ್ಕ ಒರಿ ಮಗೆ - ವಿಜಯರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಪಾಡ್ದಿ ಶ್ರೀ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್ನ ಕೆಲವು ಕೃತಿಕುಳು - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತೊಕೊಳೆಡ್ ಆರೆನ ಶಿಶುಗೀತೆಳು ಪ್ರಕಟವಾತ್‌ಂಡ್.

ಅತ್ತಾವಂದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು, ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಳೆನ ಸರಮಾಲೆದ ಈ ಸರದಾರೆರ್; ಸಾಹಿತಿ, ಆಶುಕವಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತಿ, ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ - ಇಂಚ ವಿವಿಧ ಮಜಲ್‌ಡ್ ತನ್ನೊ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯೊಡು ಮೆಣ್ಕೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಆ ಒಂಜಿ ದಿನ ಯಾನ್ ಆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್, ಆರೆನ ಜೀವನ- ಸಾಧನೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಕೃತಿರಚನೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಬೋಡೂಂದು ನಟ್ಟೋಣ್ಣಗ (ಎನ್ನ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿ ರಚನೆಗಾದ್) ಚೂರೇ ಚೂರಾಂಡಲಾ 'ಅಹಂ' ಇಜ್ಜಂದೆ, ಆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಎಂಕ್ ಆದರಾತಿಥ್ಯೊದೊಟ್ಟುಗು, ಎನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬೋಡಾಯ್ನ ಮಾತಾ ಮಾಹಿತಿಳೆನ್ ಒದಗದ್ ಕೊರ್ದು ಆರೆನ ಕೆಲವು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಳೆನ್ಲಾ ಕೊರ್ದು, ಎನನ್ ಅನುಗ್ರಹದೊಟ್ಟುಗು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತಿಂಚಿ ಈ ಪೂಜನೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿನ್, ಎನ್ನ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು -

1) ತುಳುನಾಡ್ದ ಹರಿದಾಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕೀರ್ತನೆಲು (ತುಳು) - 2009

2) ತೌಳವದಾಸ ದರ್ಶನ (ಕನ್ನಡ) - 2008

- ಈ ರಡ್ಡ್ ಭಾಷೆಡ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಹರಿದಾಸೆರೆನ ಸಾಲ್‌ಡ್ - ಶ್ರೀ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರೆನ್ಲ(ಪುಂಡೂರು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ) ಹರಿದಾಸೆರಾದ್ ಸೇರ್ಪಾದ್, ಆ ಬೂಕುಲು ಬೊಳ್ಳುಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್!

ಶ್ರೀಯುತೆರ್ ಉಂದುವೇ 13-7-2012 (ಶುಕ್ರವಾರ) ಅನೇರೋಗ್ಯೊಡು 76ನೇ ವಯಸ್ಸ್‌ಡ್ ಹರಿಪಾದ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಉಂದು ನಮ್ಮೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿಲಾ ಅಂದ್. ಪರಮಾತ್ಮೆ ಆರೆಗ್ ಸದ್ಗತಿ ಕೊರೊಡೂಂದು ಯಾನ್ ನಟ್ಟೋಣ್ವೆ. ಎನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜೆಸ್ಸಿಗ್ ಆರ್ ಕೊರ್ತಿನ ಅಪಾರ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಳೆಗ್ ತರೆತಗ್ಗಾವೊಂದು, ಆರೆಗ್ ಚಿರಋಣಿಯಾದ್, ಈ ಬರವಣಿಗೆದ ಮೂಲಕ ಎನ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ 'ನುಡಿನಮನ' ಸಂದಾವೆ !!!

॥ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು !!

ಉಡಲ್ ಅರಳ್‌ಂಡ್

◆ ಶೋಭಾ ಬಗಂಬಿಲ

ಪ್ರಿಯಾ,

ಬೈಯದೊ ಪೊರ್ತುಗ ಇಲ್ಲ್‌ದೊ ಕೈತಲ್‌ದೊ ತುದೆತೊ ವುಂತುವುಲು ಬಂಡೆ ಕಲ್ಲ್‌ದೊ ನಡುಟು ಕುಲ್ಲೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಮೊಬೈಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಪದೊನು ಕೆಬಿಕ್ ದೀದ್ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪವಲ್. ಪಿರವುಡು ಉಂತೊಂದಿತ್ತಿನ ನೀರಜ್‌ನ್ ತೂದು ಅಲೆಗ್ ಪಾತೆರಿಯರೆ ನಾಲಯಿಯೇ ಮಗುರುಜಿ. ಆಯೆಲಾ ಮನಿಪಂದೆ ಉಂತೊಂದು ಅಲೇನೇ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಆಯೆ ಅಲೆನ ಮೋನೆ ತೂದು, ಆಲ್ ಮನಿಪುಜಲ್‌ಂದ್ ಪಿದಡ್‌ನಗ ಆಲ್ ಆಯನ್ ಲೆಪ್ಪುವಲ್.

ನೀರಜ್, ... ಪಿರ ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ಅಲೆನೊ ಮೋನೆಗ್ ತೂಪೆ. ''ಎನ್ನ ನಿಕ್ಕ್ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ...''? ''ದಾನೆ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಈರ್ ಎನನ್ ಮರತ್‌ಂಡಲಾ, ಯಾನ್ ಇರೆನ್ ಎಂಚ ಮರಪರೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಈರ್ ಇತ್ತೆ ಓಲುಲ್ಲಾರ್''? ''ಯಾನ್ ... ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ದಿನ ಇಲ್ಲಲ್ ಉಲ್ಲೆ''. ''ಅಂಚಾದ್ ಇಡೆ ಮಟ್ಟಾ ಬರೊಡುಂದ್ ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಡೆ ಬತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊ ಕುಲ್ಲುದು ಎನ್ನ ಊರು ಮೈಸೂರ್‌ಗು ಪೋಪೆ. ಈ ಎಂಚ ಉಲ್ಲಾ? ಪ್ರಿಯಾ ಖುಷಿಟ್ ಉಲ್ಲಾನಾ''? ''ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಖುಷಿಟ್ಟೆ ಉಲ್ಲೆ''. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಕುಡ್ಲಡ್ ಕಾಲೇಜುಡ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ದ ಟೀಚರ್ ಆದ್ ಉಲ್ಲೆ''. ''ನಿಕ್ಕ್ ಮದಿಮೆ.... ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊನು ದುಂಬು ಕೊನವಂದೆ ಅರ್ದೊಡು ಉಂತಾವೆ. ''ನೀರಜ್, ... ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್, ಮದಿಮೆ ಪನ್ಪುನ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರೊದ ನಂಬೊಲಿಗೆ ದೀತಿಜಿ, ದಾಯೆ ಪಂಡಾ.... ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಸುರೂಕು ಬತ್ತಿನಾರ್ ಈರ್. ಈರ್ ಎಂಕ್ ಮೋಸ ಮಂತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಮದಿಮೆ ಆಯರ್‌ಂದ್ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಇರೆನೊ ಮದಿಮೆನ್ ಉಂತಾವೊಡುಂದು ಯಾನ್ ಸುಮಾರ್ ಬಂಗ ಬತ್ತೆ. ಆಂಡ.... ಅವು ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಸಾಧನೆಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ದುಂಬು ಬರೊಡುಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಬತ್ತೆ ಅಂಚಾಂದ್ .... ಯಾನ್ ಮೂಲೇ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೆ. ಈರ್.... ಕುಸಿಟ್ ಉಲ್ಲರತ್ತಾ ಅವೇ ಎಂಕ್ ಮಲ್ಲ ಕುಸಿ''

''ಎನ್ನ ಕತೆ, ಕೇಂಡನಾ .... ಪ್ರಿಯಾ ...... ಎಂಕ್ ಮದಿಮೆ .... ಇಲ್ಲಲ್ ಎನನ್ ಒತ್ತಾಯೊಡು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಮದಿಮೆ ಮಂತೆರ್. ನಿಕ್ಕ್ ಬಾಸೆ ಕೊರೊದು, ನಿನ್ನ ಜಾಗೆಗ್ ಪಿರವೊರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಉಂತಾಯೆರ್. ಯಾನ್ ಮನಸ್‌ದಾಂತಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಆಂಡ.... ಎಂಕ್ ನಿನ್ನ ನೆಂಪಾವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೊಣ್ಣು, ತಾಳಿ ಕಟ್ಟ್‌ನೊ ಗಳಿಗೆಡ್, ಬಲ ಕಾರ್ ದೀದ್ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯಲ್. ಆನಿ, ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಫೋಟೋನು, ಎನ್ನ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಐನ್ ಆಲ್ ತೂದು ಏರೆನ ಫೋಟೋ ಕೇಂಡಲ್, ಎಂಕ್ ದಾನೆ ಪನೊಡುಂದು, ತೆರಿಯಿಜಿ. ''ತೂಲ, ಯಾನ್ ಸುರೂಕೇ ...... ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಎಂಕ್ ಮದಿಮೆ ಬೊಡ್‌ಚಿಂದ್ ತೆರಿಪಾದೆ. ಆಂಡ ..... ಮಾತೆರ್ಲ ಎನ್ನನ್ ಒತ್ತಾಯ

ಮಂತ್‌ದ್ ಪಗೆಮಾನಿಯಲೆಕೆನೇ ತೂಯೆರ್. ನಿನಡಾ ಪನಿಯೆರೆ ಎಂಕ್ ಅವಕಾಸೊನೇ ಇಜ್ಜಂದೆ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಪೊಣ್ಣು ಪ್ರಿಯಾ. ಆಲೆನ ಜಾಗೆನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಎನ್ನಾಳ್‌ಂದ್ ಕನೊಟುಲಾ ಎನ್ನಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ''. ಬುಲಿತೊಂದು ಪಂಡೆ. ಆಲ್ ಎನಡ್‌ದ್ ದೂರನೇ ಇತ್ತಲ್. ಆಲ್ ಮನದಾನಿ ಬೊಲ್ಪು ಆಯೆರೆ ದುಂಬು ಇಲ್ಲ್ ಬುಡುದು ಪೋಯಿನೊ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಲ್ ಇತ್ತೆ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಕುಸಿಟ್ ಉಲ್ಲಲ್‌ಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರಡಾಂಡ್''.

''ಪ್ರಿಯಾ...... ಈ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುರೊತೊ ಕತೆ, ನಿನನ್ ಯಾನ್ ಎಂಚಾ ಮರಪೊಡು? ನೀರಜ್.... ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಏತೋ ಆನುಲೆನ್ ತೂಯೆ. ಎನನ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಮದಿಮೆ, ಆದ್ ಬಾಳ್ವೆನ್ ಕೊರುಪೆಂದ್ ಪಂತ್‌ಜೆರ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ, ಈರ್ ಸೈತ್‌ದ್‌ಪ್ಪರ್. ಅತ್ತ್‌ಂಡಾ .... ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಸಂಸಾರ ಮಂತೊಂದುಪ್ಪರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಒರಿಯನೊ ನಿರೆಳ್‌ಡ್ ಬದ್‌ಕೊಡುಂದ್ ಒವು ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಸೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಲೆ? ಅಂಚಾದ್ ಎಂಕ್ ಒರಿಯನ್ ತೂದು ಇಷ್ಟ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯೆಲಾ ಎನನ್ ಕಣ್ಣ್ ಕಣ್ಣ್ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಕನೊ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಆಂಡ ....ಆಯನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯಾರಾಯಿಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆನಾ ಕಣ್ಣ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಲಾ ತೂವೊಂದೆ ದೂರ ದೂರ ಆಂಡ್, ಆಯನ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಪಡೆವೊಡುಂದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಬತ್ತೆ. ಆಂಡ .... ಎಂಕ್ ಆಯನ ಪಾತೆರೊಡು, ಎನನ್ ಆಯೆ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪೂಜೆ ಮನ್ಪುಜೆಂದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಮದಿಮೆದ ಆಸೆನೇ ಬುಡುದು ಬುಡ್ತೆ. ಎಂಕ್ ಜೀವನೊಡು ಒವುಲಾ ಬೊಡ್‌ಚಿ. ಯಾನ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಜೀವನ ದೆತ್ತೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಪುರ್ಪೊ ಅರಳಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ ಪನ್ಲೆ? ಯಾನ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೆ. ಕಲ್ಲಾದೇ ಉಲ್ಲೆ. ಈತ್ ಸಮಯೊಡು, ಯಾನ್ ಪನ್ಪುನ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರೊಡು ಕನೊ ಕಟ್ಟುನ ಸರಿಯಾ ಪನ್ಲೆ''? ''ಯಾನ್ ತಪ್ಪುಂದ್ ಪನ್ಪುಜಿ. ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬದ್‌ಕ್ ಬೋಡತ್ತಾ..... ಯಾನ್ ದೂರಾದ್ ಇತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡ್ ಈ ಎನ್ನಿನೊ ತಪ್ಪುಂದು ಪನ್ಪುಜಿ. ತೂಲ, ಆ ಮರತ ನಿರೆಳ್‌ಡ್, ಏತ್ ಪಕ್ಕಿಲು ಮುರ್ಗೊಲು ಬದ್‌ಕೊಂದುಲ್ಲಾ''.

''ಅಂಚಾದ್ ..... ನಿನ್ನ ಆಸೆನ್ ಯಾನ್ ತಪ್ಪು ತೆರಿಯೊನುಜಿ. ಒಂಜಿ ಮರಕ್ ತಾಯಿ ಬೇರ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಫಲ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ? ಆ ಮರ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ನಿರೆಳ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ? ಅವು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮನಾ? ಅಂಚೆನೇ ಒಂಜಿ ಆಣ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣುಲಾ ಕಾತ್‌ದ್ ಒರಿಯೊರಿಯಗ್ ಬಾಳ್ವೆ ಕೊರ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸರಿ ತಪ್ಪುನು ತೆರಿಯೊನಂದೆ ಸಮಾಜೊಡು ನರಮಾನಿಲು ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನಕ್‌ಲೆಗ್ ದಾನೆಂದ್ ಪನೊಡು? ಇಲ್ಲಲ್‌ದಕ್‌ಲೆನೊ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂದ್ ಒಪ್ಪಿಗೆದಾಂತಿನ ಮನಸ್ ಕೊರುದ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ ಪನ್, ಅಂಚಾದ್.... ಈ ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕಿನ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್. ಪ್ರಿಯಾ.... ಈ ಮನಸ್ ಮಂತ್‌ಂಡಾ ... ನಮ ನನಲಾ ಒಂಜೇ ಆವೊಲಿ ಅತ್ತಾ'' ? .....

''ನೀರಜ್ ..... ಈರ್ ಏತಾಂಡಲಾ ಸಮಾಜದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನೊ ಆಣ್, ಈ ಸಮಾಜದೊ ಮಂಜಲ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ಮಾತಾ ಮಂಜಲೇ ಆದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ .... ಇರೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ರಡ್ಡ್‌ನೇ ಸಂಬಂದೊದ ಆಣ್‌ಂದ್ ಪನುವೆರತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಒರ್ತಿ ಮದಿಮೆ ಆವಂದಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮದಿಮೆ ಆಪುನ ಸರಿಯಾ ಪನ್ಲೆ?

ಪ್ರಿಯಾ.... ಸಮಾಜೊಗು ಪೋಡಿದ್ ಬದುಕುನಾ ಸರಿಯಾ? ಅತ್ತ್‌ಂಡಾ ... ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ ಬದುಕುನಾ ಸರಿಯಾ? ಇಂತಿನ ಮಾತಾ ಅಲಚನೆ ಬುಡುದು ನಮ ನನಾಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಆವೊಲಿ ಅತ್ತಾ ? ಎಂಕ್‌ಲೆನೊ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಪ್ಪಯೆರ್ ನೀರಜ್. ತೂಲ ... ಈ ನಿನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ನೇ ಹಾಳ್ ಮಂತೊದುಲ್ಲಾ?'' ಈ ಸಮಾಜೊಡ್ ಒಂಟಿಯಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಂಡ, ಸಮಾಜೊದೊ ಗೋಮುಕೊ ವ್ಯಾಘ್ರರೆನೆದುರುಡು ಬದ್‌ಕೆರೆ ಏತಾಂಡಲಾ ಬಂಗನೇ ಅತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ... ಈರ್ ಎನ್ನಿಲೆಕೆನೆ ಆವಡ್ ಪನ್ಪಲ್''.

ಪ್ರಿಯಲಾ, ನೀರಜ್‌ಲಾ .... ಪಾತೆರೊಂದುಪ್ಪನೊ ಪೊರ್ತುಡು ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಕಾಂಡೆ ನಾಲ್ ಗಂಟೆದೊ ಪೊರ್ತಾಯಿನೊ ಗೊತ್ತೆ ಆಪುಜಿ. ಪಕ್ಕಿಲೆನೊ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕೇನುಂಡು. ಕೋರಿ ಕೆಲೆಪುಂಡು. ''ನನಾ ಈಯೆ ಅಲಚನೆ ಮನ್ಪು. ನನಾಲಾ ಅಲಚನೆ ಮನ್ಪಂದೆ, ಪನಿಪಂದೆ, ಕುಲ್ಲುನೊ ಸರಿ ಅತ್ತ್'', ''ಯಾನ್‌ಲಾ ಈರ್‌ಲಾ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಒರಿಯನೊರಿ ಅರ್ತೊ ಮಂತೊಂದು ಬದ್‌ಕ್‌ಗೊ. ಬೇಗ ನಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು. ಯಾನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಭಟ್ರ್ರೊಡೊ ಮೂರ್ತೊನು ಕೇನ್‌ದ್ ದಿನೊ ದೀಪೆ. ಇಲ್ಲಲ್‌ದಕ್‌ಲೆಡ ಏರೆಡಲಾ ತೆರಿಪಾವುನೊ ಬೊಡ್‌ಚಿ, ''ಆವು, ನೀರಜ್.... ಬಲೆ ಬೇಗ ಪೋಯಿ ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಡುವೆರಂ''.

ದುರ್ಗಾಂಬಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗು, ನೀರಜ್ ಭಟ್ರೆಡ ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊ ಕೇನಿಯೆರೆ ಪಿದಡುವೆ, ಭಟ್ರ್ ಐತ್ತಾರದಾನಿ ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊ ಉಂಡು ಪನ್ಪೆರ್ ಭಟ್ರ್, ಐತ್ತಾರದಾನಿ ಕಾಂಡೆ, ಪ್ರಿಯಾ, ... ಸೀರೆ ಮದಿಮೆಗ್ ಬೋಡಾಪುನೊ ಸಿಂಗಾರೊನು ಪತೊಂದು ಪೋಪಲ್. ನೀರಜ್‌ನೊ ಕಡೆತಕ್‌ಲ್, ಒಂತೆ ಜನ ಬರ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಿಯಾನ ಕಡೆತ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಜನ ಬರ್ಪೆರ್. ಪ್ರಿಯಾ ಬೊಕ್ಕ ನೀರಜ್ ಪೂತ ಮಾಲೆನ್ ಪಗಪುವೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಕರಿಮಣಿನ್ ಮಾತೆರ್‌ಡಲಾ ಮುಟ್ಪಾಯೆರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕರಿಮಣಿನ್ ಮುಟ್ಟುವೆರ್. ಕೆಕ್ಕಿಲಿಗ್ ತಾಳಿ ಕಟ್ಪಯೆರೆ ಪೋನಗ ಉಂತಾಲೆ .... ಪನ್ಪುನ ಸ್ವರ ಕೇನುಂಡು. ಪ್ರಿಯಾ ಇಲ್ಲಲ್‌ದೊ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ ಬೊಕ್ಕ ನೀರಜೊನೊ ಇಲ್ಲಲ್‌ದೊ ಮೆಗಿದಿ, ಪಲಿ, ಬೊಕ್ಕ ಬಾವನಕ್‌ಲ್ ನಿಕಲ್ ದಾಯೆ ಬತ್ತರ್, ಕೇನವಲ್ ಪ್ರಿಯಾ.... ''ಎಂಕ್‌ಲ್ ಈ ಮದಿಮೆ ನಡಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಬತ್ತಾ''? ಪನ್ಪೆರ್ ಪ್ರಿಯಾನಾ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಲಾ .... ''ಅವು ಈ ಜನ್ಮೊಡು ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ'' ''ಈತ್ ಸಮಯೊಡು ಒರಿಯೇ ಎಡ್ಡೆ ಆಣನ್ ತೂದು, ಮದಿಮೆ ಮನ್ಪೆರೆ ದಾನೆ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ? ಅವತ್ತಂದೆ, ಈತ್ ಸಮಯೊದಿಂಚ ಏರಾಂಡಲಾ ಮದಿಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ನಿಕ್‌ಲೆಡ ಕೇನೊಂದು ಬತ್ತೆರಾ? ಅಪಗಾಂಡ .... ಎನನ್ ನೀರಜ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಬಾಳ್ವೆನ್ ಕೊರುಪುನ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಇಜ್ಜಾ? ಯಾನ್ ನನಲಾ ಒಂಟಿಯಾದ್‌ಪ್ಪೊಂಡಾ? ''ಅಂಚಾಂಡಾ.... ಈ ಮದಿಮೆ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್‌ಚಿ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂತ ಮಾಲೆನ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪ್ರಿಯಾ ಸೀದಾ ಪೋಪಲ್. ಪ್ರಿಯಾ, ಉಂತು .... ಮಾಲೆನ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್. ನಿನನ್ ತೆರಿಯಂದೆ ನಿನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಾದಿಗ್ ಎಂಕ್‌ಲ್ ಅಡ್ಡ ಬತ್ತಾ ? ಎಂಕ್‌ಲೆನ್ ಮಾಪು ಮನ್ಪುಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ನಿಕ್‌ಲೆನೊ ಬದುಕ್ ನನಾಂಡಲಾ ಬೆಳಗಡ್. ನೀರಜ್ ಪ್ರಿಯಾಗ್ ತಾಳಿ ಕಟ್ಪ ಮಗಾ'' ನೀರಜ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಿಯಾ, ಸುದೆ ಕಡಲ್ ಒಂಜೇ ಆಯಿಲೆಕನೇ ಒಂಜೇ ಆಪೆರ್. ಅಲೆನೊ ಉಡಲ್ ಅರಳುಂಡು.

ಮದತ್ತ್‌ದಿ ಆಟಿ

◆ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ

ಎಂಚ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಲೆ ಆಟಿದ ನೆಂಪು ।
ಎಂಚ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಲೆ ಆಟಿದ ನೆಂಪು ॥
ಏಳ್ ಮಾಳಿಗೆ ಏರ್‌ದಿ ಮಾರಾಣಿ ಯಾನ್
ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬೆರಿಪಾಡ್ದಿ ಮಾಕಟೆದ ಪೊಣ್ಣು
ಮುಟ್ಟಿದೆ ಕಂಡಿದ ಪಿರವು ಕೀರಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರ್ಸಗೆ
ತೆರಿವುಜಿ, ಜಾರ್‌ದಿ ಪರದೆದ ಇಡೆಟವು ತೆಡಿಲಾ ಮೆಂಚಿಯಾ?

ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪುಗೆದಾಂತಿ ಅಡ್ಪಿಲ್
ಬೇಲೆ ಕಜೆರುಜಿ ಒರ್ಮೆಲಾ ರಾತ್ರೆ-ಪಗೆಲ್ ಗೋಂದೊಲು ।
ಚೆನ್ನೆ ಕಲ್ಲ್‌ಲ್ ಮಾಯೊ ಟಿ.ವಿ ನೆಟ್‌ದ ದುನಿಪು
ಅರಪ್ಪಂದಿ ಬಾಜನಡ್ ಪುಗೆಪೋಪಿ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ॥
ಎಂಚ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಲೆ ಆಟಿದ ನೆಂಪು

ಮಾರಿ ಗಿಡೆಪೆರೆ ಬರ್ಪೆ ಬರಿತಿಲ್ಲದ ಡಾಕ್ಟ್ರು
ಕಳೆಂಜೆ ಬತ್ತೆಂಡ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಬೋಡತ್ತ ಎದ್‌ಕೊನುನ ಜಾಲ್ ।
ಪಾಲೆ ಮರ್ದ್‌ದ ಬೆರಿಕ್ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ
ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾವೆರ್ ಬಿಲೆ ತೆರಿಯಂದಿ ಒರ್ಗಂದಿ ಕೈಕಂಜಿ ॥
ಎಂಚ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಲೆ ಆಟಿದ ನೆಂಪು

ತೇವು ಪತ್ರೊಡೆ, ನೀರ್ಕುಕ್ಕು, ತೊಜಂಕ್ ಪೆಲಕಾಯಿದಡ್ಯೆ
ಸಂಭ್ರಮದ ನಾಟಕೊಡು ಮೂಡೆ ಸಾರ್ನೆದಡ್ಯೆ
ಕೆಸರ್ ಒರೆಂಕಂದಿ ಎನ್ನ ಮೆಣ್ಕುನ ದಿರ್ಸ್ ಆಂಡಲಾ
ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬೆರಿಪಾಡ್ಡಿ ಪಸಿತಾಪೊಡು ಕೊಲ್ಪುಂಡು ಉಲಮನಸ್ ॥
ಎಂಚ ಒರಿವುಂಡು ಪನ್ಲೆ ಆಟಿದ ನೆಂಪು

ಆಟಿ ಆಡ ಆಡಾ ಬೆನ್ನಿದ ಬಂದುಗು
ಅಕ್ಕಸೊಗು ನೋಟೋ ಉಡಲ್‌ದ ಬೇಂಕೆಗ್ ।
ಆಟಿ ಮಲ್ಪುಗ ಪೋಯಿ ಕೂಟೊ ಸೇರಾಗ । ಆಟಿ ಸೋಂಕ್‌ದಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೂಟೊ ಸೇರಾಗ
ಆಟಿ ಸೋಂಕ್‌ದಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೂಟೊ ಸೇರಾಗ । ಮಾರಿ ಗಿಡೆಪ್ಪುಗ ಪೋದ್ ದೀಟಿಗೆ ಅರೆಲಾಗ ॥

ಊರುಗೊಂಜಿ ಪುದರ್

◆ ಬೋಲ ಚಿತ್ತರಂಜನದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುಡು ಬೋಲ - ಬೋಳ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮ ಉಂಡು. ಹಳ್ಳಿದ ಭಾಷೆ ಪಾತೆರು ತುಳು ಜನ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಬೋಳನ್ ಬೋಲಂದ್ ಪನೊಂದು ಪಾತೆರುವೆರ್. ಬೋಲ ವಾ ಕಾಲೊಡು ಬೋಳ ಪನ್ಪಿ 'ಳ' ಒತ್ತು ಸಬ್ದೊನು ಉಪಯೋಗೊಗು ಕನತ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಬೋಲ ಪನ್ಪಿನ ಸರಳ ಪದೊಕು ನಮ್ಮಕುಲು 'ಳ' ಪನ್ಪಿನ ಪದ ಸೇರಾದ್ 'ಳ' ಒತ್ತುದ ಗುಜ್ಜಿ ಕೊರ್ದು, ತುಲು ಬಾಸೆದ ಅಡಿ ಮುದೆಲ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಬುಡ್ತೆರ್. ಒಡಿಪು-ಉಡುಪಿ ಆಂಡ್. ಕಾರ್ಲ-ಕಾರ್ಕಳ ಆಂಡ್, ಬೋಲ-ಬೋಳ ಆಂಡ್. ಉಂದು ತುಳು ಬಾಷೆ ಪಾತೆರುನ ತುಳುವೆರೆಡ್ದ್ ಆಯಿನ ತಪ್ಪತ್ತ್. ತುಳುವೆರೆಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸೆಂದ್ ಪುದರ್ ಕೇನರೆ ಪಿದಡಿನ ಬಿರ್ಸ ಜನಕುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮೊಕುಲು ಭೂಮಿ ಕ್ರಯ ಮಲ್ಪುನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುಡ್ದು ಊರೊಗು ಕಾಕಜಿ ಬಟವಾಡೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ಬರವು ಬರಂದಿ ಜನಕ್‌ಲೆಗ್ ಓಲೆ, ಒಕ್ಕಣೆ ಬರೆಯೆರೆ, ಸುದ್ದಿ ಸುಲೆಕ ಬರೆದ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಮೊಕುಲು ಬರವು ಬರೆಯೆರೆ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಗೆತೊನುವೆರ್. ಬೊಕ ಹಳ್ಳಿದಾಯನ ಎದುರು 'ಈ ಬರವು ಬರಂದಿನಾಯೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಎಲ್ಲಿ ಮಲ್ಪರೆ ಬೋಡಾದ್ -

'ಕಾರ್ಲ' - ಇಂದ್ ಪಂಡ,

ಕಾರ್ಲ - ಅತ್ತ್ - 'ಕಾರ್ಕಳ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಅಂಚೆನೆ ಬರೆಯರ್

'ಒಡಿಪು' - ಇಂದ್ ಪಂಡಿನಾಯನ್ -

ಒಡಿಪು ಅತ್ತ್ 'ಉಡುಪಿ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್

'ಬೋಲ' - ಇಂದ್ ಪಂಡಿನಾಯನ್

ಬೋಲ ಅತ್ತ್ ಬೋಳಂದ್ ಪಂಡೆರ್ ಅಂಚೆನೆ ಬರೆಯೆರ್.

ಓದು ಬರವು ಬರೆಯರೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ದಸ್ತಾವೇಜ್ ಬರೆಪಿನ ಈ ಬರವುದ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಪಣವುದ ಗೊಬ್ಬು- ತೊರತ್ತಾಲ್ ಪನ್ಪಿ ಊರುನು - ಸುರತ್ಕಲ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೂಪಾಡಿ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ - ಹೂ ಹಾಕುವ ಕಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್ - ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್ದ ಊರುದ ಪುದರ್‌ಲೆನ ಅರ್ತೊಗ್ ಅನರ್ತ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಸೆದ ಗೋಚರ ತಪ್ಪಾದ್ ಪೊಸ ಪುದರ್‌ಲೆನ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪಾಡ್ದನ ಕಟ್ಟುನಕಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದನ ದಾಟಿಡ್ ಪಾಡ್ದನ ಪನೊಂದು ಪೋನಗ ಕಂಠದನಿ ಪನ್ಪುಂಡು 'ಬೋಲಂದ್ ಪನ್‌ಲ', 'ಬೋಲಂದ್ ಬರೆಲ' - ಬೋಳಂದ್ ಬರೆಯಡಂದ್' ಪನ್ಪುಂಡು. ಬೋಲ ಬೊಕ ಬೋಳಗ್ ತುಳುಟು ಒಂಜೇ ಅರ್ಥ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಬೋಲದ- 'ಲ' ಬಳಕೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಂಡ ಬೋಳದ - 'ಳ' ಬಳಕೆಡ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳುಟು ಬೋಲ ಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್‌ಂಡ - ನೆಯಿ, ಪೇರ್‌ಡ್ ಉನ್ಪಾವುನು, ಮರ್ದಗಂಜಿಡ್ ಉನ್ಪಾವುನು. ಅಡ್ಡೆ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಾವುನು-ನರಮಾನಿನ್

ಆವಡ್-ತಾಂಕಣೆದ ಮುಂಬುಲೆನ್ ಆವಡ್-ದೇಹ ಬಲ್ಯೆರುಲೆಕ ಅನುಪಾನೊಡು ತಾಂಕುನ ತಾಂಕನೆಗ್ ಬೋಲ ಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬೋಲದ ಊರುನು - ಬೋಳಂದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಪಂಡರ್ಡ 'ಬೋಳ' ಪದೊಕು ಕನ್ನಡೊಡು 'ಮೃತ್ಯು - ಮರಣ' ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ 'ಬೋಳ' ಪಂಡ 'ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಕೊಂಡವನು' ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ಥಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಎನ ಊರುದ ಬೋಲದಕಲ್‌ಡ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ವಿನಂತಿ, ದಯದೀದ್ - ಊರುದ ಪುದರ್‌ನ್ ಬೋಳಂದ್ ಬರೆಯಡೆ - ಕನ್ನಡ ಓದುಗೆರ್ ಅವೆನ್ ಅಪಾರ್ಥ ಮಲ್ತೊನುವೆರ್. ರಡ್ಡನೆದಾದ್ ಬೋಲ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ - ನಮ್ಮ ಊರುನು 'ಬೇರ್ ಮರ್ದ್‌ದ ಊರುಂದು' ಪುದರ್ ಪಡೆತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುವೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ 'ತುಳು ನಿಘಂಟ್' ಬೂಕುಡು ಸ್ಥಳ ನಾಮ ಪನ್ನಗ 'ಬೋಲಮಲ್ಲಿಗೆ'ಂದ್ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಅರ್ಥ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ನಮ್ಮ ಊರು 'ಬೋಲ' ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ.

ಬೋಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಬೋಲಂದ್ರ - ಉಂದು ತುಳುಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಬರೆತಿನ ಊರುದ ಪುದರುಲು (ಸ್ಥಳನಾಮ)ಂದ್ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ನಮ ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ತೂದು ಸರಿ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ತುಳುವೆರೆ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಅರ್ಥ ಬರೆದ್ ಕೊರಿನ ತುಳು ನಿಘಂಟ್ ಕಟ್ಯರೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ದಿ| ಪ್ರೊ| ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೆರೆನ ಕೂಟದಕುಲು ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಅರ್ಥ ಕನವರೆ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆನೇ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಪ್ರಯೋಜನೊನು ನಮ ಪಡೆಯೊಡು. ಮಾತ್ರತ್ತ್ ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ತುಳು ಪುದರ್‌ಲೆಡ್ ಆಯಿನ ಬದಲಾವಣೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಆಯಿಕ್ಕ್, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಅರ್ಥ ಕೊರೊಡು - ಈ ಬೇಲೆನ್ ನಮ ತುಳು ಅಕಾಡಮಿದಕಲೆನ ಗಮನೊಗು ಕನತೊಂದು ತುಳುತ್ತ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ಕ.

ತೆರಿಲೆ ತೆರಿಪಾಲೆ

			ನಾಯಿಪಿಲಿ	-	ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬ
ಪಿಲಿ	-	ಹುಲಿ	ಆಲ್‌ಪುಚ್ಚೆ	-	ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕು
ಚಿಟ್ಟೆಪಿಲಿ	-	ಚಿರತೆ	ಬೆರು	-	ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಾರ್ಜಾಲ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿ
ಬಲಿಪೆ	-	ಪಟ್ಟೆ ಹುಲಿ			
ಕೆನ್ನಾಯಿ	-	ತೋಳ			
ಸಿಮ್ಮೊ	-	ಸಿಂಹ	ಪೊಲಿಂಕೆ	-	ಉಡ
ಕಾಟಿ	-	ಕಾಡುಕೋಣ	ಬರಿಂಕ	-	ಸಣ್ಣ ಜಾತಿಯ ಜಿಂಕೆ
ಉರೆ	-	ಜಿಂಕೆ	ಮುಂಗುಲಿ	-	ಮುಂಗುಸಿ
ಕಡಮ್ಮೆ	-	ಕಡವೆ	ಪೆರ್ಗುಡೆ	-	ಹೆಗ್ಗಣ
ಕೆಮ್ಮೆ	-	ಸಾರಂಗ / ಕಾಡು ಕುರಿ	ಎಲಿ	-	ಇಲಿ
ಕುದ್ಕೆ	-	ನರಿ	ಪುಚ್ಚೆ	-	ಬೆಕ್ಕು

ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ

◆ ನಳಿನಿ ಬಿ. ರೈ

ಆಟಿ-ಆಡ ಆಡ, ಸೋಣ-ಓಡ ಓಡ ಪನ್ಪೆರ್ ತೆರಿನಕುಲು. ಪಂಡ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಭಾರೀ ನಿಧಾನಡ್ ಪೋಪಿ ತಿಂಗೊಳು. ನಟ್ಟ ಮರಿಯಾಲ, ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಕುಲೊಂದು ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ಚಾತ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಪೆಲಕಾಯಿದ ಹಪ್ಪಳ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಾಯಿತ್‌ದ್ ಕುರುಕುರು ಪಂಡೊಂದು ತಿನ್ಪಿನ ಆ ಮಜನೇ ಬೇತೆ. ಬಾರಿ ಬರ್ಸಗ್ ಉಲಯಿ ಕುಲೊಂಡು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಕೂಟು ಪಾಡ್‌ದ್, ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನಲಾ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ. ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಪಂಡ ದಾದಂದೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಈ ತಿಂಗೊಳುಡು ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊಲು ಕಮ್ಮಿ. ಸೈತಿನಕುಲೆನ ನೆನಪಾಪುನಿ ಈ ತಿಂಗೊಳುಡೇ. ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಳೆಗ್ ಬಾಯಿಗ್ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿ ತಿಂಗೊಳು.

ಅಂಚೆನೇ ತೆನಸ್‌ದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ವಂತೆ ತೂಕ. ಪತ್ರೊಡೆ ಮಲ್ಪಿನಿ ಪಂಡ ಭಾರೀ ಖುಷಿ. ಅಷ್ಟೆಮಿಗ್ ಕೊಟ್ಟೆಗೆ, ಚೌತಿಗ್, ಬೆಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಾಯ, ನಾಗರಪಂಚಮಿಗ್ ಮಂಜೊಳ್ದ ಇರೆತ ಗಟ್ಟಿ ಉಂದು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್ ದುಂಬುರ್ದ್ ಇಂಚ ಕನತಿ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡುಳು. ತಿಮ್ಮರೆ ಚಟ್ನಿ, ತೇರೆದ ಕೊಡಿತ ಚಟ್ನಿ, ತಜಂಕ್, ಗೂಂಜಿದ ಚಟ್ನಿ, ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್‌ನ ಕುಕ್ಕುದ ಚಟ್ನಿ, ನರ್ತೆ, ಉಪ್ಪಡ್‌ಪಚ್ಚಿಳ್, ಚೇವುದ ತೇಟ್ಲ, ಕಣಿಲೆ, ಉಂದು ಪೂರಾ ಮರಿಯಾಲದ ಕಜಿಪುಳು. ಅಂಚೆನೇ, ತೌತೆ ಪಿರೆದ್, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ತಿನ್ಪುನಿ, ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ಮಲ್ತ್ ಉನುಪುನಿ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಇತ್ತೆ ಮದತ್‌ದೇ ಬುಡುತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯರೆಲಾ ಇತ್ತೆದಕುಲೆಗ್ ಪುರುಸೋತು ಆಂಡಲಾ ಓಲುಂಡು ? ಎಲ್ಲೆಡೇ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದೆತ್ತ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಆಟಿದ್, ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಉಂದೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ, ಮೆಗ್ದಿ-ಪಲಿ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದುಪ್ಪುನವೆ. ದುಂಬುದ ಆ ಗೊಬ್ಬುಲು, ಇತ್ತೆ ಮಾಯ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಮಾದೆರ್‌ದ ಬೂರುನು ಕಾಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಸ್ಸ್ ಬುಡ್ಪುನಿ, ಕೊತ್ತಲಿಂಗೆದ ಎರು, ಬಾರೆದ ನಾಲ್ ದಂಬೆಗ್ ಕೋಲು ತುರಿದ್ ಮೀಂದೆರೆ ಕಲ್ಪುನಿ, ಪಾಲೆಡ್ ಒಯಿಪುನಿ, ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಲಗೋರಿ, ಜಿಬಿಲಿ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಗೊಬ್ಬುಲು. ಒಂಜಿ ಸಂತಸದ ವಿಷಯ ಅಳಿದ್ ಪೋಪಿನಂಚಿ ಈ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್, ನಮ್ಮ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕುಳು ಒಂಜಾದ್ ಒರಿತೊನೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಸಾಧನೆ ನನಲಾತ್ ಬುಲೆವಡ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಎನ್ನ ಆಸೆ. ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಒರಿಯೊಡು, ಒರಿತೊನೊಡು. ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಪನಿಯರೆ ಪೋಂಡ ಅವೇತೋ ವಿಷಯೊಳು ಉಂಡು. ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್. ಮೂಲು ಪುಟ್ಟುದ್ ಬಳತಿನ ನಮ ಪೂರಾ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬುಳೆತಿ ಜೋಕುಲು. ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರ್ಕ. ದುಂಬುದ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್‌ಳೆನ್ ಒರಿಪಾಗ.

ಕಬಿತೆ

◆ ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ

1 ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ, ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆ।
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ರುಣೊನು ಸಂದಾಲೆ।
ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಾದ್ ಬಲ್ಲೆ।
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ತೇರ್ ಒಯಿಪುಲೆ।
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ತೇರ್ ಒಯಿಪುಲೇ... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ
2 ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್, ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟ।
ತೆನ್ಕಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿರ್ದ್, ಬಡಕಾಯಿ ಮುಟ್ಟ।
ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಪಸೆರಾಲೆ।
ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಪಸೆರಾಲೆ.... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ
3 ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆ ಪುಟ್ಟಿನ ನಾಡ್।
ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ ಮೆರೆಯಿನ ಬೂಡು।
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್, ಜೀವ ಕೊರಿನ
ಉಳ್ಳಾಲ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಸಿರಿನ।
ಉಳ್ಳಾಲ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಸಿರಿನ... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ
4 ದೈವೊಲೆ ಕೊಡಿಯಾಡಿ, ನಾಗನ ಸನ್ನಿಧಿ।
ಧರ್ಮೊಗು ಪುದರಾಯಿ, ಕುಡುಮದ ಮಣ್ಣ್।
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ನ್ ಕಾಪುನ ಬಬ್ಬು।
ಕಟೀಲ್‌ದ ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ಪು।
ಕಟೀಲ್‌ದ ಅಪ್ಪೆನ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ಪು... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ
5 ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ದೋಲೇತ್ ಮಲ್ಲ।
ಪುರಲ್‌ದ ಚೆಂಡ್‌ದ ಮಹಿಮೆನ್ ತೂಲ।
ಪಿರ ಒಂಜಿ ಜನ್ಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮೂಲು।
ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ ಉದಿತೊಂದು ಬಲ್ಲೆ।
ತುಳುನಾಡ ಬಂಜಿಡ್ ಉದಿತೊಂದು ಬಲ್ಲೆ... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ
6 ಒಡಿಪುದ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲ್‌ದ ನಾದ।
ಕೊಲ್ಲೂರ ಅಪ್ಪೆನ ಪತ್ತುವೆ ಪಾದ।
ಕಡಲ್‌ದ ಕರೆ ಬರಿ ಕೇನುಂಡು ವೇದ।
ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಕುಷಿತೊಂಜಿ ನಾದ।
ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಕುಷಿತೊಂಜಿ ನಾದ... ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ

ಆದರ್ಶ ಬುಡೆದಿ ದ್ರೌಪದಿ

◆ ವಿಜಯಾಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕುಂಬಳೆ

ಪುರಾಣ ಲೋಕೊದ ಐವೆರ್ ಪತಿವ್ರತಾ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಹಲ್ಯೆನ ಪರಿಚಯೊ ಆದರ್ಶೊ ಕರಿ ಸರ್ತಿಡ್ ನಮೊ ತೂತೊ. ಈ ಸರ್ತಿಡ್ ದ್ರೌಪದಿ ದೇವಿನ ಪರಿಚಯ ವಂತೆ ತೂಕೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನ ಅಂದೊಡುತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ದ್ರೌಪದಿ. ದ್ರುಪದರಾಜೆರ್ನ ಮಗಳಾಯಿ ಇಂಬಳೆಗ್ ದ್ರೌಪದಿ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದ್ರುಪದ ರಾಜಗ್ ಯಜ್ಞಯಾಗಡ್ತ್ ತಿಕ್ಕೀ ಮಗಳ್. ಇಂಬಳ್ ಪಾಂಡವರೆ ಐವರೆಗ್ ಬುಡೆದಿ. ದ್ರೌಪದಿ ಅಯೋನಿಜೆ. ಕೃಷ್ಣೆ, ಪಾಂಚಾಲಿ, ಮಖಜೆ, ಯಾಜ್ಞಸೇನೆ ಪಣ್ಪು ಪುದಾರ್ಲ ಇಂಬಳೆಗ್ ಉಂಡು. ಸ್ವಯಂವರ್ದ ನಿಯಮೊನ ಪ್ರಕಾರೊ ಅರ್ಜುನೆ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರೊನು ಪೊಳಿದ್ ಇಂಬಳೆನ್ ಮದಿಮೆ ದಾಯೆ. ಆಂಡಲಾಗೆ ಪಾಂಡವರೆ ಅಪ್ಪೆ ಕುಂತಿನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪ್ರಕಾರೊ ಐವರೆಗ್ಲಾ ಬುಡೆದಿ ಆಯಾಳ್.

ದ್ರೌಪದಿ ಅನುಭವಿತ್ತಿನ ಕಷ್ಟೊಡೆ, ಅವಮಾನೊ, ಆತಂಕೊ ಆಪತ್ತುಗು ಲೆಕ್ಕಮಿತಿ ಇಜ್ಜಿ. ದುಶ್ಯಾಸನೊ ಜೆಂಜಿ ಸಭೆಟ್ ಸೀರೆ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಮಾನಭಂಗೊ ಮಾಲ್ತಿ ಸನ್ನಿವೇಶೊ ಮಾಮಲ್ಲ ಘಟನೆ ತೂಂಡ! ಅತ್ಯಾಚಾರ! ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ...! ವಾ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಜೀವೊ ಪತ್ತೊನ್ದ್ ಉಂತ್ವಾಲ್. ಕಂಡನಿಯಡಿಕ್ಲು ಒರ್ಯೊ ಅತ್ತ್ ಐವೆರ್! ಆಂಡಲಾ ಆಲೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗೊ! ಇತ್ತೆದ ಪೊಣ್ಣಾಂಡ ಕುಡ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಲ್ತುವಾಲ್ ಇಜ್ಯಾಂಡ ಡೈವೋರ್ಸ್ ದೆತ್ತೊನ್ತ್‌ವಾಲ್. ಆಂಡ ಆಲ್ ಅಂಚಮಿನಿ ಸೈರಣೆ ತತ್ತ್‌ಜ್ಜಾಲ್. ಕಂಡನಿಯಡಿಕ್ಲು ಆಕ್ಲೆ ದುರಂತೊ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ಅಂಚಿನ ಪ್ರಸಂಗೊ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎರಗ್ಗ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಸೈರಣೆ ಆಲೇಗ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಗುಣೊ ಆಲೆನ್ ಪತಿವ್ರತೆ ಪೊಂಜೆಗ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಸೇರ್ಪಾಂಡ್. ಧರ್ಮರಾಯೆ ಕೌರವೆರೆಡ ದ್ಯೂತ ಗೊಬ್ಬುದು ರಾಜ್ಯೊ, ಭೂಮಿ, ಸಂಪತ್ತ್ ಮಾತಯಿನ್ಲಾ ಕಳೆಯಿದ್ ಅಖೇರಿಗ್ ಬುಡೆದಿ ದ್ರೌಪದಿನ್ಲಾ ಕೌರವೆ ಸೊತ್ತಾದ್ ಮಾಲ್ಪೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಮಯೊಗ್ ಆಲೆಗ್ ಸಹಾಯೊ ಬತ್ತಿನೆ ಕೃಷ್ಣೆ. ದ್ರೌಪದಿಗ್ ಕೃಷ್ಣೆನ ಸಹಾಯೊಡು 'ಅಕ್ಷಯಾಂಬರ' ಆಂಡ್.

ಪಾಂಡವೆರ್ ಕಾಡುಟುಪ್ಪಾಗ ಸೂರ್ಯದೇಬೇರ್ ಆಕ್ಲೆಗ್ ಧೌಮ್ಯ

ಮಹರ್ಷಿಗುಳೆ ಪಾತೆರೊಡು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಬುಕ್ಕೊ ಏಪೋಲಾ ಆಕ್ಲ್ಆಜಿ ಜನತ್ತ ವಣಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಶಾಕೊ ಪಾಕೊ ತಿಕ್ಕೋಣ್ತು ಉತ್ತಿಂಡ್. ದ್ರೌಪದಿ ವಣಸ್ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕೊ ಇಲ್ಲ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದಿಡ್ಡಿ ಬಕ್ಕೊ ಅಯಿಡ್ದ್ ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕಾಂದ್. ಈ ವಿಚಾರೊ ಧೂರ್ತೆ ಕೌರವೆಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಕೌರವೆ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಭಾರೀ ಕೋಪೊ ಉತ್ತಿ ಮುನಿ ದೂರ್ವಾಸೆರ್ನ್, ಆರೆ ಪರಿವಾರದಕ್ಲೆನ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್ತ್ ತೂಯೆ.

ಮೂಲ್ಲ ಆಯೆನ ದೂರ್ತ ಬುದ್ದಿ ಫಲೊ ಕೊರ್ತಿಜ್ಜಿ. ವಣಸ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ದೂರ್ವಾಸೆ ಶಾಪೊ ಕೊರುವೆ ಪಣ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆ ಕೌರವೆನ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕೃಷ್ಣ ದೇಬೆರೆನೆ ಭಕ್ತಿಡ್ ನೆನೆಪ್ಪಾಲ್ ದ್ರೌಪದಿ. ಬೆಟ್ಟ್‌ಗೇ ಕೃಷ್ಣೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಯೆ. ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದೀನ ಕಾಂಚನ ಪಾತ್ರೊನು ತನ್ನ ಕೈಕ್ ದೆತ್ತೊನ್ದ್ ಅಯಿನ ಉಲಾಯಿ ತೂತಾನಗ ಒಂಜಿ ನುಪ್ಪು ತಿಕ್ದ್ ಆಯಿನ್ ತಿನಿಯೆ ಕೃಷ್ಣೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯೊ! ಬತ್ತೀ ಮುನಿಕ್ಲೆ ಸಮುದಾಯೊಗ್ ಬಂಜಾರೆ ಉಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ ಸಹಾಯೊ ದ್ರೌಪದಿಗ್ ಆಲೆ ಜೀವನೊಡು ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗೆಲ್ತಾಳ್.

ವಿರಾಟನಗರೊಡು ರಾಣಿ ಸುದೇಷ್ಣೆನ ಪರಿಚಾರಿಕೆ ಆತ್ ಮಾಲಿನಿ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಸೇರ್ಪಾಲ್. ಅವುಲ್ಲಾ ಆಲೆಗ್ ಕಷ್ಟೊ ತತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಸುದೇಷ್ಣೆನ ಮೆಗ್ಗಿಯೆ ಕೀಚಕೆನ ಪೊಣ್ಣು ಮರ್ಲಾಯಿ ಕಣ್ಣು ಆಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡ್. ಮೂಲು ದ್ರೌಪದಿ (ಸೈರಂಧ್ರಿ) ಕಂಡಣಿ ಭೀಮಸೇನೆ (ವಲಲನ ವೇಶೊಡುತ್ತಿ)ಡ ಪಂಡ್ದ್ ಜಯ ಸಾಧಿಪ್ಪಾಲ್.

ನಂಕ್ ಕಷ್ಟೊ ಪರಂಪರೆ ಎದುರಾನಾಗ ನಮೊನೆ ಪರಿಹರಿತ್ತೊಣೊಡು. ತೀರಾಂದೆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ನನ ಒರಿಯಾನ ಸಹಾಯ ದೆತ್ತೊಣೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಶೊ ದ್ರೌಪದಿನ ಕಥೆಟ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಿನ ಕಾಮುಕರೆನ್ ಕಣ್ಣು ಬೂರ್ನಾಗ ಎಂಚಿನ ಉಪಾಯೊ! ಪನ್ಪಿ ಸಂದೇಶ ದ್ರೌಪದಿಡ ಉಂಡು.

ದ್ರೌಪದಿಗ್ ಪ್ರತಿವಿಂದ ಪನ್ಪಿ ಮಗೆ ಯುದಿಷ್ಟಿರಾಗ್ ಪುಟ್ನಾಯೆ, ಭೀಮಸೇನಗ್ ಶ್ರುತಸೋಮ, ಅರ್ಜುನಾಗ್ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ನಕುಲಾಗ್ ಶತಾನೀಕ, ಸಹದೇವಾಗ್ ಶ್ರುತಸೇನ ಪನ್ಪಿ ಜೋಕ್ಲ್ ಆಯೆರ್. ಈ ಜೋಕ್ಲ್ ವಿಶ್ವದೇವತೆಗ್ಲೆ ಅಂಶೊಡು ಪುಟ್ನಾಕ್ಲ್.

ದ್ರೌಪದಿಗ್ ಐವೆರ್ ಕಂಡನಿಯಡಿಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ ಆಲ್ ಪತಿವ್ರತೆ ಆಪಾಲಾ? ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲವೆರೆಗ್. ಉಂದ್ ವಿಧಿ ನಿಯಮೊ. ಐವೆರೆನ್ ಆಲಾತೇ ಮಾಲ್ತೊನ್ದೆ ಅತ್ತ್. ಕಂಡನಿಯಡಿಕ್ಲು ಆಕ್ಲಾದೇ ಸ್ವೀಕರಿತ್ತೊನ್ದ್ ಕೊಣತ್ತಿನತ್ತ್. ವ್ಯಾಸಮುನಿಕ್ಲೆ ಕಟ್‌ಪಾಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ವರ್ಷೊ ಒರೊರಿಯೆ ಆಲೆ ಒಟ್ಟು ಉಪ್ಪೊಡ್.

ಈ ಸಮಯೊಡು ನನ ಒರಿಯೆ ತೂಂಡ ತೂಯಿನಾಯೆ ಒಂಜಿ ವರ್ಷೊ ಒರೊರಿಯೆ ಆಲೆ ಒಟ್ಟು ಉಪ್ಪೊಡ್. ಈ ಸಮಯೊಡು ನನ ಒರಿಯೆ ತೂಂಡ ತೂಯಿನಾಯೆ ಒಂಜಿ ವರ್ಷೊ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಲ್ತ್ ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿಯಮೊ ನಾರದ ಮುನಿಕ್ಲು ಕೊರ್ನವು. ದ್ರೌಪದಿ ಶಿವದೇಬೆರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಲ್ತ್ ಒರೊರಿಯೆ ಕಂಡಣಿ ಸೇರ್ತಾನಗ ಯವ್ವನ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ಮಾಲ್ತೊನ್ದಾಲ್. ಶಿವೆ ತಥಾಸ್ತು ಪಂಡೆ. ಉಂದ್ ಮಾತ ತೂನಗ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪಣೆ ವ್ಯಾಸ, ನಾರದೆರ್ನ ಸಂದೇಶೊ ತೂನಗ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಲ್ಮೆ.

ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಕಥೆ

ನೆಂಪು

◆ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

''ದಾಯೆಗ್ ರವಿ... ಆಕ್ಕಸೊನೇ ತರೆತಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ಲೆಕೊ ಕುಳ್ಳುವ? ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೆಜ್ಜಿ, ಕತೆಯಿಜ್ಜಿ...ದಾನೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ?? ಪಣ್.. ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರೆ ... ಎನಡ್ದ್, ದಾದಾಂಡಲಾ ಪರಿಹಾರೊ ಆಪುನೆಂದಾಂಡ ಕಂಡಿತೊ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುವೆ ....'' ಪಂಡೆ ಕಿರಣ್.... ಆಂಡ ರವಿ ... ಬಾಯಿ ಬರಾಂದಿನ ಪಸುತಲೆಕ ಆಯನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ.

ರವಿ - ಕಿರಣ್, ಒಂಜೇ ಸಾಲೆಡ್ ಕೂಡುದು ಕಲ್ತಿನಕ್ಲು. ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಉದ್ಯೋಗೊ ... ಸಂಸಾರೊ ... ಪಂಡ್‌ದ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯೆರ್.

ರವಿನ ಬದ್ಕ್ ಆತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಸಂಸಾರೊ ಸಮಸ್ಯೆಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಸತ್ಯೋ, ದರ್ಮೋ, ನ್ಯಾಯೋ, ನೀತಿ... ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಡ್ ಬದ್ಕ್ಯರೆ ಪುನೆಯೆ..... ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಉದ್ಯೋಗೊಡು ಜೀವನೊ ಮಲ್ಪುನವು ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ - ಅಮ್ಮೆರ್ ಕಾಲಕರಿಂಡ್... ಸಂಸಾರೊ ಬಾರೋ ನನಲಾತ್ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್... ಕೈಟ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಬೋಡಾಯಿನ ರವಿ, ಕೈ ಖಾಲಿಯಾನಗ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಆಯಡ್ದ್ ದೂರಾಯೆರ್.... ನಿರಾಸೆ, ಒಂಟಿತನ, ಸವಾಲ್... ಎದ್‌ರಾಂಡ್.

ಜೀವೊದ ಮಿತ್ರೆ, ಆಯಿನ ಕಿರಣ್. ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನೊಡು, ಪುಸ್ತಕೊ ದೆಪ್ಪೆರೆ, ಫೀಸ್ ಕಟ್ಟೆರೆ, ಬಂಜಿೊ, ಕಷ್ಟೊ ಪಡೆನಗ, ರವಿ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಯೊನು ಮರಪ್ಪಂದೆ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತೆ. ತಾನ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್. ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊಗು ಪೋದು ಒಂಜಿ ನರಮಾನ್ಯಲೆಕ ಆಯೆರೆ, ರವಿಯೇ ಕಾರಣೊ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಆಯನ ಉಡಾಲ್‌ಟ್ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುಗು ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೇ ರವಿನ್ ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗಾಲ್ಪುಡು.... ಆಯನ ಇಲ್ಲಗ್ ಎತ್ತ್‌ಂಡ... ಕತೆನೇ ಬೇತೆ... ರವಿನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಗ್ ಕಾರಣದಾದ ಪನ್ಪಿನ ಚಿಂತೆ ತೆರಿಯಾಂದೆ ಪೋಂಡು...' ಎನಡ್ದ್ ನಿಕ್ಕ್‌ದಾದ ಸಾಯೊ ಬೋಡು.:. ಪಣ್'' ಪಂಡಲಾ ರವಿ ಬಾಯಿ ಬುಡುಜೆ....

''ಎಂಕ್ ಅಂಚಿನ ಕಾಯಿಲೆದ ವಿಷಯೊನು ಕಿರಣ್‌ಗ್ ತೆರಿಪಾಂಡ ಆಯೆಲಾ ಎನಡ್ದ್ ದೂರಾಯೆಂಡಾ ... ?'' ಪನ್ಪಿ ಬೇನೆಡ್ ರವಿ, ಕಿರಣನೇ ತೂದು ಕಣನೀರ್ ಪಾಡ್ಯೆ.

''ಕಿರಣ್ ... ಯಾನ್ಲಾ ... ಈಲಾ... ಎಲ್ಯೆಡ್ದೇ ಕೂಡ್ದು, ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಳೆಯಿನಕ್ಲು. ಕಷ್ಟೊ-ಸುಕೊನು ಪಟ್ಟೊನಕ್ಲು... ಕಾಲ ಕರಿಂಡ್ .... ಯಾನ್ ಕಂಗಾಲಾಯೆ ... ಯಾನಿತ್ತೆ, ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಯಿಲೆಡ್ ನರಕೊ ಬರೋಂದುಲ್ಲೆ. ಲಕ್ಷೋ... ಲಕ್ಷೋ ಮುಗಿಂಡಲಾ ಗುಣ ಆಪಿನ ಲಕ್ಷಣೋ ತೋಜುಜಿ. ನಂಬಿನಕ್ಲು ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಕೈ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಏರೆಡ್ಲಾ ನಟ್ಟುಜಿ ಪನ್ಪಿನಾಯೆಯಾನ್... ಈ ಎನ್ನ ಜೀವೊ. ನಿಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ಎನಡ್ದ್ ಕಷ್ಟೋ ??'' ಬದ್ಕೊಡು

ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಎಂಕ್... ಮಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಗ್ಗ್ ಪೋಂಡ ಗುಣಾವು ಪನ್ಪಿನ ದೂರೊದ ಆಸೆ.... ಆಂಡ ಕೈಟ್ ನಯಾಪೈಸೆ ಇಜ್ಜಿ .... ದೇವೆರ್ ದೀಲೆಕ ಆಪುಂಡು .... ಈ ಎಡ್ಡೆಡುಪ್ಪುಲ....''

ರವಿನ ಕಾಗಜಿ ತೂಯಿನ ಕಿರಣ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ.... ರವಿ, ಸಾವು-ಬದ್ಕ್‌ದ ನಡುಟೆ ಮಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ವಿಷಯೊ ತೆರಿಂಡ್ ... ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ್ದ್ ಮಾಂತಾ ವಿಷಯೊ ತೆರಿಯೋಂಡೆ.. '5 ಲಕ್ಷೊ ರೂಪಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಆಪರೇಷನ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಕಿರಣ್ - ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಯೆ... ಪೂರಾ... ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್... ರವಿ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್ಯೆ ... ಆಯನ ಮೋನೆಡ್ ಪೊಸಾಕಳೆ ಮೂಡ್‌ಂಡ್.. ಬಾಲ್ಯೊದ ನೆಂಪು ರವಿ-ಕಿರಣನ್ ... ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್ .. ಇರ್ವೆರ್ಲಾ - ಊರುದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾದ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರುದು ಬೆಂದೆರ್...

ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್

ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ
ಬೈಕಂಪಾಡಿ

ಎನ್ನ ಕಿನ್ನ್ಯ ಪೊಸ ಇಲ್ಲದ
ಎಡ್ರಾಸ್ ಕೊರ್ದ್ಯೆ
ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್ ಮಲ್ಪೊಡು
ಗರ್ದ್‌ಡ್ ಪೊಲಬುದಕ್ಲೆನ್
ಮಾತ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ತೋಜಾದ್
ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗೊಡು
ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಪೇರ್ ಉರ್ಕರ್ದ್ ತಮೆಲೊಡು
ಇಲ್ಲದ ರಂಗ್
ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಂಗ್ಲೊನು ಮಾಜಾವೊಡು
ಗೋಡೆದ ಕಂಡಿ ಪಿದಯಿದ
ಬೊಲ್ಪುನು ಆರ್ಕೆಲರ್ಕೆಲ್ ಗೋರ್ದು
ಎನ್ನ ಆದೆಕ್ ದೊಪ್ಪೊರ್ಡು
ಎನ್ನ ನಾಲೊರ್ಮೆಲದ ಕತ್ತಲೆ ಪಿಡ್ಯೊ ಆವೊಡು
ಇಂಚ ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಕನೊಕು ಬೆರಿ ಮುಲ್ಲಾದ್ ಕೊರಿಯೆ
ಎಂಚಲಾ ಇಲ್ಲೊಂಜಿ ಆಂಡ್
ಅಚ್ಚ್ ತಾರೊಂದೇ ಪೋಂಡು
ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್ ದೀಂಡ್
ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೋಯಿನೆ
ವನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೈದಿನ ನಾಯಿಯೊಂಜಿ
ಮೂಲೆ ಒರಿದ್‌ಂಡ್
ಒಂಜಾತ್ ಕೊರೆತ್‌ದ್
ಒಕ್ಕೆಲ್ ಮಲ್ಪುಂಡು
ಆಪುಂಡಿತ್ತೆ ದಿನೊಲಾ ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್

ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ಗೊಬ್ಬುಲು

◆ ಯಶೋದ ಡಿ. ನೆಲ್ಯಾಡಿ

ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಿರಿ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡುಂದಾಂಡ ನಮ ಏತ್ ಪುಣ್ಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಪ್ಪೊಡೋ...

ಸತ್ಯೊದಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ತಾಂಗೊಂದು ತರ್ಕೊಂದು ಗೊಬ್ಬುನವು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯೊನೇ ಸರಿ. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಲು ಏತೋ, ನಾಯಿದಲೆಕ್ಕೊ ತುಚಿಡೊನ್ನ ದಿನೊ ಏತುಂಡೊ ದಾನೊ ಚಿಂತ್‌ರಿ ಗೊಬ್ಬುದು ಅಮ್ಮನ ಕೈಡ್ದ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ನಂಚಿತ್ತಿ ದಿನೊಕುಲು ಏತ್ತಿಪ್ಪ. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಲು ಇತ್ತೆ ಒಂಜೀ ನೆಂಪುದ ಪೊದಿಕೆ ಮಾತ್ರೊ.

ಗೋಂಕುದ ಮರಕ್ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಗೋಂಕುದ ಪಂರ್ದ್‌ನ್ ಮಾದೇರಿದ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸುರಿದ್ ಮಾಲೆ ಮಲ್‌ತೊಂದ್ ಇತ್ತಿನ ಆ ಪೊರ್ಲು, ಮಂಗಾಟ ಗೊಬ್ಬುದಿ ಮರ್ಲ್.

ಉಪ್ಪುದೊಟ್ಟು ಗೋಂಕುನ್ ತಿನ್ತಿನಾ ಆ ಬಲ್ಮೆನೊದ ರುಚಿ ಇತ್ತೆ ನಾಡ್‌ಂಡ ತಿಕ್ಕುವಾ. ಮರಿಯಲಡ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಚೇಲೊಡು ಪೊತ್ತುನ ಪುಲಿತ ಬಿತ್ತ್, ಸಾಂತನಿ ತಪ್ಪುಂದ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಈ ಪೊಸ ಯುಗೊಟ್ಟು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ಕಮ್ಮೆನೊದ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್ ಮಾಯ ಆದ್ ಕುರುಕುರೆ, ಬಗೆಬಗೆತ ಕೆಮಿಕಲ್ ದಿಂಜಿನ ಚಾಕ್‌ಲೇಟ್‌ಲ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮನಸ್‌ನ್ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಪುವೊ.

ನೇರೊಳ್‌ದ ಮರಕ್ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಮಂಗಾಟ ಗೊಬ್ಬುದು ನೇರೊಳ್‌ದ ಪಂರ್ದ್‌ನ್ ಶಾಲೆ ಬುಡುದು ಬನ್ನಗ ಬುಲ್ತೆ ಮುಟ್ಟ ಪಾಡೊಂದು ಸಾದಿಡೆ ಬನ್ನಗ ತಿನೊಂದು ಬಾಯಿ ನೀಲಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಅಮ್ಮನ ಒಕ್ಕಣೆದ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂದ್ ತೆಲಿಪೆತ್‌ನ ತೆಲಿಕೆ ಓಂಡು ಇತ್ತೆ?

ಬಯ್ಯಗ್ ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರೆಂಗ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಚಾ ಪರ್ದ್ ಕುಡಾ ಇಲ್ಲಲ್ ಗೊಬ್ಯರ ಸುರು ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಶಾಲೆ ಬುಡುದು ಬನ್ನಗ ಬಗೆ ಬಗೆತ ತಿಂಡಿಲು ಕಾತೊಂದಿಪ್ಪುವೊ. ಆಂಡ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ತಿಂಡಿಡ್‌ದ್ ನುಪ್ಪುಗೇ ಸರಿ ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಪಗದ ಗೊಬ್ಬುಲೇ ಬಡವುನು ಮರಪಾವೊಂದಿತ್ತೊ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ದಬಾರೀ ಖುಷಿ ಕೊರ್ನ ಗೊಬ್ಬುಲು ಅಪಗದವು. ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ಜಿಬಿಲಿ, ಲಗೋರಿ, ಮಂಗಾಟೋ, ಕಕ್ಕೆ-ಗಿಳಿಯಾಟೋ, ಕಲ್ಲಾಟ್ಟೋ, ನೀರಾಟೋ ಈ ಮಾಂತಾ ಗೊಬ್ಬುಲು ನೆಗೆತ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೊ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಾಲೋ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. 'ಪೂ ಪಾಡುನಾಡೆ ಪೂತ ಎಸಲ್' ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಮಾಜೊಂದೇ ಬರ್ಪಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜೆನೇ ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ

ಈ ಗೊಬ್ಬುಗು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೋ ಬೋಡು. ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಗುಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿಜಿನ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಕೋಲು ದೀತ್ ಆಯಿನ್ ಒರಿ ಬುಕೊಂಜಿ ಕೋಲುಡು ರಟ್ಟಾವೊಡು. ಆ ಕೋಲುನು ಎದುರು ಉಂತ್‌ನಾಯೆ ಕೈಟ್ ಪತ್ತಿಯೆಂಡ ಕೋಲು ರಟ್ಟಾಯಿನಾಯೆ ಸೋತೆಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಉಂದುವೇ ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ ಗೊಬ್ಬು.

ಜಿಬುಲಿ

ಈ ಗೊಬ್ಬುನು ಎಚ್ಚಾದ್ ಅರೆಗಲಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ. ಇಂದೆನ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಗೊಬ್ಬುನ ಎಚ್ಚಿಗೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬುಗು ಕಮ್ಮಿ ಪಂಡ ರಡ್ಡ್ ಜನೋ ಯಾವು. ದೂಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನವುಲು ಕಾರ್‌ಡೇ ಗೆರೆ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಕೋಣೆ ಮಲ್‌ಪುನ. ಆಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಗ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಟೊಂಕ ಕಾರ್‌ಡ್ ಗೆರೆಕ್ ತಾಗಂದಿಲೆಕ ಮಾಂತಾ ಕೋಣೆಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೊನೊದು ಗೆರೆಡ್‌ತ್ ಪಿದಾಯಿ ಕೊನೊದು ಬರೊಡು. ಇಂದೆಟ್ ಕಪ್ಪೆ, ಜಾರ್‌ಬಂಡಿ, ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿ, ಉಂದು ಪೂರ ಆದ್ ಲಾಸ್ಟ್‌ಗ್ ಪಾಯಸ ಪನ್ಪುನ ಖುಷಿತ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊಲು ಉಂಡು.

ಲಗೋರಿ

ನಾಲ್, ಆಜಿ, ಇಂಚ ಗುಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬು ಲಗೋರಿ. ಏಳ್ ಕಲ್ಲ್‌ತ ತುಂಡುನು ಅಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಈ ಸರಿಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಜೋಕುಲೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಒಂಜಿ ಗುಂಪುದಕ್‌ಲ್ ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ದಕ್ಕ್‌ವೆರ್. ದಕ್ಕ್‌ನ ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಎದುರು ಬಾಗೊದಾಯೆ ಕೈಟ್ ಪತ್ತಿಯೆಂಡ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕ್‌ನಕ್‌ಲ್ ಸೋತೆರ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ.

ಒಂಜಿ ಸಾತ್ ಕಲ್ಲ್ ಬೂರುದು ಚೆಂಡ್ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂಡ ಚೆಂಡ್ ದಕ್ಕಿನಾಯೇ ಬುಕ್ಕೊ ಆಯನ ಗುಂಪುದಕ್‌ಲ್ ಚೆಂಡ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಏಳ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಕಟ್ಟೊಡು ಚೆಂಡ್ ಒರಿಯಗ್ ತಾಗ್‌ಂಡಲಾ ಆಯನ ಗುಂಪುದಕುಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಸೋಪುವೆರ್.

ಮುಂಗಾಟ

ಇಂದು ಎಚ್ಚಾದ್ ಗೋಂಕುದ ಮರಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೇರಳೆ ಮರಟ್ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿದ ಮರಟ್ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್. ಮರಕ್ ಬಡ್‌ತ್‌ದ್ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಲಾಗ್ಯೊನವೇ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು. ಈ ಗೊಬ್ಬು ಬಾರಿ ಬಾಲ್ಯೊ ಸುಖೋ ಕೊರ್ಪಿನವು. ಇಂಚನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಉಳ್ಳ. ಕೆಲವು ಗೊಬ್ಬುದ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪರಿಚಯೋನು ಮಾತ್ರೊ ಯಾನ್ ಪಂಡೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಗೊಬ್ಬುಲು ಇನಿ ತೂಯರ ತಿಕ್ಕುಜ. ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೆಡ ಅರಿತ ಮುಡಿ ಎಂಚ ಆಪುನ ಕೇಂಡ ಅವು ಮರಟ್ ಆಪುನ ಪನ್ಪೊ ಅಂಚ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್ ಕಾಲೋ. ಉಲ್ಲಾಸೊದ ಜೋಕು ಲಾಟಿಕೆ ಆದಿತ್‌ಂಡ್ ಅಪಗ ಇನಿ ನೆನೆಕೆ ಮಾತ್ರೊ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲ ಪೊಲ್ಲಿಗೆದ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ನಮ ಒರಿಪಾದ್ ದುಂಬುದ ವೊರ್ಸೊಲೆಗ್ ಕಾಣಿಗೆಯಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಈ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ ಮರ್ಮೊನು ನಾಲೂರುಡು ಪಸರೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ತುಳುವೆರೆನ ಬಯಕೆ.

൧൨

ಪುಣಚಾಪ್ಪೆ

◆ ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ

ನಿತ್ಯೊ ನಂದಾ ದೀಪೊ ಬೆಳಗಾಡ್ ।
। ದೇವಿ ಗುಂಡೊಡು ।
ನಿತ್ಯೊ ನಂದಾ ದೀಪೊ ಬೆಳಗಾಡ್ ॥ ಪ ॥

ಪನಿ ನೀರ್ ಪಲ್ಲ ಸೇರಾಡ್
ನದಿಯಾದ್ ಕಡಲ್ ಪೊಗ್ಗಾಡ್
ಭಕ್ತಿ ಪನ್ನೀರ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಮನಸ್‌ಡೇರಾಡ್
ಪುಣಚಾಪ್ಪೆ ಮಡಿಲ್ ಸೇರಾಡ್ ॥

ಆಡೆಗೇ ನರಜನ್ಮೊ ನೂರಾಡ್
ಬದ್ಕ್ ಸಾರ್ಥಕೊ ಆಂಡತ್ತೆ
ಮಾಂತೆರೆನ ಸುಕೊ ಬದ್ಕಾಂಡ್
ಐಸುರೊ ಮಾಮಲ್ಲೆ ಆಂಡಿತ್ತೆ ॥

ಪುಣಚಾಪ್ಪೆ ಮುಗುರು ತೆಲಿಪ್ಪಾಡ್
ನಿನ್ನುಡಲ ಪೇರನುಪ್ಪು ತಾಂಕಾಡ್
ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿ ಬುಳೆ ಪೊರ್ಲು ಬುಳೆವಾಡ್
ಕಾಲೊ ಕಾಲೊಗು ಬರ್ಸೊ ಬೂರಾಡ್ ॥

ಭಕ್ತಿದಾ ಪೂಪುರ್ಪೊ ನಿನ ಪಾದೊಗಾವಾಡ್
ನಿನ ಪಿರ್ತಿ ಎಂಕ್ಲೆಗುಪ್ಪಾಡ್
ಈರ್ನ ಉಗ್ರೊ ಶಾಂತಿ ಬರಾಡ್
ಕೋಪೊನೇ ಅಪ್ಪೆ ಮೋಕೆದಾ ಜೋಕ್ಲೆಡ ॥

ಎಂಕ್ಲೆ ನಿತ್ಯೊ ಪೂಜೆ ನಿಕ್ಕಾವಡ್
ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆ ಸಂಕೊ ಸ್ವರೊ ಕೇನಾಡ್
ಸ್ವರ್ಗ ಸುಕೊ ಪುಣಚಾಗಾವಡ್ ಓ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಿ ।
ನಟ್ಟುವೊ ಏಪೊಲಾ ನಿನ ಪಿರ್ತಿದ ಕಡಲ್ ಓ ಅಪ್ಪೆ ॥

ತುಳು..... ಎನ್ನಾಲ್

◆ ಕರಿಂಗಾಣ ಜನಾರ್ದನ

ಆ ಬರಿ ಕಡಲ್‌ದ ಅಬ್ಬರ
ಈ ಬರಿ ಉಂತಿ ಗುಡ್ಡೆದ ಎತ್ತರ
ಆಟ, ಕೋಲ, ಅಂಕ, ಆಯನದ ಬೂಡು
ತುಳು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಮೋಕೆದ ಗೂಡು
ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತುಳು ಬಾಸೆ
ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ರಾಯಿನ ಬಾಸೆ
ಕನ್ನಡ, ಕೊಂಕಣಿ, ಬ್ಯಾರಿ, ಮಲೆಯಾಳಿ
ನಡುಟ್ ಮಿನುಕೊಂದುಂಡು ತುಳು ಪನ್ಪಿ ಬೊಲ್ಲಿ
ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೆನ್ಪಿ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್‌ನ್ ನಾಲೂರು ಮೆರೆಪಾಯಿನಿ
ಬರವುದ ಕಜ್ಜೊಗ್ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟೊಂದುಂಡು
ಬೆಗರ್ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ದಿನ ಬೆನೊಂದುಂಡು
ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಕಂಗ್, ಪೆಲಕಾಯಿ
ಬುಲೆ-ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ ಕೈ
ಭಕ್ತಿಗ್ ಮೂಲ ಪನ್ಪಿ ಪೆರ್ಮೆ
ಶಕ್ತಿನ್ ನಂಬುಂಡ ಉಂಡುಗೆಲ್ಮೆ
ಕೈ ಮುಗಿಪೆ ತುಳುನಾಡ ದೇವಿಗ್
ತರೆ ಬಗ್ಗಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ
ಕುಡರಿ ರಾಮನ ಈ ಪೊರ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಡ್
ಪಿರಪಿರ ಪುಟ್ಟುಗ ಈ ನಾಡ್‌ಡ್.

‘ಅಪ್ಪೆ’ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕೆ

◆ ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್. ನಂದಳಿಕೆ

ಮಾತೆರ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಪಾತೆರ
ಒಂಜೆ ಅಪ್ಪೆ...
ಮೋಕೆದ ಕಡಲಾದ್ ಜೀವಕೊರಿ
ಬಾಲೆಗ್ ನಿರೆಲಾಯಿ ಅಪ್ಪೆ...
ತಾಂಕ್ವಲ್ ಆಲೆ
ಬೇನೆಬೆಜಾರ್‌ದ
ನಡುಟು ದಿನಾ
ಸಾಗ್‌ವಾಲ್ ಆಲೆ...
ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪುಡಾದ್ ಬಾಲೆ ಬಾಳ್‌ಗ್
ಉದಿಪನ ಕೊರ್ಪಿ ಅಪ್ಪೆ....!

ಮೋಸ ಮಲ್ಪಡೆ
ಮೋಸ ಪೋವಡೆ...

◆ ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.

ಭಾರತೀಯೆರ್ ಪರದೇಸದ ದಾಸ್ಯೊಡ್ದು ಬುಡುಗಡೆ ಆದ್ 65 ವರ್ಸ ಕರಿಂಡಲಾ, ನಮ್ಮಕ್‌ಲೆದೇ ನಡಪುನ ಡೋಂಗಿ, ದಗಲ್‌ಬಾಜಿ, ಶೋಷಣೆಲೆಡ್ದ್ ನನಲಾ ನಂಕ್ ಮುಕ್ತಿ ತಿಕ್ಕಂದಿನವು ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ. ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು ಅಕ್ಕಸೊಗು ಏರೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಿಲೆಕ್ಕುಲು, ದಿನನಿಚ್ಚದ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ ಕೊರತೆ, ಕಾಳಸಂತೆ, ಸಾಮಾನ್‌ಲೆಡ್ ಕಲಬೆರಕೆ, ತೂಕ-ಅಳತೆಲೆಡ್ ದಗಲ್‌ಬಾಜಿ-ಉಂದು ಮಾತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಲು. ಈ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್ ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಬದುಕುನಲಾ ಬಂಜ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ತಾನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಯೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಪಡೆಯೊನೆರೆ ಪ್ರತಿಯೊರಪಿ ನಾಗರಿಕೆಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು, ತಾನ್ ಕೊರಿ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಯೋಗ್ಯ ಸೊತ್ತು ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋನಗ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ಪೊಡು - ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲೇ ಬಳಕೆದಾರೆರೆನ ಆಂದೋಲನಗ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಆಂಡ್.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಸ ಮಾರ್ಚ್ ಪದಿನೈನ್ ತಾರೀಕ್‌ನ್ ವಿಶ್ವಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಲೆನ ದಿನ ಆದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಸೊತ್ತು-ಸೇವೆಲೆನ್ ದೆತೊನುನ ಗಿರಾಕಿಲೆಗ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಹಕ್ಕ್‌ಲೆ ಚಲಾವಣೆಗ್ ಇಂಬು, ಆಯಿನ ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಸರಿಯಾಯಿನ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನವು-ವಿಶ್ವಮಟ್ಟೊಡು ಈ ಗ್ರಾಹಕ ದಿನಾಚರಣೆದ ಉದ್ದೇಶ.

ಒವ್ವೇ ಸೊತ್ತುನು ಮಾರುನ ಬೊಕ್ಕ ದೆತೊನುನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಡ್ ಗಿರಾಕಿಲೆನ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದವು. ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ದೆತೊನ್ನೆಕ್ಕ್ ಗಿರಾಕಿಗ್ ಕುಸಿ ಆವೊಡು, ಅವು ಆಯಗ್ ಸಮಾದಾನ ಕೊರೊಡು. ಗಿರಾಕಿಲೆ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾದ್ ಇಪ್ಪುನ ಹಕ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಬಾದಾರಿಲೆ ಬಗೆಟ್ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಯೆರೆಗಾತ್ರ ಪ್ರತಿವರ್ಸ ಮಾರ್ಚ್ ಪದಿನೈನೆನ್ 'ವಿಶ್ವ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಲೆನ ದಿನ' ಆದ್ ಆಚರ್ಸಾವುಂಡು.

ಸೊತ್ತುಲೆಡ್ ಆಪಿನ ಮೋಸ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸೀದ ತೋಜುಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಮೊನೆ ಮಲ್ತಿನಾತ್ ತುಂಡಾಪಿನ ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಕುಡ್ತುಂಡಲಾ ಬರೆವಂದಿ ರಿಫಿಲ್, ಒಂತೆ ಒತ್ತುದು ಬರೆಂಡ ಒಟ್ಟೆ ಆಪಿನ ಕಾಕಜಿ, ಅರ್ಧ ಮೈಲಿ ನಡತ್ಂಡ ಬಾರ ಕಡಿಯುನ ಮುಟ್ಟು, ಒಂಜಿ ಬರ್ಸೊಗು ಒಟ್ಟೆ ಬೂರುನ ಕೊಡೆ... ಉಂದು ಗಿರಾಕಿಲೆಗ್ ಸೊತ್ತುಲೆಡ್ ಆಪಿನ ಕೆಲವು ಎಲ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ನಿಚ್ಚದ ಮೋಸೊಲು.

ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೊತ್ತು, ಕುರಿಪೋತಿ ಸಾಮಾನ್, ಜಾಸ್ತಿ ಬಿಲೆ, ಕಮ್ಮಿ ತೂಕದ ಸೊತ್ತು... ಇಂಚ ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ತಕ್ಕ ಸೊತ್ತು ಕೊರಂದೆ ಉಪ್ಪುನವು ಗಿರಾಕಿಲೆಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಮೋಸ. ಇಂಚ ಬೇರೊಡು, ಸೊತ್ತು ಖರೀದಿಡ್ ಮೋಸ ಆಂಡ ನಮ ದೂರು ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಭಾಗನೇ 'ಗ್ರಾಹಕೆರೆನ ವೇದಿಕೆ'. ಬಳಕೆದಾರೆರ್ ಪಂಡ ಗಿರಾಕಿಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಬಾಧ್ಯತೆಲೆನ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಪಾವುನವೇ ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತುನು ಕಾಸ್‌ಕೊರ್ದು ದೆತೊನ್ನಗ ಆಯೆ ಆ ಸೊತ್ತುದ ಬಳಕೆದಾರೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಗಿರಾಕಿ ಆಪೆ. ಅವ್ವೇ ಅತ್ತಾಂದೆ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ದು ವಕೀಲೆರೆನ, ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ,

ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರೆನ ಸಲಹೆ, ಸೇವೆ ದೆತೊನುನಾಯೆ ಆ ಸೇವೆದ ಬಳಕೆದಾರ ಆಪೆ. ಗಿರಾಕಿಲೆಡ ಕಾಸ್ ದೆತೊಂದು ಸೊತ್ತು-ಸೇವೆಲೆನ್ ಒದಗವುನಾಯೆನೇ ಬೇರದಾಯೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪೂರೈಕೆದಾರೆ.

ಗಿರಾಕಿ ಕೊರ್ಪಿ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಪ್ರತಿಯಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೊತ್ತು ಅತ್ತ್‌ಡ ಯೋಗ್ಯ ಸೇವೆನ್ ಒದಗವುನವು ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಪೂರೈಕೆದಾರನ ಕರ್ತವ್ಯ. ತಾನ್ ಕೊರಿ ಕಾಸ್‌ದ ಪಗತೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೊತ್ತು, ಬೊಕ್ಕ ಓನೆದಾಂತಿ ಸೇವೆನ್ ಪಡೆವೊನ್ನ ಹಕ್ಕ್ ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಬಳಕೆದಾರಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಉಂದು ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದಿಜಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆವೊನ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಅಗತ್ಯ ಗ್ರಾಹಕೆರ್ ಪಂಡ ಗಿರಾಕಿಲೆಗ್ ಉಂಡು. ಗಿರಾಕಿಲು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆವೊನರೆ, ಸೊತ್ತು-ಸೇವೆಲೆಡ್ ತಂಕ್ಲೆಗಾಯಿನ ಮೋಸೊನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಇಂಚಿನ ಸಂಘಟನೆಲೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆವೊನೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ಉದ್ದೇಸೊಡೇ 'ಗ್ರಾಹಕ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ' ತಾಪನೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತಾನ್ ಕೊರಿ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸೊತ್ತು ಬೊಕ್ಕ ಸೇವೆ ಪಡೆವೊನೆರೆ ಆವಂದೆ ಪೋನಗ ಬೇತೆ ಸಾದಿ ತೋಜಂದೆ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಅಸಹಾಯಕತೆಡ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಕೈದೀದ್ 'ಎಂಕ್ಲೆನ ಗ್ರಾಚಾರ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುನ ಕಾಲ ಒಂಜಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿ ಮೋಸೊಲೆನ್ ತಡೆಪರೆಗಾತ್ರನೇ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಸಾರತ್ತ ಒರ್‌ಂಬನೂತ್ತ ಎನ್ಪತ್ತ ಆಜನೇ (1986) ಇಸವಿಡ್ 'ಬಳಕೆದಾರರ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ'ನ್ ಜಾರಿಗ್ ಕನತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕಾಯಿದೆದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಬಳಕೆದಾರೆರೆನ ಕೋರ್ಟುಲೆನ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉಂಡು. ಮೂವೆರ್ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಉಪ್ಪುನ ನ್ಯಾಯಪೀಠ, ಗಿರಾಕಿಲೆನ ದೂರುಲೆನ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಆ ದೂರುಡು ಸತ್ಯಾಂಶ ಉಂಡು, ಗಿರಾಕಿಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ, ಪೂರೈಕೆದಾರೆರೆಗ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊರ್ದ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಲೆಪ್ಪುಡಾವುಂಡು. ವಿಚಾರಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಬಳಕೆದಾರೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂರೈಕೆದಾರೆರ್ ಒದಗವುನ ದಾಖಲೆಲೆನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ವಾದ-ವಿವಾದೊಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ನ್ಯಾಯಪೀಠ ತನ್ನ ತೀರ್ಪುನು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಬಳಕೆದಾರಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನ್ಯಾಯಪೀಠೊಗು ಮನವರಿಕೆ ಆಂಡ, ಬಳಕೆದಾರೆ ಕೊರ್ತಿನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರ್ಸದ್ ಪಿರಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಅವು ಪೂರೈಕೆದಾರಗ್ ಆದೇಸ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಬಳಕೆದಾರಗ್ ನಷ್ಟ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಾಸ್‌ದ ರೂಪೊಡು ಪರಿಹಾರ ಕೊರ್ಪುನ ಅದಿಕಾರಲಾ ಈ ನ್ಯಾಯಪೀಠೊಗು ಉಂಡು.

ಬಳಕೆದಾರೆರೆನ ಕೋರೊಟುಗು ದೂರು ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆತಿನ ಅನ್ಯಾಯೊನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ವಿವರ್ಸಾವೊಡು. ಬಯಕುನ ಪರಿಹಾರೊನುಲಾ ಪನೊಡು. ಅಕುಲು ದೆತೊಂದಿನ ಸೊತ್ತು ಅತ್ತ್‌ಡ ಸೇವೆಗಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಪಡೆವೊಂದಿನ ರಶೀದಿ, ನಗದು ಬಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿನ್‌ಲಾ ಕೊರೊಡು. ಈ ದೂರು ಕೊರಿಯೆರೆ ಬಳಕೆದಾರೆ ವಾ ಫೀಸ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ಮುಲ್ಪ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ. ಸ್ಟಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಕಟ್ಟೆರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅವ್ವೇ ಅತ್ತಾಂದೆ ಆಯೆ ವಕೀಲೆರೆ ಸೇವೆ ಪಡೆವೊನೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಬಳಕೆದಾರೆ ತನ್ನ ವಾದೊನು ತಾನೇ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ತೀರ್ಪುನು ಒತ್ತೊನಂದಿನ ಬಳಕೆದಾರೆರ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪೂರೈಕೆದಾರೆರ್ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕೋರ್ಟುಗು, ಇಜ್ಜಂಡ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಬಳಕೆದಾರೆರೆ

ಕೋರ್ಟುಗುಲಾ 'ಮಿತ್ತ್ ಅಪೀಲ್' ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಸ ಉಂಡು.

ತಾನ್ ಅಂಗಡಿಡ್ ದೆತ್ತೊನ್ನ ಪದಿನಾಜಿ ರೂಪಾಯಿದ ಪೊಸ ಬೂಕುಡು ಒಟ್ಟು ಎಡ್ಮ ಪುಟ ಇಜ್ಜಾಂದಿನೆತ್ತ ವಿರುದ್ಧ ಧಾರವಾಡದ ಬಳಕೆದಾರೆರೆ ಕೋರ್ಟುಗು ದೂರು ಕೊರಿ ಹುಡುಗಗ್, ಕೋರ್ಟುದ ಆದೇಶಗ್ ತರೆ ಬಗ್ಗಾದ್, ಅಂಗಡಿದಾಯೆ ಪೊಸ ಬೂಕು ಕೊರೊಡಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗೊನು ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ಗಿರಾಕಿ ಪಂಡ ದೇಶದ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಪಟ್ಟುನ ಸಂಕಲೆದ ಅಕೇರಿದ ಕೊಂಡಿ. ಗ್ರಾಹಕೆರೆಗ್ ಆಜಿ ಬಗೆತ್ತ ಹಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಕೊರ್ತುಂಡು

1. ಜೀವೊಗು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಆಪಿನಂಚಿ ಸೊತ್ತು - ಸೇವೆಲೆನ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಸುರಕ್ಷತಾ ಹಕ್ಕು
2. ಸೊತ್ತು-ಸೇವೆಲೆನ ಗುಣ, ಗಾತ್ರ, ಸಾಮರ್ತಿಗೆ, ಬಿಲೆ ತೆರಿವೊನ್ನ ಹಕ್ಕ್
3. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೊತ್ತು-ಸೇವೆಲೆನ್ ಗೆತೊನುನ ಆಯ್ಕೆ ಹಕ್ಕ್
4. ಗಿರಾಕಿಲೆನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಲೆಗ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊರ್ತುಂಡಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪುನ ವಿಚಾರಣಾ ಹಕ್ಕ್
5. ಶೋಷಣೆ, ಅವ್ಯವಹಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಗಿರಾಕಿಲು ಸಂಬಂಧಪಡಿನ ವೇದಿಕೆಲೆಡ್ ಪರಿಹಾರ ಕೇನುನಂಚಿನ ನಿವಾರಣ ಹಕ್ಕ್,
6. ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕ್.

ಈ ಹಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಗ್ರಾಹಕೆರೆಗ್ ಕೆಲವು ಜಬಾದಾರಿಲುಲಾ ಉಂಡು

1. ಐಎಸ್‌ಐ, ಅಗ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಉಪ್ಪುನ ಸೊತ್ತುಲೆನೇ ದೆತೊನುನು
2. ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯಿನ್ ದೆತೊನುನು
3. ಸೊತ್ತುಲೆಗ್ ರಶೀದಿ ದೆತೊನುನು
4. ಗರಿಷ್ಠ ಮಾರಾಟ ದರೊಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಲೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪುನು
5. ಮರ್ದ್ ಮುಗಿನಗ ಅವೆತ್ತ ಪೊರ್ತು ಮುಗಿವುನ ತಾರೀಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ಪಾದಕೆರೆನ ಇವರೊಲೆನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪುನು
6. ಪರಿಶುದ್ಧ ಪರಿಸರೊನು ಕಾತೊನುನು
7. ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉಪಯೋಗ
8. ಒವ್ವೇ ಸೊತ್ತು ಗೆತೊನ್ನಗ ಸಂಶಯ ಬತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪುನು
9. ರೈಲ್, ಬಸ್‌ಕ್ಲೆಡ್ ಪೋನಗ ಟಿಕೆಟ್ ದೆತೊನುನು

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಹಕ್ಕ್ ಜಬಾದಾರಿಲೆನ್ ಮಾತ ಗಿರಾಕಿಲುಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಅವೆನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ತಾನ್ ಅಸಹಾಯಕೆ, ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆಂದ್ ಯೆತೆ ಗೆತ್ತೊಂದು ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲಂದೆ, ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಜಾಗೃತಿ ಪಡೆವೊಂದು ಅನ್ಯಾಯೊನು ದೈರೊಡು ಇದಿರ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಒವ್ವೇ ಸೊತ್ತು ದೆತೊನ್ನಗಲಾ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಒರಿಪುನ ಸಲಾದ್ ಅಂಗಡಿದಾಯೆ ಕೊರಿ ಕೈಚೀಟಿನ್ ದೆತೊನಂದೆ ಸರಿಯಾಯಿನ ಬಿಲ್ ಕೇನೊಡು. ಮೋಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಮೋಸ ಪೋವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನವು ಗ್ರಾಹಕೆರೆನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆವೊಡು.

ಪಾಲ್ ಪಾಡುವೆರ್‌ಗೆ

◆ ಸಂತೋಷ್ ತಿಮ್ಮೊಟ್ಟು

ಕಾಲ ಏರ್‌ಂಡ್
ಪೊರ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಅಲೆ ಅವುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ
ತುಂಡು ಭೂಮಿನ್ ಪಾಲ್ ಪಾಡುವೆರ್‌ಗೆ
ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ
ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆ, ತಗೆ ತಮ್ಮಲೆ
ಅಜ್ಜಿ ಪಿಜ್ಜೆ
ಕೈ ನೀಡ್‌ದ್, ಸೆರಂಗ್ ತೋಜಾದ್
ಪಾಲ್ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ
ಮಗ ನಿಕ್ಕ್ ಬೊಟ್ಟಿಕಾಂಡ
ಮಗಳೆಗ್ ಬಾಕಿಮಾರ್
ಇಂದ ನಿಕ್ಕ್ ಕಾಂಬುಲದ ಅಡ್ಡ
ದೆತೊನು ಬಾಲೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ತೋಟ .....

ಇಡಿ ಇಲ್ಲ್ ಪೋಯಿ
ಪೊಡಿ ಇಲ್ಲ್‌ಲು ಆಂಡ್‌ಗೆ
ಕಾಂಡ ಮೊಟುದು ಬುಳೆ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್
ಬೇಲಿ ಬೂರುಂಡುತ್ತೆ ಮನಸ್‌ಗ್
ಆನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪೋಯಿ ಕುರುಬಾಕಿಲ್ ಮೆರೆಂಡ್
ಅಲೆ ಅವುಲು ಪಾಲ್ ಪಾಡಿಯೆರ್‌ಗೆ
ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿದ ತುಳುವ ಭೂಮಿನ್ .....

ಆಟಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ೞೞೞ .....
ತುಳುವ ನಾಡ್‌ಗ್!

◆ ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಇಸೇಸ ದಾನೇಂದ್ ಕೇನ್ಂಡ ಇತ್ತೆದ ಜನಮಾನಿಗ್ ಒಂಚೂರ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್. ಅವೆನ್ ನಮೊಂತೆ ತೆರ್ಯೊನ್ನುಗ. ಕಾರ್ತೆಲ್ ಕರಿದ್ ಆಟಿ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಭೂತ ಸಾನೊಡೆಲೆಡ್ ಆಟಿ ಸಿಂಗಡೆದಾನಿ ದೈವೊಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ಕೊರ್ದು ಬುಡುಂಡ ಆಟಿ ಇಡೀಕ ಭೂತೊಲು ಸಾನೊರ್ದು ಪಿದಯಿ. ದೇಸ್ತಾನೊಡ್ಲಾ ದೇಬೆರೆಗ್ ಇಸೇಸ ಪೂಜೆ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲು ತುಳುನಾಡಿಡೀಕ ಬಜೀ ದರಿದ್ರದ ತಿಂಗೊಲು. ಅಂಚಾದೇ ತುಳುವೆರ್ನ ವಾವೊಂಜಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಲಾ ಈ ತಿಂಗೊಲ್ಡು ನಡಪ್ಪೆರಿಜ್ಜಿ. ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಾರಿ ಬೊಳ್ಳ.

ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೋಳಿ ಮನುಪ್ಪನಕ್ಲೆಗ್ ನಾನಾರೀತಿದ ಅಪಕೋಟಲೆ, ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ ಅಕ್ಕ್ರತೊಲು, ನಾನಾ ರೀತಿದ ಸಿರ್ಕ್ ಕೋಟಲೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಕಷ್ಟೊನು ತೂಯಿನ ಇಸರ ದೇಬೆರ್, ಊರುಗು ಪೊಗ್ಗುದಿನ ಮಾರಿನ್ ಬೆರಿಪತ್ಯೆರ್ಂದ್ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿನ 'ಕಳೆಂಜ' ಇನ್ನಿನ ದೈವೊಗು ಆದೇಚ ಕೊರ್ಪೆರ್‌ಗೆ.

ಇಂಚ ಗಟ್ಟೊದುರ್ದು ತಿರ್ತ್ತ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಊರೊರ್ಮೆ ಕಳೆಂಜೆ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಊರೊರ್ಮೆ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಅಡ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಅಟ್ಟೊಲೆನ್ ಕುಡ್ತು ಪತ್ತ್‌ದ್, ಚಾಲ್ಯನ ಬಲೆ ಮಾಜಾದ್, ಕರ ಬಿಸಲೆ ಕುಡ್ಪು ಇಂಚಿನೆನ್ ದೆಕ್‌ದ್ ಎದ್ಕೊನ್ಯೆರೆ ತುಳುವೆರ್ ತಯಾರ್ ಮಂತೊನ್ವೆರ್, ನೇಕ್ 'ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನಿ' ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.ಕಾಲ ಕರೀನೇ ಕಳೆಂಜನ ಮಹಾತ್ಮೆನ್ ತುಳುವ ಸಂತತಿಗ್ ತೆರಿಪವುಲೆಕ್ಕ, ತುಳುವೆರೇ ಕಳೆಂಜನ ಏಸ ಪಾಡೊಂದು ಆಚರ್ನೆ ಮಂತೊಂದು ದುಂಬೊರ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಈ ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ನಲಿಕೆನ್ ನಲಿಕೆ ಸಮೂಜದಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಪತ್ತ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಪಿರಯದ ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಮಗಕ್ ಕಳೆಂಜನ ಏಸ ಪಾಡ್ವೆರ್- ಕಂಗ್‌ದ ಪಾಲೆದ ಮುಟ್ಟಾಲೆ, ಅೖಕೊಂಜಿ ತಿರಿಮುಡಿ, ಮೋನೆಗ್ ಚುಟ್ಟ, ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೊಟ್ಟ, ತಲೆತಟ್ಟೊ, ತರೆಮಣಿ, ಬೊಲ್ದು ಮೀಸೆ, ಬೊಲ್ದು ಗಡ್ಡ, ಸೊಂಟೊಗ್ ಜಕ್ಕೆಲಣಿ, ತಾರಿದ ಮಡಲ್‌ದ ಕೊಡೆ... ನಲಿಕೆ ಸಮೂಜದ ಒರ್ತಿ ಕಳೆಂಜನ ಪಾಡ್ದನೊನು ರಾಗೊಡು ಪನೊಂದುಪ್ಪುನಗ ತಾರಿದ ಮಡಲ್‌ದ ಕೊಡೆನ್ ದತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್ ತಿರ್ಗವೊಂದು ಅೖಕ್ ಲಯಬದ್ದವಾದ್ ಕಳೆಂಜನ ಏಸದಾಯೆ ಪೊಡಿ ನಲಿಕೆ ನಲ್ಪುವೆ.

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜ ನಲಿಕೆ ಪಾಡ್ದನದ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲು ಇಂಚಂಡು
''ಕಳೆಂಜೆ ಕಳೊಕ್ಕು ಬೂರೊಂಡೆ ಉಳ್ಳಯಡಾ ....!
ಕಳೆಂಜೆ ಕಳೆಂಜೆನಾ ..... ಕೇನ್ಂಡೆನ್ನಾಯಾ .....
ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ ಮಾರಿಬೊಲ್ಲ ಕಳೆಂಜಾ ....
ಮಂದಿಲು ಸಿರ್ಕ್‌ಡ್ ನರಲ್ವೆರ್ರ್ಯಾ ...!
ಗಟ್ಟಜತ್ತ್‌ಬತ್ತಾನಾ ಕಳೆಂಜಾ....
ಪಡ್ಡೈ ತಿರ್ಗ್‌ಯಾನಾ ....!
ತಾದಿ ತಾದಿ ನಾಡ್ಯಾನಾ ಕಳೆಂಜಾ...
ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತಿರ್ಗ್‌ಯಾನಾ ...!
ಗಟ್ಟದ ನೀರ್ ತಲ್ತಾನಾ ಕಳೆಂಜಾ ...
ಮಾರಿ ಗಿಡಯಾನಾ ...

ಭೂಮಿಗ್ ಬರ್ಸೊ ಬರಡ್ ಕಳೆಂಜಾ
ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬುಳೆ ಆವಡ್‌ೀ.....!
ದೊಂಬು ಬರ್ಸಲಾ ಉಪ್ಪಡ್ ಕಳೆಂಜಾ ....
ನಮ್ಮ ಕೆಲಸೊಲಾವಡ್‌ೀ.... !
ಊರೊರ್ಮೆ ನಾಲೊರ್ಮೆ ಕಳೆಂಜಾ ....
ಬುಳೆಸಿರಿ, ಅರಿಬಾರ್ ಉರ್ಕರಡ್‌ೀ....!
ಸಿರಿಕಾಲ ಸೊರ್ಕಡ್ ಕಳೆಂಜಾ...
ಅಲೆ ಪೇರ್ ತಮೆಲಾಡ್...!
ಅರೆಗಾಲ ಮರಿಯಾಲ ಕಳೆಂಜಾ ....
ಊರುಡ್ದು ಬರಗಾಲ ಬಲೀ ಪಾಡ್ ....!
ಅರೆಗಾಲ ಮರಿಯಾಲ ಕಳೆಂಜಾ
ಊರುಗು ಸುಕೊ ಸಂತೋಸ್ ಕೊರಡ್‌ೀ....!

ಆಟಿದವು ತಿಂಗಲುಂದು ಮಾರಿ ಗಿಡವುನಾ ಕಳೆಂಜಾ...
ಅಟ್ಟಮಾಡ್ ಅಡ್ತ್‌ದ್ ಅರಿಬಾರ್ ನಾಡುನಾ ...!
ಬರ ಪತ್ತಿ ತಿಂಗೊಲುಂದು ಅರಿ ಮುಗಿಯುನಾ ಕಳೆಂಜಾ ...
ರೆಚ್ಚೆ ಗೂಂಜಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಿನ ನೂಕುನಾ ...!
ಕಾಡ್ ಸೊರ್ಕುನ ತಿಂಗೊಲುಂದು ಕೇನೆ ಬುಲೆವುನಾ ಕಲೆಂಜಾ ....
ಸೊಪ್ಪುಕನಕ್ ತುಂಬುದು ಸೊಂಟ ಪೊಲಿಯುನಾ ....!
ಕೆಸರ್‌ದವು ತಿಂಗೊಲುಂದು ಬಿರೆಲ್ ಕುರಿಯುನಾ ಕಳೆಂಜಾ
ಕುಂಜಡಿತ್ತಿ ಕುದುಕನಕುಲು ಕೋರಿ ನಾಡುನಾ...
ಬಂಜಿಗರ್ದ ತಿಂದ್ದ್‌ದ್ ಮಂದಿ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನಾ ಕಳೆಂಜಾ....

ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ಲಾಂಬು ಕಂತ್‌ದ್ ಕಜಿಪಾಪುನಾ .... !
ಇರ್ಪೆ ತೇರೆ ಕೆತ್ತೆದವು ಗಂಜಿ ಮಲ್ಪುನಾ ಕಳೆಂಜಾ ....
ಕೈಲ ಪುತಿರ ಕೊಡಿ ಕ್ಯೊದ್ ಚಟನಾಪಿನಾ ....!
ಇತ್ತಿನಕುಲು ಬಜಿಲ್ ಬೊಂಡ ತಿಂದ್ ಮೆರೆವುನಾ ಕಳೆಂಜಾ...
ಎರ್ಕಡಲ ಪೊಕ್ಕಡೆಂದ್ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನಾ...!
ಸಂಕಡದ ತಿಂಗೊಲುಂದು ಮರ್ದ್ ಪರ್ಪಿನಾ ಕಳೆಂಜಾ ....
ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಕಾಯೆರ್ದ ಕಣೆ ಊರುನಾ ...!
ಆಟಿದವು ತಿಂಗೊಲುಂದು ಆನೆದಂಚಿನಾ ಕಳೆಂಜಾಯ...
ಪೆಲ್ತರಿ, ಪುಲಿತ ಬಿತ್ತ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಿನ ಗೆನ್ಪುನಾ ...!
ಮಾರಿ ಬೊಲ್ಲೊನು ತಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಒರಿಪುವನಾ ಕಳೆಂಜಾ ...
ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಮಾಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ಪಂಜಿ ಗಿಡಪುವನಾ ...!
ಆಟಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾಂದ್ ಅಪ್ಪಯಮ್ಮೆ ದಿನ ಗೆನ್ಪುನಾ ಕಳೆಂಜಾ ...
ಪೊಸ ಮದಿಮಲೆನ್ ಆಟಿ ಕುಳ್ಳಯೆರೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋಪುನಾ ....
ಬರ್ಪಿನ ತಿಂಗೊಲುಂಡು ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ತೀನಾ ಕಳೆಂಜಾ...
ಅಟ್ಟೆಮಿಗ್ ಕಡಿರಮಗೆ ಅಡವಾಪಿನಾ ....!

ಬರ್ಪಿನ ತಿಂಗೊಲುಂಡು ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ತೀನಾ ಕಳೆಂಜಾ
ಚೌತಿ ಪುದ್ದರಾದ್ ಮಂದಿ ಗೌಜಿಡುಪ್ಪುನಾ ....
ಊರುಗು ಪೊಗ್ಗುದಿನ ಮಾತಾ ಮಾರಿಲೆನ್ ಕಳೆಂಜೆ
ಗಟ್ಟೊಗೇ ಬೆರಿ ಪತ್ತಡ್ !!

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ನಲಿಕೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಎಂಚಾ.. ಅವೆತ ಉರ್ದಿಮೆ ದಾನೇಂದ್ ಇತ್ತೆದ ತರೆಮಾರ್ ದಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡಲಾ ಕೆಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಆ ಪಾಡ್ದನ ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಲಿಕೆ ನಲ್ತೊಂದು ತುಳುವ ಪರಪೋಕುನು ಇತ್ತೆದ ತರೆಮಾರ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ತೆರ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುನವು ಉಂದೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್.

ಒದುಲೆ...ಕಲ್ಪುಲೆ

◆ ಬಿ. ಪಿ. ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ

ಕಲ್ಪುವರಯೇ, ಕಲ್ಪುಜರಯೇ
ಕಲ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ದಿನ ಮಾರಾಯೆರೇ
ಕಲ್ತ್‌ಂಡ್ ಊರೂ, ತೆಲ್ತ್‌ಂಡ್ ಬೈಲ್
ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡ್‌ಕರೆ
ಶೋಭಾನೆ...ಸೊಲ್ಮಾನೆ... ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೇ
ಶೋಭಾನೆ...ಸೊಲ್ಮಾನೆ... ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೇ

ಊರುಡು ಬರವು ಉದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಯೇ
ಬೈಲ್‌ಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಉಲ್ಲಾಸಯೇ
ವಿದ್ಯೆದ ಬಾನೊಡು ಕೆಂಪೇರ್ನ ರಂಗ್‌ಡ್
ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಕೇನುಂಡುಯೇ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ

ಬರವುನು ಕಲ್ತೆರೆ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ
ಅಕ್ಷರ ಕಲ್ತೆರೆ ಅಬ್ಬಕ್ಕೇ
ಲೆಕ್ಕೊಲ ಕಲ್ತೆರೆ ಕಮಲಕ್ಕೇ
ಪುಸ್ತಕ ಓದಿಯೆರೆ ಪುಟ್ಟಕ್ಕೇ
ಈರೊರಿ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುದು
ಏರೆಗ್ಲ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ಜನ ಆಯರತ್ತೆ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ

ಬರವುನು ಕಲ್ತಿನ ರೈತೆ ಬೆನ್ನಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಮಲ್ತೆ
ಸರ್ಕಾರೊ ಕೊರ್ಪಿ ಸವಲತ್ತ್ ಮಾತಾ ಹಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಡೆಯೆ ಕೃಷಿಕೆ
ಪೊಸಪೊಸ ಸೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯೆ
ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆಯೇ
ಈರೊರಿ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪಂದೆ ತೂಲೆ ಗೂವೆಲ್ದ ಕಪ್ಪೆ ಆಯರತ್ತೇ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ
ಶೋಭಾನೆ ಸೊಲ್ಮಾನೆ ಶೋಭಾನ್ಯೆ ಸಿರಿ ಸೊಲ್ಮಾನೆ

ತುಳು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರ್

◆ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ

ತುಳುವೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಅಯಿಟ್ಲಾ ತುಳುತ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನಕಲು ಒಂಜಿ ಇರ್ಲ್ಲ ಒರಿಯೇ ಕುಲ್ಲುದು ಒಂತೆ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮ್ಮ ಭಾಸೆಗಾದ್ ನಮೊ ಉಗುರುದಾತಾಂಡಲಾ ಬೆನ್ತನಾ? ನಮೊಡ್ದಾದ್ ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ದಾನೇಂಡಲಾ ಲಾಭ ಆತ್ಂಡಾ? ತುಳು ಪಿರ ಒರಿಯೆರೆ ದಾನೆ ಕಾರಣ? ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್ದ್ ನಮೊ ಕೆಲವೆರೆಗಾಂಡಲಾ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಆಸೆ, ಮೋಕೆ ಮೂಡುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ದನಾ? ನಮೊ ನಾಚಿಕೆದಾಂತೆ ಎಡ್ಡೆ ಸಭೆಟ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್ದನಾ? ತುಳುತ ಬೇಲೆಗ್ ಕೈ ಸೇರದನಾ... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಮನಸ್ ಒತ್ತೊನ್ನ ಉತ್ತರ ಗೆತೊನೆರೆ ಪುಣೆವೊಡು.

ಯಾನ್ ಇಂಚ ಪನೆರೆ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾರಣ ಉಂಡು. ಇಂಚಿಪ್ಪ ಒಡಿಪು (ಉಡುಪಿ)ಡು ನಡತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ತುಳುತ್ತ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲು ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೇ ಲೇಸ್‌ಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸರಿಯಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜಿ ಕೆಲವು ಅಗತ್ಯ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಡ್ ಸೇರಾದ್‌ಜೆರ್. ಉಂದು ಮಾಮಲ್ಲ ಅಪರಾಧ ಪಂಡ್ದ್ ಅವ್ವೇ ಲೇಸ್‌ಡಿತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಬಿನ್ನೆ ಪಂಡೆರ್. ತಾನ್ ಪಾತೆರುನ ಪೊರ್ತುಡು ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲು ಅಯಿಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದೆತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆನ ವಿಷಯೊಡು ಒಂತೆ ಪಾತೆರ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಚಿಂತನೆಗ್ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳುಬೇಲೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಎಂಚ ಕೈಸೇರವೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿನೊಂಜಿ ಬರವು ಬರೆವೊಡೂಂದು ಎನ್ನಿಯೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಣೆವೊಂದುಂಡು. ಎಂಕ್ಲು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲು ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಆಸಕ್ತಿಗೆತೊಂದು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಮಲ್ಪಾಯ. ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಯಾನ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಆವೊಡುಂದು ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಮನವರಿಕೆ ಮಲ್ತೆ. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ಲಾ, ಸದಸ್ಯೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾಸ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಗಟ್ಟಿಯಾದುಂಡು. ಆಂಡ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ವಿಷಯೊಡು, ಪಂಡ ಆಫೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್, ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಒಂತೆ ಪಿರ ಉಂಡು. ಯಾಸ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಆವುಲು ಮೂಜಿ ಜನ ಸ್ಟಾಫ್ ಆಯಿಟ್ ಒರಿ ಅಟೆಂಡರ್, ಆಫೀಸ್‌ದ ಬೇಲೆಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಉಪ್ಪುನನೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಅಗತ್ಯ ವಿಷಯ ಸೇರಂದೆ ಪೋದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಆಂಡ ಅಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ತುಳು ಬಂಧುಲು ತೆರಿಪಾಲೆ. ಎಡ್ಡೆ ಸಲಹೆ ರೂಪೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಎಂಚಿನೆನ್ಲಾ ಎಂಕ್ಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುವ. ಅಯಿಕ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಖಂಡಿತಾ ಆಪುಜಿ. ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಆಚಾರ್ಯೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿದಾಂತೆ ಪೋಂಡಲಾ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕೊಡ್ ಆರೆನ ವಿಷಯೊಡು ಒಂಜಿ ತುಳು ಪಾಠ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಕೊರ್ತ.

ಉಂದು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆರೆನ ಮಿತ್ತ ಉಪ್ಪುನ ಗೌರವೊಗು ಸಾಕ್ಷಿ. ಆರೆನ ತುಳು ಸೇವೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಗೌರವಾಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಆಂಡ ಅಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಪತ್ತ್ಯೊನು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವರೆ ತುಳುವೆರ್ ಒಂತೆ ಪಿರ ಜಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬಾರೀ ಆಸೆಡ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಪತ್ಯ ಕೆಲವು ಜಾಗೆಡ್ ಪಿರ ಬೂರೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮಕ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಎಂಚ ಪನೊಲಿ? ನಮಕ್ ತುಳುತ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ ಉಂಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ?

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕುಲು ನನೊಂಜಿ ವಿಷಯೊ ಪಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಕೂಟೊಡು ನಡುಪುನ ಸಮ್ಮನಲಾ ಯೋಗ್ಯೆರೆಗ್ ಸಂದೊಡೂಂದು ಎಂಕ್ಲೆ ಆಸೆ. ಅಂಚಾದ್ ಯೋಗ್ಯೆರೆನ್ ಆರ್ಸಾನಗ ಮಸ್ತ್ ತುಳುವೆರೆನ, ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಗತ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ 10-20 ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೇಕ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಸುಮಾರ್ 150 ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅವೆನ್ ಪಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೊ. ಅಂಚ ಕೊನೊತಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಕುಲೇ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಪರ್ಕೊಡು ಉಪ್ಪುನಕುಲೇ, ಎಡ್ಡೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಡ್ ಇತ್ತಿನಕುಲೇ. ಆಂಡ ಅಂಚ ಕೊನೊಯಿನೆಟ್ ಅವೆನ್ ದಿಂಜಾದ್ ವಾಪಸ್ ಕನತ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನಿ 6-7 ಜನೊಕ್ಕುಲು ಮಾತ್ರ! ಉಂದು ತುಳುವೆರೆನ ಉದಾಸೀನೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಣೆಂದ್ ಪನ್ಕನಾ ಅತ್ತ್ ತುಳುವೆರನ ತುಳುಸೇವೆಂದ್ ಪನ್ಕನಾ? ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಸೇರುವೆರ್, ಸಭೆಟ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ಆವೊಂಡೂಂದು ಪನ್ನಗ ಆಯಿತ್ತ ಬೆರಿಪತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಹಟ ಪತ್ತ್ ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನೇಟ್ ನಮೊ ಮಸ್ತ ಪಿರಾವು ಉಲ್ಲನಾಂದ್ ಪನ್ಪು ಸಂಶಯ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತುಳುವೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಉಮೇದ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ತುಳು ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಇಂಚ ರೈಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಪಾತೆರ್‌ದೆರ್. ಮಾತೆನ್ಲ ಮೂಲು ಪನೊಡೂಂದು ಇಜ್ಜಿ.

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನೊಲು ತುಳು ಭಾಸೆನ್ ಸೈಯೊಂದುಲ್ಲಯಿನ ಬಾಸೇಂದ್ ಪನೊಂದುಂಡು. ಅವೆನ್ ಆತ್ ಬೇಗ ಒತ್ತೊನೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಆಂಡಲಾ ತುಳು ನಮ್ಮ ನಚ್ಚದ ಜೀವನೊಡು ಏತ್ ಗೌರವ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು? ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮೊ ತುಳು ಪಾತೆರೆರೆ ದುಂಬು ಪಿರಾವು ತೂಪನಾ, ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರೆ ಅಳ್ಕ್‌ಬನಾ ಪನ್ಪಿನಂಚಿ ಒಂತೆ ತೂವೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮಕೇ ತುಳು ಬೊಡ್ಚೀಂದ್ ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಸಾಂಕುನಕುಲು ಏರ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಲ್ಕೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಲೇಸ್ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಮಸ್ತ್ ನಡತೊಂದುಂಡು, ಜನೊಕ್ಕುಲುಲಾ ಸೇರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಜಿರೆಡ ಮಾಮಲ್ಲ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ದಾಖಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಜನೊ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲು ನಡತ್ತ್, ನಡತೊಂದುಲ್ಲ. ಆಂಡಲಾ ತುಳುವೆರೆಡ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತುಳು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡದಂಡ, ತುಳುಕ್ಕಾತ್ರ ತುಳುವೆರ್ ಬೆನೆರೆ ದುಂಬುಪಿರಾವು ತೂವಂದಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೂಡ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಡ್ ನೂದೆಟ್ ಪತ್ತ್ ಜನಕ್ಕುಲಾಂಡಲಾ ತುಳುಸೇವೆದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಲ್ತುದುವೆರ್‌ಂಡ ತುಳುವೆರೆ ಶಕ್ತಿಗ್ ಸರಕಾರೊ ಪೋಡಿದ್ ಪೋತು. ಆಂಡ ಅಂಚ ಆತ್ತ್‌ಜಿ. ತುಳುವೆರ್ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಭಾಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ನಲಿಕೆ, ನಾಟಕ, ಆಟ ತೂದ್

ವಣಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್ ಪೋಪೆರೆತ್ತಂದೆ ಭಾಷಣೊಡು ಕೇಂಡಿ ಪಾತೆರೊನು ದಿಂಜ ಪೊರ್ತುಗು ನೆಂಪು ದೀವೋನುಜೆರ್. ನೆಂಪು ದೀವೊಂಡಲಾ ಅಂಚ ನಡತೊಂಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ. ತುಳು ನನಲಾ ಪಿರ ಒರಿವೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉದಾಸೀನನೇ ಕಾರಣಾಂದ್ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪನೊಲಿ.

ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್ಲ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೇ ಎತ್ತರದ ಮಣೆ. ಅವುಲು ತುಳುವೆರೆನ ಕಷ್ಟೊಲೆಗ್, ಬೇನೆ-ಬೇಜಾರ್‌ಗ್ ಕೈ-ಕೆಬಿಯಾಪಿನಕುಲು ಕಡಮೆ. ಅಟ್ಟಿಲ್ ಅಟ್ಟಣೆಡ್ಲ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡತ್ತಂದೆ ಬಡವುದ ಬಿಲೆ ತೋಜುಜಿ. ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಮನಸ್ ಬಂಗಾರ್. ಅಕುಲು ಕಷ್ಟಜೀವಿಲು. ಹಳ್ಳಿ - ಬೆನ್ನಿದ ಜೀವನೊಗು ತುಳುವೆರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಮರ್ಯಾದಿ, ಗೌರವ ಮಲ್ಲವು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್ ದಾದನೋ ಒಂಜಿ ಕೃತಕತೆ ತೋಜಿದ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವು ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುಪ್ರೀತಿಡ ಮಲ್ಪುನ ಲೇಸೋ ಅತ್ತ್ ಪುದರ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಮಲ್ಪುನ ಲೇಸೋ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಶಯೊ ಮೂಡುಂಡು. ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಕೂಟದಂಚಿ ಲೇಸುಲೆಡ್ ಇತ್ತೆ ಆಪಿನ ಗಡದ್ದ್‌ನ್ ತೂನಗ ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಂದ ದಿನೊತ್ತ ಲೇಸಾ ಪಂಡ್ದ್ ಆಚಿರ ಆಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುಡು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಂ, ಬೇಜರ್‌ನ್ ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ತೋಜಾವುಜೆರ್ ದಾಯೆ? ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಲೇಸ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುಕು ತಿಕ್ಕುನ ಲಾಭ ಎಂಚಿನವು, ತುಳು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ, ತುಳು ಒರಿಯೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಲೇಸುಲು ಏತ್ ಸಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು...ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ಲ ಜಾಗೆ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ನಮೊ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾತಿನವು ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು.

ಇತ್ತೆ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಮಾತ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನಕುಲುಲಾ ಅಕ್ಲೆನ ಜೋಕುಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರೊಡೂಂದೇ ಬಯಕುನು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರುನು ತಪ್ಪತ್ತ್, ಆಂಡ ತುಳುವೆರೆಡಲಾ ಇಂಗ್ಲಿಷೇ ಪಾತೆರೊಡಾ ಪನ್ಪನವು ಪ್ರಶ್ನೆ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಂಡ ಅವು ಕಲ್ಪಂದಿನಕುಲೆನ, ಹಳ್ಳಿದಕುಲೆನ ಬಾಸೇಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ನಂಬೊಲಿಗೆ ನನಲಾ ಕಡಮೆ ಆತಜಿ. ಅಂಚಾದೇ ತುಳು ಪಾತೆರೆರೆ ಜವನೆರ್ ಪಿರ ಜಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲೆನ್ ತೂಂಡ ತುಳುವೆರೇ ಸರಿಯಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಅಪವಾದಲಾ ಕೇನೊಂ ದುಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟಲಾ ಕಾಲೇಜ್ ಕಲ್ಪುನ ಪೊಂಜೋಕುಲು ತುಳು ಪಾತೆರುನವೇ ಅಪರೂಪ, ಪಾತೆರಂಡಲಾ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅರ್ಧ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬುಳೆವಣಿಗೆ ದಾಯೆಗ್ ಬೋಡು, ಉಂದೆಡ್ದ್ ತುಳುಕು ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಜಾ, ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಪುಜಾ? ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾತಿನಕುಲು ನಮೊನೇ, ತುಳುವೆರೇ.

ತುಳುಕು ಸಂವಿಧಾನೊದ ಮಾನ್ಯತೆ, ತುಳುರಾಜ್ಯೊ ಬೋಡು...ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆ ತುಳುವೆರೆಡ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ನೇಕ್ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿನವು ಉಂಡಾ? ಸರಕಾರದ ಗಮನೊನು ಒಯಿಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆತ್ಂಡಾ? ಸಮ್ಮೇಳನೊ ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ತ, ಮಾತೆಟ್ಲ ನಮೊ ತುಳುಕು ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಡು, 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ತುಳು ಸೇರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಠರಾವು ಆತಿಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತೇ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀವೊಂದು ಕುಲ್ಲುದ. ನನಲಾ ಅಂಚಿತ್ತಿನೆಕೇ ನಮೊ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲತ್ತಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನೊನು ಬೇಗ ಒಯಿಪ್ಪುನ ಬೇಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ದಾನೇಂಡಲಾ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದನಾ. ಇಜ್ಜೀಂದೇ ಪನೊಲಿ.

ತುಳುನಾಡ್ ದೈವೊಲೆನ ನಂಬೊಲಿಗೆಗ್ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿನ ನಾಡ್. ನಾಗದೇವೆರೆನ

ಮಿತ್ತಲಾ ಮುಲ್ತಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದಕುಲು ಜಗತ್ತೊರ್ಮೆ ನಿಲೆ ಆತೆರ್. ಬೇರೆ, ಕಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಊರು ಬುಡ್ತೆರ್, ಬೊಕ್ಕೊಂತೆ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಬೇಲೆದ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್ ಊರುಡಿಜ್ಜೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ವರ್ಷೊಗೊರ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್. ನೇಮ, ಕೋಲ, ಜಾತ್ರೆ, ಕಂಬಳ ಪಂಡ್ದ್ ಮಾತೆಟ್ಲ ಭಾಗವಹಿಸದ್ ಪೋಪೆರ್. ಬೆನ್ನಿದಕುಲಾಯಿನ ತುಳುವೆರ್ ಇತ್ತೆ ಊರು ಬುಡ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆಗ್ ಬೆನ್ನಿದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆ ಕಡಮೆ ಆತಿಜಿ. ಆಂಡ ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಪರವೂರುಡಿತ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಉಂದು ಪೂರ ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನ ಸಂಗತಿ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ನಮೊ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡದ ವಿಷಯೊಲೆನ ಎಂಚ, ಏತ್ ತೆರಿಪಾದಾಂದ್ ಆ ಜೋಕುಲು ಊರುಗು ಬತ್ತಿದಾನಗ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ತುಳು ಪಾತೆರೆರೆ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ, ಭೂತದೆದುರು ಉಂತೆರೆ ಧೈರ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಮೊ ತಿನ್ಪುನ ನುಪ್ಪುದ ಅರಿ ಕಂಡೊಡು ಆಪುನೇಂದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುಜಿ. ಊರುಗು ಬರ್ಪಿನಿ ಪಂಡ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಪೊಸ ಸ್ಟೈಲ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಊರುಡು ಅಕುಲು ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್. ನಿಜವಾದ್ ಅಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪಿನಿ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದುಪ್ಪುಜಿ. ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಜೋಕುಲು ಊರುದಕುಲೆಡ ಪಾತೆರೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಕಾರ್ ನೆಲಟ್ ದೀವೆರೆ ಅಕುಲು ಒತೊನುಜೆರ್. ಛೀ, ಥೂ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕೇನ್ನಗ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆವಂದುಪ್ಪುನಿ ಎಂಚ. ಉಂದು ಪೂರ ನಮ್ಮ ತುಳುಪ್ರೀತಿ ಏತುಂಡು, ಎಂಚುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವುಂಡು.

ಪನ್ಪಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್...ಉಂದು ಪೂರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಹಜ ಸಂಗತಿ. ಮಾತ ವಿಷಯೊಡುಲಾ ನಮೊ ಬದಲಾವೊಂದು ಉಲ್ಲ. ತುಳುವೆರೆನ ಜೋಕುಲುಲಾ ಅಂಚನೇ ಬದಲಾವೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ವಾದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಬದಲಾವೊಡು ನಿಜ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ರೂಪೊಡ್ದುಪ್ಪೊಡು. ನಮ್ಮ ಮೂಲೊನು ಒರಿತೊಂದು ನಮೊ ಬದಲಾವೊಡು. ಮೂಲೊಗೇ ಕತ್ತೆರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬದಲಾಪುನವು ಏರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆತ್ತ್, ಒಯಿಕ್ಕ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆತ್ತ್. ನಮೊ ಬತ್ತಿನಂಚಿ, ನಮನ್ ಬುಳೆಪಾದಿನ ಶಕ್ತಿದಂಚಿ ಒರೊರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂವೊಂದೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅವೆನ್ ಗೌರವಿಸಾವೊಂದು, ಅವೆಕ್ ಕೈಮುಗಿಯೊಂದೇ ನಮೊ ದುಂಬು ಪೋವೋಡು, ನಮೊ ಬದಲಾವೊಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಮೊನೇ ಒರಿತೊನೊಡು. ನಮ್ಮ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಪಂಚಾಂಗ ತುಳು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ಯಾದಿ, ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಅವು ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ ಉಂದು ಸರಿ ಇಜ್ಜೀಂದ ಪನ್ಪಿನವು ಮಸ್ತ್ ಸೊಲಭ. ಆಂಡ ಎಂಚ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ, ದಾಯೆ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನವು ಆತ್ ಸೊಲಭ ಅತ್ತ್. ಸುರೂಕು ನಮನ್ ತೂವೊನೊಡು. ನಮೊ ಎಂಚುಲ್ಲ, ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ... ಇಂಚ ಪೂರ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ತೊಂಡಿ ಬೊಕ್ಕನೇ ಕುಡೊರಿಯನಂಚಿ ಕೈ ತೋಜಾವೊಡು.ಇಜ್ಜೀಂದಾಂಡ ನಮೊ ತೋಜಾವುನ ಕೈ ನಮಕ್ಕೇ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಉಂತು. ಅಂಚಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲೆನಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡೊಂದು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಾತೆರ್ಡ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕೇನೆರೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೀರಂದ್. ಆಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ತುಳುವೆರ್, ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ನನಲಾತ್ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ ಕೊರೊಂದು, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುದು ಪುಗರೊಂದು,

ತತ್ತ್‌ದಾನಗ ಎಚ್ಚರಿತೊಂದುಪ್ಪೊಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದೊಟ್ಟುಗು ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ತುಳುವೆಲಾ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಧೈರ್ಯ ದಿಂಜಾವೊಡು, ದುಂಬು ಪೋವೆರೆ ಸಾದಿ ಪೊರ್ಲುಪೊರ್ಲುದ, ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಸಾದಿಲೆನ್ಲಾ ತೋಜಾವೊನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತುಳುವೆರೆನವೇ ಆದುಂಡು. ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮೊ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ, ಪಿದಾಯಿಲಾ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರ್ಗ. ತುಳು ಗೊತ್ತುದಾಂತಿನಕ್ಲೆಡ ಮಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಗ. ಬೋಡುಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾಗ. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ಲೇಸ್‌ದ ಕಾಕಜಿನ್ ತುಳುಟೇ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಗ. ಓದು, ಬರವು ಪೂರ ತುಳುಟೇ ಉಪ್ಪಡ್. ಅಂಚ ತುಳು ಬುಳೆವೆರೆ ನಮೊ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಡು ಬೆನೊಡು. ನಮೊ ಜವಾಬ್ದಾರಿದ ತುಳುವೆರ್ ಆವೊಡತ್ತಂದೆ, ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪ್ರಚಾರ ಬಯಕುನ ತುಳುವೆರಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಮೊ ಏಪಲಾ ಎಚ್ಚರಿಗೆಡಿತ್ತ್‌ದ್, ದಾಲ ನಾಚಿಕೆ, ಬಚ್ಚೆಲ್‌ದಾಂತೆ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡ, ತುಳುನು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ, ಬಾಲೆಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂಡ ನಮ್ಮ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ ನನಲಾತ್ ವೈಭೊವೊಡು ಮೆರೆವು. ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನನಲಾತ್ ಬೆಳಗೆರೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಕವನ

ಕೇನ್‌ಲೆ ಮಾತೆರ್ಲ

● ಗಾಯತ್ರಿ ಕುಲಾಲ್ ಕೈರಂಗಳ

ಏರವುಲು ಪೊಣ್ಣುಬಾಲೆ
ಪುಟ್ಟುಂಡ್ ಪಂದ್ ಸಸಾರ
ಮಲ್ತ್ ತೂಪಿನಕುಲು
ದಾಯೆಗೀತ್ ರೋಷ
ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡ ನಿಕುಲೆಗ್
ಪೊಣ್ಣತ್ತೆ ಕಣ್ಣ್ ನಿಕುಲೆನ
ಪೊರ್ಲುದಾ ಬಾಳ್‌ಗ್
ಅಪ್ಪೆ ಆದ್
ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಕೊರಿಯಲ್
ತಂಗಡಿಯಾದ್
ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪಲ್
ಬುಡೆದಿಯಾದ್
ಕೈಪತ್ತ್ ನಡಪವಲ್
ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಡ
ದಾಯೆಗೀತ್ ಬೆಂಗ್
ಕೊರ್ಲೆ ಪೊಣ್ಣಗ್‌ಲಾ
ಸಮಾಜೊಡು ಬಿಲೆ
ಸಾಂಕ್‌ಲೆ ಪೊಣ್ಣನ್‌ಲಾ
ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ದಿನ್ ಕೊರ್ಲೆ
ಬೊಲ್ಪಾವಲ್ ನಿಕುಲೆನ
ಬಾಳ್‌ಗ್ ಆಣ್‌ಬಾಲೆ ಆದ್ ॥

ಜನಪದ ಅವಿಲ್‌ಡ್ ತುಳುವೇದಿ

◆ ಹೆಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್

ನರಮಾನಿ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಗ್ ಸೇರ್ದಿನಾಂಡಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಷಯಡ್ ತೂನಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ತೋಜುಂಡು. ಆಯೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ನಿಗೂಢತೆನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲೆನ್ ಅರ್ಥಮಲ್ತೊಂದ್ ತನಿಖೆ-ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೊಲ್ಪುದ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಬಿತ್ತೊಂದು ನಾಗರೀಕತೆದ ಮುಟ್ಟುಲೆನ್ ಮಿತ್ತರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ದುಂಬು ದಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು ಮುರ್ಲದಲೆಕ್ಕ ಮಿತ್ತರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ದುಂಬು ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗು ಮುರ್ಲದಲೆಕ್ಕ ಪಜಿಮಾಡ, ಪಜಿ ಕೈಪುಕಾಯಿ, ದಾನ್ಯಲೆನ್ ತಿನ್ನೊಂದಿತ್ತಿನಾಯೆ. ದುಂಬಗ್ ಧೂ ಮಲ್ಪರೆ ಕಲ್ತಿನವು. ಜನಪದ ಪೊಣ್ಣಗ್ ವರದಾನ ಆಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತುಂಬುದು ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಜೋಕೆ-ಮೋಕೆಡ್ ಬಂಜಿ-ನೆತ್ತಿ ತೂಪುನಾಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪುನ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ, ಐಕಾವ್ರನೇ ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ದೇವೆರಿಜ್ಜಿ, ಉಪ್ಪ್‌ಡ್ದ್ ರುಚಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಗಾದೆ ಉಂಡಾದಿಪ್ಪರೆಗ್ಲ ಯಾವು, ಇಲ್ಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸುರುತ ಸಾಲೆ, ಅಪ್ಪೆ-ಅಕ್ಲೆನ ಸುರುತ ಗುರು. ಈ ಪಾತೆರ ಲೋಕದ ಸತ್ಯ. ಆಲ್ ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣ್. ಅಟಿಲ್ದ ಕಲೆನ್, ಜಿಂಜ ನಮುನೆಡ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್. ಅಟಿಲ್ದ ಕಲೆನ್ ಕೈವಶಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಾಲ್. ಎಡ್ಡೆಪುದ ಆಚಾರಲೆನ್ ರುಚಿಟ್ ಶುಚಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ತಮ್ಮನ-ಬಲ್ಮನ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿಂದ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯಿನಾಲ್. ಇಂಚ ಆಲೆಗ್ ಸಿದ್ದಿ ಆಯಿನ ಅದವಿಲ್ದ ಕಲೆ- ತೂ..ತ...ಶೋಧನೆದಾತೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ. ಪಜ್ಜಿ, ಬೆಯ್ಯಾದ್, ಕಾಯ್ತ್‌ದ್, ಸಿಕೆಟ್ ಪೊರ್ತ್‌ದ್, ಪೊತ್ತಾದ್. ಇಂಚ ಜಿಂಜ ನಮುನೆಡ್ ಅವಿಲ್ ಮಲ್ಪರೆ ಕಲ್ತಲ್. ಐಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಕರ-ಬಿಸಲೆ, ಬಾವಡೇ ಮರಿಗೆ, ಮರತ ಸಾಮಾಗ್ರಿಲೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ಯಲು. ಅತ್ತಂದೆ ತಿನ್ಪುನ ಆಧಾರಡು ಸೀಕ್-ಸಂಕಟಲೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪರೆಗಾದ್ರ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ನಿಲಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆನ್ ಗುರ್ತ-ಅರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಬಲಕೆ ಮಲ್ತಲ್. ತಿನ್ಪುನ ಆಧಾರದ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆಡ್ದ್ ನನೊಂಜಿ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪದ ಪರಿಸರ, ಹವಾಮಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆಧಾರೊಡು ಆಚಾರಲು ನಿಶ್ಚಯ ಆತಿಪುಂಡು. ಕಡಲ ತೀರದ ನಮ್ಮ ಜಾಗೆ ಉಷ್ಣಪ್ರದೇಶ, ಮುಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚದಾಕ್ಲೆಗ್ ಮೀನು ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ. ತಂಪುದ ಉರ್ಪೆಲರಿತ ಗಂಜಿ ಮುಲ್ತಾಕ್ಲೆಗ್ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ. ಐತ ತೆಲಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮಿರೆ ಪೇರ್ಗ್ ಸಮಾಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದೆರ್. ಅತ್ತಾಂದೆ ಮುಲ್ಪ ಕಾಡು-ಗುಡ್ಡೆ, ಬಯಲು, ಕುಮೆರ್‌ಡ್ ಬುಲೆಪುನಂಚಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಡ್ ರುಚಿಕ್ ಸಮಾತ್ ನಾನಾ ನಮುನೆಡ್ ಆಧಾರ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಲ್.

ಮುಲ್ತ ತುಳುಪಾಡ್ದನಡು... ಜಿಂಜ ಷಡ್ರಸದ ಆಹಾರ-ಭಕ್ಷ್ಯದ ವಿವರಣೆ ತಿಕ್ಕುಡಾಂಡಲ ಪಾಕವಿಧಾನದ ವಿವರಲು ಅಪರೂಪ ಆತುಂಡು. ದಾಖಲೆ ಆತಿನ ಪಾಕವಿಧಾನಲು ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರ ಅಟಿಲತ್ತ್.

ಅವು ಸಿರಿವಂತಿಕೆದ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆದ ಅಟಿಲುಲು. ಉಂದು ಮಲ್ಪದ ಗಾದೆ, ಒಡಪು, ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಜಿಂಜ ತುಳುಪಾಡ್ದನಡು, "ಮುತ್ತು ಬರನದ ನುಪ್ಪು,

ಪಚ್ಚೆ ಬರನದ ಕೈಪು, ಎಣ್ಣೆಲ್ಲ ಕಾಯೊಡು, ಬಣ್ಣಲ್ಲ ಚಕ್ಕುಲಿ, ಅಂಗೈ ಮುರ್ಕಲ ನೈ, ಮುಂಗೈ ಮುರ್ಕಲು ಕೊಜಪು, ಅಲೆ ಕೊಟುದು ಮುನ್ನೂದು ಬಗೆ, ಪುಲಿ ಕೊಟ್‌ದ್ ಐನೂದ್ ಬಗೆ, ಪೇರ್ದ್ ಉಂಡೆರ್, ಅಲೆಟ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಇಂಚ ಪುಗರ್ನ ವಿವರ ತಿಕ್ಕುಂಡು, ತುಳು ಜನಪದೆರ್ನ ಆಟಿಲ್ದ್ ಬಳಕೆ ಆಪುನ ಮರ್ದ್‌ದಬಗ್ಗೆ ಪನ್ಪುನಾಂಚ ತೀಪೆ, ಕೈಪೆ, ಖಾರ, ಪುಲಿ, ಉಪ್ಪು, ಒಗರ್ ಗುಣಕ್ಲು ಇತ್ತಿಲಕ್ಕನೆ... ಐಟ್ ತಂಪು, ಉಷ್ಣ, ನಂಜಿ, ವಾತ, ಪಿತ್ತ, ಜಡ, ಹಗುರ ಇಂಚಿನ ಗುನಕ್ಲಿಪ್ಪುಂಡು.

ಆಟಿಲ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಕನಕು, ಮಣ್ಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬಾಜನಲು, ಮರ್ದ್‌ದ ದೈ-ಮರ-ಬೂರ್ದ್ ಮಲ್ತಿನ ಮರಿಗೇ ಸೌಟು, ಸಟುಕ ಕುರ್ವೆಲೆನ್ ಗಲಸುನ್ನೈಡ್ದ್ ಆಟಿಲ್ ಪರಂಗೊಂದಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ, ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಜೀವಗ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ವನಸುದ ಇರೆಗಾದ್ರ ತೆಕ್ಕ್, ಪಾಲಾಶ, ಬಾರೆ, ದೂಪ, ಅಂಜಿರ, ಪಾಲೆ ಅತ್ತಾಂದೆ ಕೆಲವು ಮರಕ್ಲೆನ ಚೂಲಿಲೆನ್ ಗಳೆಸುನನ್ನೈಡ್ದ್ ಐತ ಮೂಲಕ ಮರ್ದ್‌ದ-ಸತ್ವಲು, ಜೀವಗ್ ಸೇರ್ದ್, ನಾನಾ ಸೀಕ್‌ಲೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಅತ್ತಾಂದೆ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆ, ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊನ್ನ ಸಂಸಾರ ಮುರ್ಗ, ಪಕ್ಕಿಲು. ಐತ ಸೀಕ್‌ಲೆಗ್ ಪಂತಿ, ಪಜೀರ್, ಪುರ್ಪ, ಕಾಯಿ, ಪರ್‌ಂದ್ ಮೂಲಕಡ್ ಗುನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಗುಟ್ಟ್‌ನ್ ತೆರಿದ್ ಅವೆನ್ ತನ್ನ ದಿನನಿಚ್ಚದ ಆಹಾರಡ್ ಗಳಸರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಆಯಾ ಋತುವಮಾನಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಆಟಿಲ್ದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಲೆನ್ ಬದಲ್‌ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಸೀಕ್-ಸಂಕಟದ ಆಟಿ ತಿಂಗಳ್‌ಡ್ ಪಾಲೆಮರತ ಕಷಾಯ, ಬರ್ಸಗ್ ಕೊಡಿಪುನಂಚಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಚಟ್ನಿ-ತಂಬ್ಳಿ ಇಂಚಿನೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ, ಪರ್ವಕಾಲಡ್ ಬರ್ಪುನ ಪರ್ಬಲೆಗ್ ಬೇತೆ-ಬೇತೆ ನಮುನೆದ ಅಡ್ಯೆ ಪುಂಡಿಲೆನ್ ಮಲ್ತುಂಡ, ಇಲ್ಲ ದೈವ-ದೇವೆರೆಗ್ ಪನಿಯಾರ ಬಲಸರೆಗಾತ್ರ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಅಡ್ಯೆಲೆನ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ನನ ಕೆಲವು ನೇಮ ನಿಷ್ಠೆದ ಆಚಾರವಂತೆರ್ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ವಿಶೇಷ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುದ ಆಹಾರಲೆನ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಆರೋಗ್ಯನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ದುಂಬು ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಸುರುಕು ಬೆಲ್ಲ-ನೀರ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮ, ಬೊಕ್ಕ ತಮಂತ್ರೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆನ್ ದುಂಬು ದೀಪುನ ಕಟ್ಟು ಇತ್ತುಂಡು. ಈ ಕಟ್ಟಲೆಡ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಬಚ್ಚೆಲ್-ಬಾಜೆಲ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ಐತೊಟ್ಟುಗ್ ಕರ್ಬದ ಸತ್ವ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಧಾನ್ಯದ ಪೊಡಿಕ್ ಬೆಲ್ಲ-ಪೇರ್ ಕೂಟ್‌ದ್, ನಿಂಬೆ, ಪುನರಪುಳಿ, ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿ, ತೌತೆ, ಗರ್‌ಬೀಜದ ಪಾನಕನ್, ನೇರಳೆನ್, ತೆಲಿನ್, ಜೀರಿಗೆ, ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ, ಮೆಂತೆದ ಕಷಾಯನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನಗ ನಿತ್ರಾಣದೊಟ್ಟುಗು ಸೀಕು-ಸಂಕಟಲು ಪಿಡ್ಯೊ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತ.

ವನಸ್‌ದ ಸುರುತ ತುತ್ತುಗು ಚಟ್ನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ತಂಬ್ಲಿ ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ಐಕಾದ್ರ ನೆಲನೆಕ್ಕರೆ, ತಿಮರೆ, ತಜಂಕು, ತೇರೆ, ನೆಲ್ಲಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ, ಮುನ್ನೆ, ತುಂಬೆ, ಅತ್ತಿ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಪೇರಲೆ, ನೇರಳೆ, ಕುಂಟಾಲ, ಸೂರಿಮುಳ್ಳು, ಕೇಪಲ, ದಾಸಾಲ, ಶಂಖಪುಷ್ಪ ಇಂಚ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಾರೆ-ಕಂಗುದ ಪಿಂಗಾರ, ಬಾರೆದ ದಿಂಡು ಪೂಂಬೆ, ಬಿದಿರ್ದ ಕಣಿಲೆ, ಅಣಬೆ, ಮರತೇವ್-ತೇವ್‌ಲೆನ ಜೀವ ಸತ್ವದ ಸತ್ಯನ್ ಆಲ್ ಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಿನಾಲ್. ಆಲೆಗ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿಪುನ, ಪುರ್ಪ, ಪರ್‌ಂದ್, ಕಾಯಿ, ನಾರ್, ಬೇರ್, ನಿರ್ಕೆ, ಚೂಲಿ ಮಾತಾಲ ಆಹಾರಲು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೆರ್ಮೆದ ಪತ್ರೊಡೆಡ್ ಏತ್ ನಮುನೆ ಉಂಡು! ಮುಲ್ತ ಅವಿಲ್, ಅಡ್ಯೆ-ಪುಂಡಿಲು. ಲೋಕಡ್ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನವು ಉಡುಪಿ ಹೋಟೆಲ್‌ಂದ್ ಬೋರ್ಡ್ ನೇಲುಂಡ ಯಾವು. ದಾದನ ಅಕ್ಲಸ. ಅಂಚಾದ್ ವಿಶ್ವದ ಮುಲ್ಲೆಮುಲ್ಲೆಡ್ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದಕ್ಲೆನ ಹೋಟೆಲ್ ಉಡುಪಿದ ಕೀರ್ತಿ ರೇಸೊಂದುಂಡು. ನನ ಮುಲ್ಪ. ಇನಿ ಪಗೆಲ್ ತೇರ್. ಎಲ್ಲೆ ಮೂಡೆ ಪೇರ್. ಉಂದು ಮುಲ್ಪ ಚಾಲ್ತಿಡಿಪ್ಪುನ ಪಾತೆರ. ಲೋಟೆದ ಮೂಡೆ ದೆಪ್ಪುನಲ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಲೆ. ಸುದೆತರುಟು ಬುಲೆಪುನ ಮುಂಡಾಲ ಇರೆಕ್ಲೆನ್ ಕತ್ತೆರ್ದ್ ಮುಳ್ಳು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಡಾದ್, ಪಾನೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮೂಡೆ ಕುತ್ತುದ್ ಐಟ್ ಇಡ್ಲಿದ ಬಂದನ್ ತೋರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮೈತ್ ಮಲ್ಲತೊಂದ್ರುಡು ಬೈಪಾನಗ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮೆನದ ಮೂಡೆ. ಆರೋಗ್ಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಡ್ಯೆ ಮಾತ್ರತ್ತ್. ಕ್ರಮಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಾಲಿಪೊಗಿಪ್ಪುನ ತೆಲ್ಪುದ ಕುಂಟುಡು ಕಟ್ಟ್‌ದಿಂಡ ವಾರಾಂಡಲ ಪರಂಗುಜ್ಜಿ. ನೆತ್ತ ಜೊತೆಕ್ ತಾರೈದ ತೀಪೆ ಪೇರ್, ಚಟನಿ, ಸಾಂಬಾರ್, ಪುರಿಕಜಿಪು ಮಲ್ಪೆರ್. ಕಡುಬುನ್ ಪೆಜ-ಪೆಲ, ಬಾರೆದಿದೆರಟ್ಲ ಮಲ್ಪೆರ್. ಬರ್ಸಗಾಲಡ್ ತೆಕ್ಕ್‌ದಿರೆಟ್ ಪೆಲಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಿ, ಮಂಜಲ್ದಿರೆಟ್ ಪೆಜತಿರೆಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೋವ್ ಬಾರೀ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆದಾಲ್. ಬೇಸ ಕಾಲಡ್ ತಡೆವರೆಗಾವಂದಿನ ಸಿಕೆಗಾದ್ರ ಪಜಿಕಾಯಿಕೈಪುಡು ಪಚಡಿ, ಕೊಸಂಬ್ರಿ, ತಂಪುದ ಪಾನಕ, ತಂಪು ದಾನ್ಯಲೆಗ್ ಹಿತಮಿತವಾದ್ ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥ ಪಾಡ್ದ್. ಚಪ್ಪೆ ಚಪ್ಪೆ ಅಟಿಲ್‌ನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲು.

ಪನಿ ಕಡ್ಪಂದಿನ ಬರ್ಸಕಾಲಗ್ ಸೀಕ್-ಸಂಕಟ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಮಲ್ಪುನ ಅಟಿಲ್ ಗರಂ ಆವರೆಗಾದ್ರ ಉಳ್ಳಿ-ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಶುಂಠಿ, ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ಜೀರ್ದರಿ, ಚೆಕ್ಕೆ, ಲವಂಗ, ದಾಲ್ಚಿನಿ, ಮಂಜಲ್ನ್ ಬೆಂಜ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಕಂಡೆ-ಕೇನೆ, ಕೆರಂಗ್, ಕುಡು, ಪೆಲತರಿತ ಕೈಪು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ತೊಡುಕು ಸಾಂತಾಣಿ-ಹಪ್ಪಳ, ಸೆಂಡಿಗೆಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತಲು.

ಕೂಲಿ ಕಡೆವುನ ಚಲಿಕಾಲಡ್ ಬಡವು ಜಿಂಜ. ಮೈಟ್ ಎಣ್ಣೆದ ಪಸೆ ಆಜಿನ್ನೈಡ್ದಾವ್ರ ಪೇರ್ದ ಉತ್ಪನ್ನ, ಎಣ್ಣೆದ ಅಂಶ ಉಪ್ಪುನ, ಎನ್ನೆ-ಕಡ್ಲೆದ ಅಡ್ಯೆ-ಪುಂಡಿ, ಕಜಿಪುಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಆಹಾರ ಮಾತಾ ಭಾಗಲು ಪಂಡ ದಕ್ಕುನ ಕಜವುಡ್ ರಸಪುಂಟುನ ಕಲೆ ಅಲೆಗ್ ಕರಗತ. ಅರಿದೆಕ್ಕಿನ ನೀರ್‌ಡ್ಲ, ನುಪ್ಪುದ ತೆಲಿಟ್ಲ ಸಾರ್ ಮಲ್ಪಲ್. ದಕ್ಕುನ ಕಾಯಿ ಕೈಪುದ ಚೂಲಿ, ಬಿತ್ತ್, ಬೊಂಡುಡ್ಲ ಜಿಂಜ ನಮುನೆಡ್ ಅಟಿಲ್‌ನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪಲ್. ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಆಹಾರದ ಜೀವಸತ್ವಲು ಇಂಚ ದಕ್ಕುನ ಭಾಗಡ್ ಜಿಂಜ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅತ್ತಾಂದೆ ಆಯಾ ಋತುಮಾನಡ್ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ಪರ್ಬಲೆಗ್, ದೈವ-ದೇವೆರೆಗ್ ಬಲಸುನ ಷಡ್ರಸದ ಆಹಾರಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಕವಿಧಾನಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲು.

ಸೀಕ್‌ಗ್-ನಿತ್ರಾಣಗ್ ಪೆದಿಮೆಂತಿಲೆಗ್, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಪುರ್ಪ, ತೆಗೆಲದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಕೊಡಿಗಟ್ಟಿನ್ ಮಲ್ತುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬಾದಾಮಿ-ಬೀಜ, ಕಡ್ಲೆ, ಪದಂಜಿನ್ ನುಂಗಾದ್ ಪುಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್. ಪೇರ್ ಕೂಟ್‌ದ್ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಗಿ-ಗೋಧಿ, ಜೀರ್ದರಿ, ಕೊತ್ತಂಬ್ರಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ಜಾಯಿಕಾಯಿ ನುಂಗಾದ್ ಕಷಾಯ ಪುಡಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತಾರೆ-ಕಂಗ್-ಬಾರೆದ ಪೂಂಬೆ ಪುರ್ಪಡು ಲೇಹ ಮಲ್ತುಂಡ ಬಾರೆದ ದಿಂಡ್‌ಡ್ ಕೈಪು, ಪಾನಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಲತ್ತ್ ಕೂಲೆಡ್ ಉಪ್ಪಡ್ ಗಸಿ ಪುದಾರ್ ಪೋತಿನವು.

ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಬಿತ್ತಿಲ್ಡ್ ಬಟ್ಟಾಲ್ಗ್ ಬರ್ಪುನಂಚಿನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆದ ಪಾಕ ವಿಧಾನಲು ಇನಿ ಅಪಹಾಸ್ಯೊಗು ಗುರಿ ಆಂಡ. ನನೊಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಲೋಕೊಡು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಲು ನಾಶ ಆವೊಂದುಂಡು, ನನೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದ ಪಿರಿಯೆರ್‌ನಾಕ್ಲು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆದ- ಗುಟ್ಟುನ್ ನನೊರಿಯಗ್ ಪಂಡ ಐತ ಸತ್ಯ ಪೋಪುಂಡು. ಈ ಅಜ್ಞಾನಡು ಐತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಹಸ್ಯೊಲು ಬಲಕೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಕ್ರಮಕ್ಲು ಅಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೇ ಕಣ್ಮರೆ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನವು ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ.

ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆದಾಕ್ಲು ಶುಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಮದಪ್ಪಡು ಆಹಾರದ ರುಚಿಕ್ ಜಿಂಜ ಮಹತ್ವ ಕೊರ್ಪುನೈಡ್ದ್ ಇನಿತ ನರಮಾನಿ ಜವನತ್ತಿಗೆದ ತಡ್ಯಗ್ ಕಾರ್ ದೀನಗನೇ ಮಾತಾ ಸೀಕ್‌ಲೆನ ಉಗ್ರಾಣ ಆದುಲ್ಲೆ. ಅಶಕ್ತತೆ, ಬೊಜ್ಜು, ಗೊಡ್ಡು, ಕುರುಡು, ಜ್ವರ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ, ಮಾರಕರೋಗಲೆಗ್, ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. ರೋಗ ತಡೆಪುನ ಶಕ್ತಿನ್ ಕಲೆವೊಂದು ನೆಮ್ಮದಿ, ನಿದ್ರೆದಾಂತೆ ನರಲೊಂದುಲ್ಲೆ. ''ಮೈ ಮುರಿಯ ಬೆನ್ಲ, ಬಂಜಾರ ತಿನ್ಲ''

''ಪಾತೆರ ತೆರಿನಾಯೆಗ್ ಲಡಾಯಿಜ್ಜಿ, ಉನಸ್ ತೆರಿನಾಯೆಗ್ ಸೀಕ್‌ಜ್ಜಿ ಪನ್ಪುನ ಗಾದೆ ಉಂಡಾದಿಪ್ಪು, ಸೀಕ್ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲಾಸ ಬುಡ್ಪುನೈಡ್ದ್ ಸೀಕ್ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಭಾರಿ ಸುಲಭಡು ನಮ್ಮ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಡು ದಡೆಪಾಡುನವು ಎಡ್ಡೆಂದ್ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಪೊಂಜೋವ್ ತೆರಿದಿತ್ತಳು. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸೀಕುಲೆಗ್ ಪಥ್ಯದ ಆಧಾರಡು ಪಿರಿಕಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲು. ಆಂಡ ಪಾಕವಿಧಾನದ ಶಾಸ್ತ್ರಡ್ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಭೀಮಪಾಕ-ನಳಪಾಕಂದ್ ಪೆರ್ಮೆಡ್ ಆಕುಲೆನ್ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಬಿರ್ಸೆರ್‌ಂದ್ ಪುಗರ್‌ನೈಕ್ ಅಪಗಲ ಅಂಜೋಕ್ಲೆನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಈ ವಿಷಯೊಡ್ಲ ಪೊನ್ನ ಸಂಸಾರಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಆತುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಪಂಡ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಶೋಧನೆ, ಯೋಚನೆ, ಏಪ ಉಂಡಾನ. ಆನಿದಿಂಚ ಇತಮಿತಟ್ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಬಲಸುನ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ. ಆಲ್ ಸಾರ-ಸಾರ ಪಾಕವಿಧಾನಲು ಸೃಷ್ಟಿ ಆದಿತ್ತುಂಡಲ ಆಲ್ ಇನಿಕ್ಲ ಇರೆತ ಮದೆತ ಕಾಯಿ. ಇನಿಕ್ಲ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋನೆಡ್ ಗಂಧದ ಕೊರಡ್ದ್ ಲೆಕ್ಕ, ಜೀವನ್ ತೆರ್ತ್‌ನಾಲ್, ಅಜಿಪತ್ತ್‌ನಾಲ್ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲೆ ಒಂಜಾಂಡಲ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರಡ್ ಆಲೆಗ್ ನನಲ ಸ್ಥಾನಾದಿಗೆ-ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ''ಹೆಂಡತಿಯೊಬ್ಬಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನನಗದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ'' ಈ ಕವಿವಾಣಿ ಮುತ್ತುದ ಪಾತೆರದ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆದಿ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಬೇನೆದ ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಪಂಡ, ಇನಿ ಜನಪದರೆನ್ನ ಅಟಿಲ್ ಪುದಾರ್‌ದಾಂತೆ ಪಿಡ್ಚ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲ. ದುಂಬುದ ಅಟಿಲ್ದ ಬಾಜನಲು ಕಣ್ಮರೆ ಆತ. ಆನಿದ ಆಹಾರ-ತಿನರೆಲು ಇತ್ತೆದಾಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ಇತ್ತೆದಾಕ್ಲೆಗ್ ಅಗಿಪುನ, ಕೂಲಿ ಕಡೆವುನ ಕೆಲಸ ಬೊಡ್ಚಿ. ಸುಲಭಡು ದಿಂಗರೆಗಾಪುನ ಕೇಕ್, ಬ್ರೆಡ್, ಪಪ್ಸ್, ಪಿಜ್ಜ, ಬರ್ಗರ್, ಮ್ಯಾಗಿ, ನೂಡಲ್ಸ್, ಬೇಕರಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಫಾಸ್ಟ್‌ಫುಡ್ಡುಲು, ಕುರುಕುರು ತಿಂಡಿಲೆಗ್ ಒಗ್ಗ್‌ದೆರ್. ಈ ಆಚಾರಡ್ ಕಾಸ್‌ಲ ದಂಡ, ಆರೋಗ್ಯಲ ಹಾಲ್. ಈ ಸತ್ಯ ತೆರಿದ್ ನನಗಾಂಡಲ ನಮ ಮಾತಾ ಜನಪದ ಪಾಕವಿಧಾನಲೆನ್ ಒರಿಪ್ಪೊಡು, ಬುಲೆಪೊಡು, ಗಲಸೊಡು. ಐಕ್ ಮರುಜನ್ಮದ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಕೊರ್ರೆಗ್, ಸುರುಕು ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪುನ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಿಡಿಜ್ಜಿ. ನಮ ತೋಜಾಂಡ ಮಾತ್ರ ದುಂಬುದ ಪಾಕವಿಧಾನಲು ಒರಿವು. ಐಕ್ ಬೆರಿಕೋಲಾದ್ ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ದೃಢತೆ ನಮ ಮಾತೆರ್ನ್ಲ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಕುಂಟಿ ಪೊಣ್ಣು

◆ ಪದ್ಮಾ ದಿವಾಕರ್ ಕಾನ್ಬೆಟ್ಟು

ಸಬಿ ನುಡಿ ಪನುವೆ.... ಸಬಿ ನುಡಿ ಪನುವೆ ... ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟ ನಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನೊಡ್ ಕೆದುತ ಬರಿಟ್ ಬತ್ತಿ ನರ್ಸಣ್ಣೆ ಜಾಲ್ದ ಬರಿಟ್ ಬಾಜನ ದೆಕ್ಕೊಂದಿತ್ತಿ ಕುಂಟಿ ಪೊಣ್ಣನೊರ ಕಣ್ಣಲ್ಡ್ ದ್ ತೂಯೆ. ಬಾರೀ ಕಷ್ಟ ಅತ್ತ ಮಗ.... ಬಂಗಾರ್ದ ಊರ್ದಾಯೆ ನಿನ್ನ ಕೈ ಪತ್‌ದ್ ... ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಆಪಿ ಭಾಗ್ಯೋ ನಿನ್ನವು.... ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ಂದೆ ಪೋಯೆ ನರ್ಸಣ್ಣೆ. ಇಂಬೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ರಾಧಕ್ಕ ಕಿದೆತ್ತ ಬರಿಡ್ದ್ ಕಿಸಿಕ್ಕ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾಯ ಆಯೆರ್. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಮಾತ್ರ "ನಿನನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡೊಡಾಂಡ ಎನ್ನ ಪುನ ಪಿದಯಿ ದೀವೊಡಾಪುಂಡಾ ದಾನ್ನೊ ಪನ್ಪಿ ಕಲ್ಜ್ ಕತ್ತೆರುನ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಕಣ ನೀರ್ ಜಪುಡಾವೊಂದು ಸರಸರ ಉಲಾಯಿ ನಡತಿ ಕುಂಟಿ ಪೊಣ್ಣು ಬೇತೆ ಏಲರ್ಜ್ ಅತ್ತ್. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಮೆಗ್ಗಿ ಶಂಕರನ ಮಗಲ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಕಳೆವೊಂದು ಒಂಟಿ ಪಕ್ಕಿಯಾದ್ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಲ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಒರಿದಿನವೇ ಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯೋ.

ಊರುಗು ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಆದಿತ್ತಿ ಸೀತ ಶೆಟ್ರ್, 100 ಮುಡಿ ಕಂಡೊ, ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಕಂಗ್‌ಲೆನ ಯಜಮಾನೆರ್, ಆತತ್ತಂದೆ ಊರ್ದ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯನ ಗಡಿ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಕಪಟ, ವಂಚನೆದಾಂತಿ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಆಕಲ್ ಇಪ್ಪಂದಿ ಕಳುವೆ, ಪೊಣ್ಣುಮರ್ಲೆ ಆದಿತ್ತಿ ಮಗೆ ಶಂಕರೆ ಮರ್ಯಾದೆಗ್ ಬಂಗ ಕನತೊಂದಿತ್ತೆ. ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಳೆಡ್ ಮಲ್ಲಾಯೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ. ಎಲ್ಯ ಮಗೆ ಶಂಕರೆ. ಮನ್ಮಥ ರೂಪೊದ ಶಂಕರೆ ಊರ್ದ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಮಾರಿಯಾದ್, ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಶೀಲೊಗು ವೈರಿಯಾದಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆ, ಪಲಯನ ಪಾತೆರೊಗು ಬಿಲೆ ಕೊರಂದೆ ಊರ್ದ ನೇಮ ಕಟ್ಟುನ ಕಾಂತು ಪರವನ ಮಗಲೆ ದೋಸ್ತಿ ಮಲ್ತೆ. ಅಮ್ಮೆರೆ ಪಾತೆರೊಗು ಸಂದಾಯೊ ಕೊರ್ದು ಪೊಣ್ಣನ ಶೀಲೊನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಪೊಳು ಬಂಜಿನಾಲಾನಗ ಸೋತುದು ಕೆರ್ದ್ ನೀರ್‌ಗ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆ. ಊರ್ದ ಪಾಲ್‌ಗ್ ವೈರಿಯಾದ್, ಪೊಣ್ಣನ ಶೀಲೊಗು ರಕ್ಕಸೆಯಾದ್ ಇತ್ತಿನ ಶಂಕರಗ್ ಕುಂದಾಪುರೊದ ಸುಂದರ ಶೆಟ್ಟಿ ಮಗಲ್ ಭಾಗೀರತಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲುಲಾ ಪುಟ್ಟುದಿತ್ತ. ಆಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣುಮರ್ಲ್ ಆಯನ್ ಬುಡ್ಡಿತ್ತಿಜಿ. ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಮರ್ಜಿಡ್ ಸೊರ್ಕುದಿತ್ತಿ ಶಂಕರೆ ಊರ್ದ ದೈವೊಗುಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನಾಯೆ ಆಯೆ. ಕಾಂತುನ ಮಗಲ್ ಕೊರಪೊಳು ತೀರ್ನಗ ಐನ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬಂಜಿನಾಲ್ ಆದಿತ್ತಲ್. ಅಮ್ಮೆ ಕಾಂತು ಪರವೆ ಮಗಲೆ ಸಾವುಗು ಕಾರಣವಾಯಿನಾಯೆ ಪುರಿ ಬೂರ್ದು ಪೋವಡ್‌ಂದ್ ಬೂತೊಗು ಪರಕೆ ತುಂಬಿಯೆ. ವಾರ ಕರಿನಗ ಏರೋ ಬಾಕಿಮಾರ್ದ ಶಂಕರನ ಇಲ್ಲಗ್ ತೂ ಕೊರಿಯೆರ್. ಶಂಕರೆ - ಬುಡೆದಿ ಭಾಗೀರತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಗೆ ಶೇಖರೆ ಆ ತೂಟ್ ಕಂರ್ಚಿದ್ ಪೋಯೆರ್. ಬಿನ್ನೆರ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಪೋದಿತ್ತಿ ಶಾರದೆ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆ -ಅಮ್ಮೆ ದಾಂತಿ ಬಾಲೆ ಆದ್ ಒರಿಯಲ್. ದಿಕ್ಕ್ ದೆಸೆದಾಂತಿನ ಪೊಣ್ಣನ್ ತಾಂಗ್‌ದ್ ತರ್ಕುನ, ಬೆಂಗ್ ಬೇಸರೊಗು ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪಿ ಜೀವೊಲು ಪೂರಾ ಕಂಟ್ರ್‌ದ್ ಪೋಯ. ಕುಂಟಿ ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್‌ಕ್ ನೀರ್ದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಗುಳ್ಳೆ ಆಂಡ್.

ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ತಿ ಪಾಪೊದ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ನರಕೊ ಬರೊಂದುಲ್ಲಲ್. ಸೀತ ಶೆಟ್ರ್ ಕರಿದ್ ಪೋನಗ ಮಗೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣಡ ಪುಲ್ಲಿ ಶಾರದೆನ್ ತಾಂಕುನ ಪುದೆನ್ ಕೊರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಲೆನ್ ಕಾರ್ದ ಕಜವುದಲೆಕ, ಚಾಕ್ರಿದಾಲೆಲೆಕ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾಕುಲು ಮಲ್ಲ ವೈರಿಲಾದೇ ಒರಿಯೆರ್. ಅಕ್ಕರೊದ ಗುರ್ತ ಅರ್ತ ದಾಂತಿ ಕುರೂಪಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಗತಿ ಗೋತ್ರ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕಣ ನೀರ್ದ ಬದ್‌ಕೇ ತನ್ನ ಉಸುಲಾಂಡ್. ಅವೇ ಬೇನೆಡ್ ಜೀವ ತರೆತೊಂದುಲ್ಲಲ್ ಶಾರದೆ.

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ಡ್ ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್ದೆರ್. ಅಕುಲು ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಚಾರ್ಕಿ ಪೂರಾ ಶಾರದೆಡ್ಡೇ ಆವೊಡು. ದೀಪಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೂರಜ್‌ಗ್ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಸಂದಾನೊ ಪಾತೆರ್ದ್ ಆಮರ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲ್ಡಪ್ಪ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪುಟ್ಟೆನೆ ಬೊಂಬೆದಲೆಕ ಇತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ವಾ ಬೇಲೆಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಉಂತಿನೇಕ್ ಕುಲ್ಲುನೇಕ್ ಶಾರದೆನನೇ ಲೆಪ್ಪು. ಕುಂಟು ಕಾರ್‌ನ್ ಪತೊಂದು ಗಿರ್‌ಗಿಟ್‌ದಲೆಕ ಬಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ ಉಡಲ್ದ ಆಸೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಿನವೇ ಇಜ್ಜಿ. ಬಂಜಿಗ್ ತಿನಂದೆ, ಯತೆ ಪತ್‌ದ್ ನಂಡ್‌ಡ್ ಬೂರ್‍ಯಲ್, ಸೀಕ್‌ದ ಸಂತೆ ಆಯಲ್. ಕಾಯಿಲೆಡ್ದ್ ಮುರುಂಟುದಿ ಪೊಣ್ಣಗೊಂಜಿ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗಲಾಪುಡು ಅಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪುನಾಯಗ್ ಮೂಜಿ ಎಕ್ರೆ ಆಸ್ತಿ ಕೊರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ಆಸೆನ್ ಪುಟ್ಟಾಯೆರ್.

ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿದ ಚಂದಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಜಾಗೆದ ಆಸೆಡ್ದಾವರ ತನ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಶ್ಯಾಮಲನ್ ಒತ್ತುಗು ದೀದ್ ಐವ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ಜವನಾಟಿಕೆ ಮೆರೆಯೆರ್. ಮದಿಮೆಲಾ ನಡತ್‌ದ್ ಜಾಗ್‌ದ ಸಟ್ಲೆಲಾ ಆಂಡ್. ಕುರೂಪಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಂಚೊಗು ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದ್ ಶಾಂತಲೆನ ಸೇವೆಗ್ ಒರಿದ್ ಪೋಯಲ್. ಜೊಕ್ಲೆನ ಗೊಬ್ಬುಗು, ಕೋಂಗಿ ಕುಚ್ಚನೊಗು, ಗೊಬ್ಬುದಾಲಾದ್, ಮಾತೆರ್ನ ಸೇವೆಲಾ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತಲ್. ಸಕುನೊ ಪನ್ತಿ ನರ್ಸಣ್ಣನ ಪಾತೆರೊ ಆರ್ದ ಸತ್ಯೊ ಆಂಡಲಾ ತನ್ನ ಕರ್ಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ ತೂಪಿ ಬಯಕೆ ಶಾರದೆಗ್. ಆಂಡ ಶೆಟ್ರ್ ಪೊಣ್ಣನ ಪಾತೆರುನ ಬುಡಿ, ಮೋನೆನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಚಾವಡಿಡ್ತ್ತಿ ಬೂತೊದ ಮಂಚವುಗು ತರೆದೀದ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಭಾಗ್ಯೊನು ನಟ್ಟುವಲ್ ಶಾರದೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆ ಕೊಂಡಾಟೊ ದಾಂತೆ, ಸಬಿ ಪಾತೆರೊದ ರುಚಿ ದಾಂತೆ, ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ಕಮ್ಮೆನೊ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಏರ್ಲಾ ಕೈ ಪತ್ತಿಜೆರ್, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪಾಯಿಜೆರ್. ತನ್ನ ಬದ್ಕೇ ಕಲ್ಲಾದ್ ಪೋಂಡು. ಒಂಜಿ ಪೊಡಿ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ ತೂಪಿ ಭಾಗ್ಯೋ ತನ್‌ಕ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ದುಃಖಿ ದುಃಖಿದ್ ಬುಲ್ತೊಲು. ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ನಿದ್ರೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಗುತ್ತುದಿಲ್ಲದ ಚಾಕ್ರಿದಾಳಾದ್, ಕನೊ ಮನೊಟಿಡೀ ಬಾಲೆದ ರೂಪೊನು ಕನಂಬರಿತೊಲ್. ತನ್ನ ಬೇನೆನ್ ಬಾಲೆದ ಪೊರ್ಲುಡು ಮದಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಬಜಿ ಆಸೆ ಆದೇ ಒರಿದ್ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ ನರ್ಸಣ್ಣನ ಪಾತೆರೊದ ಸುಗಿಪುಡೊರ ದಾದನೋ ಬೊಲ್ಪುದ ಪೊದಿಕೆ. ಪಾತೆರ ಸತ್ಯಾವು ಪನ್ಪಿ ಉಮೇದ್.

ತನ್ನಾತಿಕೇ ತಾನ್ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕನ ಕಟ್ಯಲ್, ಕನೊಟೇ ಪೇರ್ ಪರ್ಪಾಯಲ್, ತಾಂಗ್‌ದ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಕೊಂಡಾಟೊ ಮಲ್ತಲ್. ನಿದ್ರೆಡ್ ದಿಗ್ಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಿಸಿ ಕಿಸಿ ತೆಲ್ತಲ್ ಶಾರದೆ. ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಆಸೆದುಡಲ್‌ಡ್ ಗಿಡ, ಮರ, ಮಣ್ಣ್, ಕಲ್ಲ್‌ಲೆಡ್ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ನಾಡ್ಯಲ್. ಸಾದಿಡ್ ಪೋಪಿ ಬರ್ಪಿನಾಕ್‌ಳೆಡ ಜೊಕ್ಲೆಗಾದೇ ಪಾತೆರ್ಪಾಯಳ್. ಸಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ಎನ್ನ ಜೋಕುಲುಪ್ಪೆರಾಂದ್ ಸವಾಲ್‌ಲಾ ಪಾಡ್ಯಲ್. ದಿನೊಕುಲು ಕರಿಂಡ್ ಪೊಣ್ಣನ ಉಡಲ್‌ದ ಆಸೆ ಗಮೆಲೊಂದುಂಡು.... ಆಂಡ ಆ ಭಾಗ್ಯೋ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ದಿನೊದಿನೊ ಪೊಣ್ಣನ ಮರ್ಲ್‌ದ ಪಾತೆರೋಲು ಉರ್ಕರೊಂದೇ ಪೋಯ. ಗುತ್ತುದಿಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತಲ್. ಜಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಕೇರಿಡ್ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ನಾಡ್ಯಲ್. ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಮುತ್ತ ಕೊರ್ದು ಬೆತ್ತೊಡ್ ಬೇರಿಯಲ್. ಊರ್ದ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಮರ್ಲೆದಿಯಾದ್ ಕಲ್ಲ್ ಮಣ್ಣ್ ರೆಂಕಾವೊಂದು ಪರ್ದೇಸಿಯಾಯಲ್. ಶೆಟ್ರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಆಸ್ತಿ ಕನತಿ ಶಾರದೆ ನಟ್ಟಿ ಪರ್ದೇಸಿಯಾದ್ ಊರೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗೊಂದುಲ್ಲಲ್. ಜೋಕ್ಲು ತಿಕ್ಕುನಮುಟ ಕುಲ್ಲಿನ್ನಲ್ಪ ಕುಲ್ಲಂದೆ ಕಾರ್‌ನೊಯ್ತೊಂದು ಸಾಗುನ ಶಾರದೆ ಮರ್ಲೆದಿಯಾದ್ ನರ್ಸಣ್ಣನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಆದುಲ್ಲಲ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಸಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಗಿಡತೊಂದು.... ಅಂಗಲಾಪುಡು ... ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡೊಂದು ತನ್ನ ಕರ್ಲ್‌ದ ಕೊಡಿಕಾದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲಲ್ ..... ಶಾರದಾ ....

ಕೇದಗೆ

◆ ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ಈ ಕೇದಗೆ ಪೂ ಅತ್ತ್. ಡ್ರೈವರ್ ರಾಘವಣ್ಣನ ಕೊಂಡಾಟದ ಮಗಲ್. ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಸೊಗು ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲದ ಜಬಾದಾರಿಕೆಲಾ, ರಡ್ಡ್ ಎಲ್ಯ ತಂಗಡಿಯಲ್ಲೆನ ಸಾಂಕಣೆದ ಮಲ್ಲ ಪುದೆನ್‌ಲಾ ಕುಸಿಟ್ಟೇ ತುಂಬೊಂದಿನಾಲ್. ಕೇದಗೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಗೆರೆಪಡೆ. ಆರ್ ಒಂತೆ ಬರವು ಕಲ್ದಿನಾರ್. ಗುತ್ತು ಪೋಂಡಲಾ ಗತ್ತ್ ಬುಡಂದಿ ಒಕ್ಕೆಂದಿ ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಪಂಡ ಊರೇ ಕುಂಬರುಂಡು. ಆರೆನ ನಾಲಯಿಗ್ ಪೋಡ್ಯಂದಿ ಪುರಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರುಡಿಜ್ಜಿ. ಆರ್ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಪೋಡ್ಯುನು ಕೇದಗೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್. ಕೇದಗೆ ಅಪ್ಪೆನ್ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ಪಿ ಕೋಕಯಿದಾಲತ್ತ್. ಅಡ್ಪಿಲ್ಲದಲಾ, ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲೆನಲಾ ಜಬಾದಾರಿ ದೆತೊನ್ನ ದಿನೊಡ್ದೇ ಆಲೆನ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಗೆ ಮಾಜೊಂದು, ಸಮಾಜಸೇವೆ, ಪಂಚಾತಿಕೇಂದ್ ಊರು ತಿರ್ಗುನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡೇ ತಡೆಪುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆಲಾ ಆಲೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಊರುಗು ಎಡ್ಡೆ ಜನ. ಏರೆನಲಾ ಗಂಟ್ ತಿನಯೆರ್. ಹಂಗ್‌ಗ್ ಬೂರಯೆರ್. ನಿರೆಕರೆಕ್ಕ್ ಬಂಜ್ಓಗು ಆವೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ದೊಂಡೆ ಪಂಡ ಅವು ಚೊಂಬುದ ಮಂಡೆನೇ. ಆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ದಾದ ಬರು ದಾದ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ಉಂಡುಮಲ್ತಿ ಬೆರ್ಮದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದ್. ಉಂದುವೇ ಊರುಡು ಪುಟುದು ಬಲತಿನ ಲಲಿತಕ್ಕೆ ದುಂಬು ಇಂಚ ಇಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಮೋಕೆದ ಕಂಡನಿ ಬಾಬಣ್ಣೆ ಇಸ ಗೆತೊಂದು ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೊಡ್ಚಾಯಿನ ಜಕ್ಕ್‌ಡ್ ಜವ್ವಂದಿ ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಊರುದ ಗಿಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆ ನಡುಟು ಒರ್ತಿಯೇ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬಾರಿ ಪುಣೆದೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಆರ್ ಈತ್ ಬಿಗುವಾಯಿನೆಗೆ. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೋಣೆ ತೂವಂದೆ, ಮೂಲನಕ್ಷತ್ರೊಡು ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಚಾಯಿ ಬಾಲೆ ಕೇದಗೆಗ್ ವರ್ಸ ದಿಂಜಿನಗ, ಊರುಡು ಕೈಕಂಜಿದಲ್ಕ ಸಾದು ನರಮಾನಿಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಡ್ರೈವರ್ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಲಲಿತಕ್ಕೆನ ಕೈಪತ್ತಿಯೆರ್. ರಾಘವಣ್ಣೆನೇ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದಿ ಕೇದಗೆಗ್ ಬೆರಿಯೆ ಪುಟ್ಟಿ ರಡ್ಡ್ ಮೆಗ್ಯಲ್ಲು, ಬೊಕ್ಕದ ಇರ್ವೆರ್ ತಂಗಡಿಯಲ್ಲೆಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಮಲ್ಲ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಅಪ್ಪೆ ಪೆದ್‌ನೆಟ್ಟ ಕೇದಗೆಗ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ತೂ ನೂಕುದು ತೆರಿಯಂದ್. ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಏತ್ ಅರೆಂಜಿಂಡಲಾ, ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನ ಅಜ್ಜಿಲಾ, ಮೋಕೆದ ಪೊಪ್ಪಲಾ ಆಲೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬುಡುದಿಜ್ಜಾಂಡ್.

ಮೆಗ್ದಿನ ಬಂಜಿನಾಲೆಡ್ ಲಲಿತಕ್ಕೆನ ಪಿರಿಪಿರಿ ತಡೆಯಂದೆ ಅಜ್ಜಿ ಸೀದಾ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಮಗನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಕೇದಗೆ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗೊಡಾಂಡ್. ಅಪ್ಪೆನ, ಬೊಕ್ಕದ ರಡ್ಡ್ ಪೆದ್ಮೆದಿಲಾ ತಾಂಕೊಡಾಂಡ್. ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಕೇದಗೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸದಾತ್ ಬುಳೆಯಲ್. ಡೊಂಕ, ಲಗೋರಿ, ಕಬಡ್ಡಿಡ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಸಮಸಮ ಉಂತುದು ಸಡ್ಡ್

ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೇದಗೆ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡುನನೇ ಅಪರೂಪ ಆಂಡ್. ಈತ್ ಬೇಲೆದ ನಡುಟೇ ಕೇದಗೆ ಸಾಲೆ ಕಲ್ತಲ್. ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್‌ನೇ ಪಾಸಾಯಲ್. ಇತ್ತೆ ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೆರೆ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಮೆಗ್ಯೆಲ್ಲು ಕೇದಗೆನ ಶಾಲೆಡೇ ಕಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಸಳ್ ಮೆಯಿತ್ತ ಬಾಲೆ ಕೇದಗೆನ ಬಂಜ ತೂವರೆ ಆವಂದೆ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಬಯ್ಯಡ್ ಬೇಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಲೆನ ಬೇಲೆಡ್ ಕೈ ಕೂಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಕೊರಿನ ಮನೆಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಕ್ಕನ ಸಾಯ ಬೋಡೇ ಬೋಡಾಯಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಮೆಗ್ಯೆಲ್ಲುಲಾ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಶಾಲೆದ ಕೈತಲೇ ಇತ್ತಿ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರುವೆಂದ್ ಕೇದಗೆ ಪನ್ನಗ "ನಿಕ್ಕ್ ಕಾಲೇಜಾ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿಯಾ? ಮಲ್ಲ ಮೇಡಂ ಮೆಗ್ಲೋರಿ! ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲು" ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಕೇದಗೆ ಬಗ್ಗ್‌ಜಲ್. ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಬುಡುದು ಕುಲ್ಲಿಯಲ್. ನಿರೆಕರೆಟ್ಟ್ ಉಂದುವೇ ಮಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯಾಂಡ್. ಗಾಂಧಿಯಜ್ಜೆರೆನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊನು ಬೂಕುಡು ಓದುದಿನ ಎಂಕ್ಲು ಗೊಬ್ಬುದ ಮೈದಾನೊಡು ಗೊಬ್ಬು ಮದತ್‌ದ್ ಕೇದಗೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆಚಿರೊಡು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ. ರಡ್ಡ್ ದಿನಾನಗ ಕೇದಗೆ ಕಾಂಡೆದ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆದಲೆಕ್ಕ ಬಾಡಿಯಲ್. ಸುದ್ದಿ ತೆರಿದ್ ಸಾಲೆದ ಹೆಡ್ ಟೀಚರ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್. "ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ದ ಕಾಸ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ಅಲೆನ್ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ಸಾಲೆ"ಂದ್ ಲಲಿತಕ್ಕೆಗ್ ಬುದ್ದಿ ಪಂಡೆರ್. ರಾಘವಣ್ಣನ ಒತ್ತಾಯಲಾ ಸೇರ್‌ದ್, ಕೇದಗೆ ಕಾಲೇಜಿ ಸೇರಿಯಲ್.

ಇಂಚಿಪ ಕೇದಗೆ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾಯಲ್. ಪ್ರಾಯೊಗು ಸಾಜವಾಯಿನ ಸರ್‍ರೊದ ಬದಲಾವಣೆನೇ ಅತ್ತಂದೆ ಆಲೆ ಸ್ವಭಾವೊಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಎಂಕ್ಲು ತೂವೊಂದಿತ್ತಿ ಲೆಕೊನೇ ಕಾಲೇಜಿದ ಆಟ, ಪಾಠ, ನಲಿಕೆ, ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಬಿರ್ಸದಿಂದ್ ಪುದರ್ ದೆತೊನೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೇದಗೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆಗ್ ನಾಕುಸಿತ್ತ ಮಗಲಾಯಲ್. ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ತನಡ ದಾನೆ ಪಿರಿಯ ಕಮ್ಮಿ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತಿಲಾ ಅಲೆಗ್ ತೆರಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಇಂಚ...

ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆದ ಪರಾ ಕಲೆಂಬಿದುಲಯಿ ಒಂಜಿ ಪರತ್ತ್ ಪಟ ಅಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ಪಟಂದ್ ತೂನಗನೇ ತೆರಿಂಡ್. ಸರೀ ಒಚ್ಚಿದ್ ತೂನಗ ಪೊಂಜೊವು ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಂದ್ ಅಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಉಂತುದಿನ ಮುಗುರುತೆಲಿಕೆದ ಜವ್ವನೆ ತನ್ನ ಪೊಪ್ಪ ಅತ್ತ್. ಉಂದು ಏರ್ ? ಅಲೆನ ತರೆ ಗಿರ್ಮಿಟಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಅಪ್ಪೆನಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಟ ತೋಜಾದ್, "ಉಂದು ಏರ್‌ಯೆ ಈರೆನ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಉಂತುದಿನಿ"ಂದ್ ಕೇಂಡಲ್. ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಮಗಲೆನ ತರೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಕುಟ್ಟುದು "ನಿಕ್ಕ್ ಊರುದ ಸುಲೇಕ ಪೂರ ದಾಯೆ? ಪೋಪನ ಇಜ್ಜಾಂ"ದ್ ನೆರಿಯೆರ್. ಕೇದಗೆ ಚದಿ ಬುಡುಜಲ್. ಲಲಿತಕ್ಕೆಗ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ತೊಡಗ್‌ಂಡ್. "ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಜೀವಬುಡುದು ಎನನ್ ತಿಂದೆ. ಈ ಜೀವೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ದುನಿಪವುನ ಬುಡ್ಪುಜಂ"ದ್ ಮುನ್ಕಿಯೆರ್. ಕೇದಗೆಗ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರಿ ಸುದ್ದಿನ್ ಅರಗಾವೊನ್ರೆ ಪಾಕ ಪೊರ್ತುಜಿ ತಾಗ್‌ಂಡ್. ಆನಿಯೇ ರಾತ್ರೆಡ್ ಪೊಪ್ಪಡ ಚದಿಕಟ್‌ದ್ ಸಂಗತಿ ಪಿಂದಲ್.

ಲಲಿತಕ್ಕೆನ ಸುರುತ ಕಂಡನಿ ಬಾಬುಸೆಟ್ರ್ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ದ ಕಂತ್ರಾಟ್‌ದಾರ್. ಊರುದ ಜಾತ್ರೆಡ್ ತೂದು ಮರ್ಲ್‌ದ್ ಚದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲಲಿತಕ್ಕೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರ್. ಮೋಕೆದ ಕಂಡನ್ಯಡಪ್ಪ ಇನೆ ಪಕ್ಕಿದಲೆಕ್ಕ ಸುಕೊಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ತಿಂಗೊಲುಡೇ ಬಂಜಿನಾಲ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಗ

ಬಾಬಣ್ಣಗ್ ಮಿತ್ತ ಮಿರಿಲೋಕೊಗು ಮೂಜೇ ಗೇಣ! ಆರೆಗ್ ಪೊಣ್ಣುಬಾಲೆ ಪಂಡ ಪಿರಿಯ. "ಎನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಕಲ್ಪಾವೆ, ಆಣ್ ಮಗಲೆಕ್ಕ ಬುಳೆಪಾವೆ, ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಮಲ್ಪಾವೆಂ"ದ್ ಲಲಿತಕ್ಕೆನ ಬಂಜಿ ಪೂಜಿದ್ ಕನ ತುರಿಯೆರ್. ಬಯಕೆಲಾ ಗೌಜಿಡೇ ಆಂಡ್. ಬಂಜಿಗ್ ಎಡ್ಮ ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಂಡ್. ಒಂಜಿ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಒರಿ ನರ್ಸಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ "ಈ ಬಾಲೆ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಮೃತ್ಯುರೂಪೊಡು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪೆದ್‌ದ್ ಏಲ್ ವರ್ಸ ಬಾಲೆದ ಮೋನೆ ತೂವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂ"ದ್ ಬುಡುಬುಡಿಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ ಲಲಿತಕ್ಕೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅರ್ತಿ ಒರೋನೇ ಕರದ್‌ಪೋಂಡು. ಬಾಬಣ್ಣೆ "ಆಯೆ ದಾನೆ ದೇವೆರಾ? ಆಯಗ್ ಮರ್ಲ್‌ಂ"ದ್ ತೆಲ್ತೆರ್. ಅವ್ವಾದ್ ಆಜಿನೇ ದಿನೊಟ್ಟು ಆರ್ ಕಟ್ಟವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಂಕ ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ಪದಿನೆಡ್ಮ ಜನ ಸೈತೆರ್. ತಾನ್ ಪಾಡಿನ ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ಕಾಸ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋಂಡುಂದು ತೆರಿದ್, ನನ ಈ ಊರುಡು ಮರ್ಯಾದೆಡ್ ಬದುಕುಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತಿನ ಬಾಬಣ್ಣೆ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ಪರ್ದ್ ಕೈಲಾಸೊಗು ಸಂದಿಯೆರ್.

ಪೊಣ್ಣನ ಕಾರಗುಣನೇ ಹಾಳ್‌ಂದ್ ಶಾಪಿದ್ ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಲಲಿತಕ್ಕೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಕಂಡನಿ ಸೈತಿ ಆಘಾತೊಗು ಮಂಕಾದ್ ಬುದ್ದಿಸ್ವಾಧೀನ ದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಆದಿತ್ತಿನ ಲಲಿತಕ್ಕೆಗ್ ಆಪ್ರೇಸನ್ ಮಲ್ತ್ ಬಾಲೆ ದೆಪ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಪೆದ್ದಿ ಬಾಲೆನ್ ತೋಜಾಯೆರೆ ಕನತಿನ ನರ್ಸ್‌ನ ಕೈ ನೂಕುದು "ಅವು ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಮಾರಿ, ಅವೆನಂಚಿ ದಕ್ಕ್‌ಲೆಂ"ದ್ ಕಲ್ಕಿನಾರ್, ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ಬಾಲೆನ್ ಕೈಕೊಂದು ಮುಟ್ಟಿಜೆರ್. ಅರೆನ ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಮೆಗ್ಯೆಲಾ ಬಾಲೆನ್ ತರ್ಕೊಂದು, ಅರ್ತಿಡ್ ಕೇದಗೆಂದ್ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಅವೆನ್ ತಾಂಕಿಯೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ವರ್ಸಾನಗ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಕೇದಗೆಗ್ ಪೊಪ್ಪ ಆದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಈತ್ ಕತೆನ್ ಪಂಡಿನ ರಾಘವಣ್ಣೆ, "ಯಾನ್ ನಿನಡ ಭೇದ ಎನ್ನ್‌ದ್‌ಜಿ ಬಾಲೆಂ"ದ್ ಮಗಲೆನ ತರೆ ಪೂಜಿಯೆರ್. ಮುಗುರು ತೆಲಿತ್‌ದ್, ಕಣ್ಣೀರ್ ದೆಂಗದ್ ಕೇದಗೆ ಅಲ್ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯಲ್. ಆನಿಯೇ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆದ ಕಲೆಂಬಿಡ್ ತಿಕ್ಕಿ ಪಟ ಅಲೆನ ತಲೆಂಬುದ ಅಡಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಪೊರ್ತು ಅವೆನೊರ ತೂದು, "ಎನ್ನ ಮೋನೆಲ ತೂವಂದೆ ಪೋಯಿದ್ರೆರೆ ಇರೆಗ್ ಎಂಚ ಮನಸ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪೊಪ್ಪಾಂ"ದ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಜಪ್ಪಾವಲ್. "ಯಾನ್ ಇರೆನ್ ಕಣ್‌ಕೊಂದು ತೂಯಿಜೆನೆ ಪೊಪ್ಪಾಂ"ದ್ ದುಕ್ಕಿವಲ್. "ಅಮ್ಮೆರ್ ಎಂತೂ ಇಜ್ಜೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ. ಎಂಕ್ ನನ ಏರ್ ಗತಿಂ"ದ್ ದುನಿಪುವಲ್.

ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು, ವರ್ಸೊಡ್ದು ವರ್ಸೊಗು ಕೇದಗೆ ನನಾತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾವೊಂದು ಬುಲೆಯಲ್. ಹಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಲ್. ಎಂ.ಎ. ಮಲ್ತಲ್. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ್ ತಿಂಗೊಲಾನಗ ಆಲ್ ಕಲ್ದಿನ ಕಾಲೇಜಿಡೇ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಬೇಲೆಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮೆಗ್ಯೆನಕ್ಲು ಕಲ್ಪೆರೆ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಾಂದೆ, ಪತ್ತನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡೇ ಉಂತಾದ್, ಒರಿ ಡ್ರೈವರ್ ಆದ್, ಒರಿ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಆದ್ ಬೆನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಸುರುತ್ತ ಸಂಬಳ ಕನತ್ ಪೊಪ್ಪುನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದು "ಈರ್ ನನ ಬೆನ್ಪಿನ ಬೊಡ್ಚಿಂ"ದ್ ಕೇದಗೆ ಪನ್ನಗ, "ಕೈಕಾರ್ ಬೂರುನೆಟ್ಟ ಯಾನ್ ಬೆನೊಡು ಮಗಾ. ದುಡ್ಡು ಅಲೆಡ ಕೊರು" ಪಂಡೆರ್ ರಾಘವಣ್ಣೆ. ಅಪ್ಪೆನ ಮೋನೆ ಒರೋನೆ ಅರಳಿನೆನ್ ಕೇದಗೆ ತೂಯಲ್. ಜೋರುಡೆ ಮೆಗ್ಯೆನ್ ಲೆತ್ತಲ್. "ಅಂದಂಬೆ ಜಗ್ಗೋ, ತಿಂಗೊಲುದ ಸಾಮಾನ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ರೆ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆಡ ಪನ್. ನಮ ರಿಕ್ಷೊಡು ಪೋದು ಸಾಮಾನ್

ಕನವೊಡು, ಪಿದಡ್'' ಪಂಡಲ್. ಅವ್ವೇ ಕಡೆ. ಬೊಕ್ಕ ಏಪಲಾ ಕೇದಗೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಮೋನೆ ಕೊರ್ದುಪಾತೆರಿಜಲ್. ಕಾಂಡೆ ರಡ್ಡ್ ಗಂಜಿ ಉಂಡುದು ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಯಲ್‌ಡ, ಬಯ್ಯಗ್ ಬತ್ತಿನಾಲ್ ಮೆಗ್ದಿಯಲ್ಲೆನ ಓದು-ಬರವುದಂಚಿ ಒಂತೆ ಗೇನ ಕೊರ್ದು ಕೋಣೆ ಪೊಗ್ಗೊಂದಿತ್ತಲ್. ರಾತ್ರೆ ಪೊಪ್ಪನ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಒನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯಲ್‌ಡ, ಬೊಕ್ಕ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಅಲೆನ ಮೋನೆ ತೂವೊಡ್ಡ ಮನದಾನಿ ರಾತ್ರಿಯೇ.

ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆಡ್ ಪಾತೆರ ನಿಂಗುನ ಪೊಸ ಅಬ್ಬೆಸ ಕಲ್ತಿನ ಕೇದಗೆ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು ಮಸ್ಕುನೆನ್ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಗುಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಂದ್ ಅಲೆನ ತರೆ ಪೂಜಿದ್ ''ದಾಯೆ ಮಗಾಂ''ದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ಆಲ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪಿ ಮಗಲತ್ತ್. ''ಇರೆಗ್ ಸಮಾಂಡ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಸಮಂ''ದ್ ರಾಘವಣ್ಣೆ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್.

ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಲೋನ್‌ಡ್ ಕೇದಗೆ ಮಲ್ಲ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಒಂಜಿ ಗೂಡ್ಸ್ ಲಾರಿ ಗೆತ್ತ್ ಕೊರಿಯಲ್. ಪಿಯುಸಿ ಮುಗಿಯೊಡ್ಡ ಸುರುತ್ತ ಮೆಗ್ದಿ ಶ್ರೀದೇವಿಗ್ ಸಂಬಂಧದ ಉಲಾಯಿಡ್ ಪೊದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆನಡಾಡ್ ಬೇಲೆಡಿತ್ತಿನ ಪುರುಷೋತ್ತಮೆ, ಶ್ರೀದೇವಿನ ರೂಪೊಗುಲಾ ಗುಣೊಕ್ಕುಲಾ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಬದಿ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪನ್ನಗ, ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಒಂಜರೆಕಾರ್‌ಡ್ ಮದಿಮೆಗ್ ತುರ್ತುಕುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಪದಿನೆಡ್ಮ ದಿಂಜಿನ ಮೆಗ್ದಿನ ಮದ್ಮೆದ ಕೊಂಬುವಾದ್ಯೊದ ಗೌಜಿಡ್ ಕೇದಗೆ ತನಕ್ ಇರ್ವತ್ತೆಡ್ಮ ನಡಪುನೆನ್ ಮದತ್‌ಂಡಲಾ, ರಾಘವಣ್ಣೆ ತರೆಕಂತದ್ ಸಲ್ಯೊಡು ಕಣನೀರ್ ಒಚ್ಚೊಂಡೆರ್.

ಶ್ರೀದೇವಿ ಕಂಡನಿಲ್ಲಗ್ ಪೋಯಲ್. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಲೋನ್ ಮುಗಿದ್ ಇತ್ತೆ ಲಾರಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಮಾಯಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಕೇರಿದ ತಂಗಡಿ ರಾಗಿಣಿ ಪಿಯುಸಿ ಓದೊಂದಿತ್ತಲ್. ಶ್ರೀದೇವಿಗ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟಿನೆನ್ ಫೋನ್‌ಡ್ ತೆರಿಪಯಿನ ಮರ್ಮಯೆ ವಾರೊಡು ಊರುಗು ಬರ್ಪೆಂದ್ ಪನ್ನಗ, ಪುಲ್ಲಿನ ಸೊಂಟೊಗು ಬಂಗಾರ್‌ದ ಚೈನಾವೊಡುಂದು ಲಲಿತಕ್ಕೆ ರಾಘವಣ್ಣಡ ಗಟ್ಟಿಡೆ ಪಂಡೆರ್. ಕೇದಗೆ ಉಡಲ್ ಪೂಜೊಂಡಲ್. ದಾದನೋ ತೆರಿಯಂದಿ ಬೇನೆ, ಸಂಕಡ.

ಶ್ರೀದೇವಿನ ಬಾಲೆ ಕೆಂಪು ತೌತೆದಲೆಕ್ಕ ಪುಡ್ಕೆನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮೆ ಎಲ್ಯ ಮೈತಿದಿಗ್‌ಲಾ ಕೆನಡದನೇ ಆಣ್ ತೂತೆಂದ್ ತೆರಿನಗ ಲಲಿತಕ್ಕೆ ಮರ್ಮಯನ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪುಗರಿಯೆರ್. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗ್ಗಿನೇ ರಾಗಿಣಿನ ಮದ್ಮೆಂದ್ ನಿಗಂಟಾಂಡ್. ಏರ್ಲಾ ಕೇದಗೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಂಡಿಜೆರ್. ರಾಗಿಣಿ ಮಾತ್ರ ಕೆನಡದ ಆಣನ ಪಟ ತೋಜಾದ್ ''ಇರೆಗ್ ಕುಶಿಯೇ ಅಕ್ಕೆಂ''ದ್ ಕೇನ್ನಗ, ಕೇದಗೆ ಮೆಗ್ದಿನ ಕೆಪ್ಪೆ ಪೂಜಿದ್ ತರೆ ಆಡಯಲ್.

ನಿಚ್ಚಯೊಗು ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಮೆಗ್ಯೆ ಯಾದವೆ ಕೋಣೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ''ರಾಗಿಣಿನ ಮದಿಮೆಗ್ ನನಲಾ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷ ಬೋಡಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಮ್ಮ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಡ್ಪುದ ಮೈಕೆಲ್ ಗ್ಯಾರೆಜಿ ಮಾರುವೆಗೆ. ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷ ಪನ್ಪೆ' ಈತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕ್ಕೆನ ಮುಗುರುತೆಲಿಕೆಡ್ ನಂಬೊಲಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಕೇದಗೆ ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ ನಿದ್ರೆ ದಾಂತೆ ಪುರಲಿನವು ರಾಘವಣ್ಣಗ್ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಂಡ್.

ಮನದಾನಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ದೇ ಸೀದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕೇದಗೆ ತನ್ನ ಅಕೌಂಟ್ ಮುಗಿತಲ್. ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಬೊಂಬೈದ ಮಾಮಗೊಂಜಿ ಫೋನು ಮಲ್ತಲ್. ರಾತ್ರೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆದ

ಬಸ್‌ಟ್ ಬೊಂಬೈಗೊಂಜಿ ಟಿಕೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೀದ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಲ್.

ಅಕ್ಕೆನ ರೂಮುಗು ಬಯ್ಯದ ಚಾ ಕನತಿನ ರಾಗಿಣಿಗ್ ಮಂಚದ ಮಿತ್ತ್ ಮಡ್ತ್‌ದೀತಿನ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಅಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಮೂಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ತಾನ್ ತಟ್ಪ್‌ದ್ ಮಾನಾದ್ ಪಾತೆರ ಕಲ್ಪಯಿನ ಎಲ್ಯ ತಂಗಡಿನ ಕೈಟ್ ಬಂಗಾರ್ದ ನೆಕ್ಲೇಸ್ ಕೊರ್ದು ''ನಿನ್ನ ಮದಿಮೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಿಗೆರೆಂ''ದ್ ಕೇದಗೆ ಪನ್ನಗ, ನೀರ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಅಕ್ಕೆನ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪುದ ಪೊಲಬಾವಂದೆ ರಾಗಿಣಿ ಮನಿಪಂದೆ ಆಯಲ್.

ರಾತ್ರೆ ಒರ್‌ಂಬ ಗಂಟೆಗ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕೇದಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಸೀರೆ ತುತ್ತುದಿನೆನ್ ತೂದು ರಾಘವಣ್ಣೆಲಾ ರಾಗಿಣಿಲಾ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೊಂಡೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಬಾಯಿ ನುಪ್ಪುಲಾ ದೊಂಡೆಡ್ ಜಪ್ಪಂದೆ ಕೇದಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಕೊಜೆಪುನೆನ್ ರಾಘವಣ್ಣೆ ತೂಯೆರ್. ಇಂಚಿಪ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡ್ದು ಕೇದಗೆ ಸರಿಟ್ ಉನೊಂದಿಜ್ಜೊಲು. ''ದಾಯೆ ಮಗಾಂ''ದ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೇನೊಡ್ಡ ದುಂಬು, ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕರೆಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಲಾಗ್ಯುನ ದುಕ್ಕೊನು ಪಿರ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಕೇದಗೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕಿಯಲ್.

ಕೇದಗೆ ಕುಡ ಕೋಣೆರ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ಅಲೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಬ್ಯಾಗ್, ಕೈಟ್ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ತೂದು ರಾಘವಣ್ಣೆ ಸೋದ್ಯೊಡು ಬೂರಿಯೆರ್. ಕೇದಗೆ ಸೀದ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಎದುರು ಉಂತುನಗ ಅರೆಗೊರ ಅಂಬರಪ್ಪಾಂಡ್. ''ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಡಿತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷೊಡು ಪತ್ತ್ ಸಾರ ದೀವೊಂದೆ. ಬಾಕಿದ ಪೂರ ನೆಟ್ಟುಂಡು. ಎನ್ನ ಸರ್ವಿಸ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಪಿ ತಿಂಗೊಲು ಬರು. ಯಾದವೆ ಗ್ಯಾರೇಜಿ ಗೆತೊನಡ್. ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆದ ಬಸ್‌ಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಪೋದು ಜಪ್ಪೆರೆ ಮಾಮನ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಉಂತ್ಯೆರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಂಡು. ಕಲ್ಪಿ ವಿದ್ಯೆ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಯಾವು. ಎನ್ನ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪಡೆಂ''ದ್ ಅಲ್ಕಂದಿ ಸೊರೊಟು ಪಂಡ್‌ದ್, ಏರ್ಲಾ ಸಾಸೂ ಪನೊಡ್ಡ ದುಂಬು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಗ್‌ಲಾ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್‌ಲಾ ಪತೊಂದು ಕೇದಗೆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಜತ್ತಲ್. ಕಂಪೌಂಡ್‌ದ ಗೇಟ್‌ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿನ ಜಿಮ್ಮಿನ ತರೆ ಪೂಜಿಯಲ್. ಬಸ್ತ್‌ಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಪಂದ್ ಪಿದಡಿನ ಪೊಪ್ಪನ್ ಗೇಟ್‌ಡೇ ಉಂತಾದ್, ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಕಾರ್ ಪತ್ತಿಯಲ್. ಕೈತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರಿ ಕಣನೀರ ಪನಿ ಪೊಪ್ಪನವಾ ತನ್ನವಾಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆವೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್ ಕಾತಿತ್ತಿನ ರಿಕ್ಷಾ ಮಿತರ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ತಿರ್ಗಾಂದೆ 'ಪೋಯಿ' ಪಂಡಲ್.

ಕೇದಗೆ ಅಂಚ ಪೋದು ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ್. ನನಲಾ ರಾಘವಣ್ಣೆ ದಿನೋಲ ರಾತ್ರಿ ಒರ್‌ಂಬರೆ ಗಂಟೆಗ್ ಜಿಮ್ಮಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೇಟ್‌ದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುದು, ಕತ್ತಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್‌ದಕ್ಕ್‌ದ್, ಸಾದಿಯೆ ಪೋಪಿ ರಿಕ್ಷೊಲೆ ಬೊಲ್ಪುಗು ಟಾಟಾ ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಸಮಸ್ಯೆಲು ಬೊಕ್ಕೊ ಪರಿಹಾರ ಉಪಾಯೊಲು

◆ ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್, ಬೈಕಂಪಾಡಿ

ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಬಹುಶಃ ಇನಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆನೇ ನಂಬೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಜನೊಕುಲು ಭಾರೀ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಉಲ್ಲ. ಅವು ಕಡಲ್‌ಡ್ ಬೆನ್ಪಿನ ಜನೊಕುಲು ಆದುಪ್ಪು ಅತ್ತ್ಂಡ ಸುದೆ ಕಸಬುನು ನಂಬೊಂದು ಬದುಕುನ ಜನೊಕುಲ್ಲ ಆದುಪ್ಪು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದ ಅತ್ತ್‌ಡ ಒಂದು ಜಾತಿದ ಕಸಬು ಆಂಡಲ ಇನಿ ಆಧುನಿಕ ಯುಗೊಟು ಮೀನುಗಾರಿಕೆನ್ ಮಾತಾ ವರ್ಗದ, ಮಾತಾ ಜಾತಿದ ಜನ ಮಂದಿಲೆಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಯಿಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಲಾಭ ಪಡೆದ್, ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬದುಕುನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸರಕಾರೊಗುಲ ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ತೆರಿಗೆಲ ಸಂದಾಯ ಆಪುಂಡು. ಇನಿ ನಮ ಪನ್ಪುಂಡ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ನಿಲೇಶ್ವರಡ್ದ್ ಬಡಕಾಯಿ ಅಂಕೋಲದ ಗಡಿಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ ಪಸರಿಸದ್‌ಂಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಡ್ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗ್ ಅವಲಂಬಿಸದ್ ಉಪ್ಪುನು ಏತೋ ಜಾತಿ ಬಾಂದವೆರ್ ಅವು ಕ್ರಿಸ್ಚನ್ ಆದುಪ್ಪು, ಬ್ಯಾರಿನಕುಲು ಆದುಪ್ಪು. ಅತ್ತ್ಂಡ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಕುಲುಪ್ಪು ಮಾತೆರೆನಲ ಬಂಜಿದ ನುಪ್ಪುಗು ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣೊಡ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತೊಂದ್‌ಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ದಾಲ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಅರೆಗಾಲ ತಿಂಗೊಳು ಪರ್ಸಿನ್, ಟ್ರಾಲ್‌ಬೋಟ್, ಫಿಶಿಂಗ್ ಬೋಟು ಪಂಡ್ದ್ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಡ್ ಮೀನು ಪತ್ತದ ಕಾಲ. ಮರಿಯಾಲ 3 ತಿಂಗಳು ನಾಡದೋಣಿ ಪಂಡ ಎಲ್ಯ ವಾಡೊಲೆಡ್ ಇಂಜನ್ ದೀದ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ತುಲಾದ್ ಪೋದು ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಕಾಲ. ದುಂಬು ರಂಪೋಣಿದ ಕಾಲೊಡು ಅರೆಗಲೊಡು ರಂಪೋಣಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಾಲೊಡು ಕೈರಂಪೋಣಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಮಾರಿಬಲೆ, ಇಡೆಬಲೆ, ಬಿಸಣ, ಇಂಚಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸ್‌ದ್ ಜನೊಕುಲು ತನ್ನ ಬಂಜಿದ ಕುಜರ್ಮೆನ್ ಕಲೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇನಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಡ್ ಸರಕಾರೊಗುಲ ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಪುನಿ ದಾಂತಿ ಕಂಡೊಡು ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿ ಜನೊಕುಲು ಪಂದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಗಾದೆಲು, ಪುನಿ ದಾಂತಿ ಕಂಡ ಪಂಡ ಅವು ಕಡಲ್, ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪುನಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪುನಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡ ಪಂಡ ಅವು ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿ ಕಂಡ. ಇನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುನಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡೊಲ್ ಪೂರಾ ಮದೆ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ಉನ್ಪಿ ನುಪ್ಪುನು ತತ್ತರ ಬರೊಂದುಂಡು. "ಮರಿ ತುಚ್ಚಿಂಡ ಮರ್ದ್ದ್ ಉಂಡುಗೆ ಆಂಡ ಅರಿ ತುಚ್ಚಿಂಡ ಮರ್ದ್ದ್ ಇಜ್ಜಿಗೆ" ಪನ್ಪಿ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನಗಾದೆ. ಅವು ಸತ್ಯ, ಇನಿ ನಂಕ್ ಅರಿ ತುಚ್ಚೊಂದುಂಡು. ಇನಿ ಪುನಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡೊಲು ಮದೆ ಆಂಡಲ ಪುನಿ ದಾಂತಿ ಕಂಡೊಲೆಗ್‌ಲ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್, ಇನಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗೊಟು ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ ಕುರೆ ನೀರ್‌ಲು ಮಾತಾ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್

ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್ ಆಲಾದ್ ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ಮೀನ್ ದುಂಬುದಲಕ ಕರೆ ಬರೊಂದು ಇಜ್ಜಿ. ಕೆಲವು ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿಲ್ ನಾಶ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಮೀನ್‌ಲ್ ದುಂಬದಾತ್ ಬುಲೆವರೆಲ ಬುಲೆವುಜಿ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೆನ್ನಿ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ನಮ ನಮ್ಮ ಕೈಡ್ದ್ ನಾಶ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಎದುರಿಸುನ ಸಮಸ್ಯೆಲ್ ಇನಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಡ್ ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಪರ್ಸಿನ್, ಫಿಸಿಂಗ್ ಬೋಟುಗ್ ಪಿಸಿಬ್‌ಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ ಸರಕಾರ ಕೊರಿನಲ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಕಡಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಈ ಬೋಟುಲೆ ಕಾರ್‌ಬಾರ್. ಅಂಚಿಡ್ ಇಂಚಿಡ್ ಬೋಟು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೋದು ಮೀನ್‌ಲ ಪೋಡಿಡ್ ಪೋತುಂಡು. ಆಯ್‌ಕ್‌ಲ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಲಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಯ ತರುಮೀನ್‌ಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮೀನ್ ಮುಟ್ಟ ಈ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೋಟುದಕುಲು ಪತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈ ಡೀಸಿಲ್ ಸಬ್ಸಿಡಿದಾತ್ರ ಬೋಟುಲ್ ನನಲಾತ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದುಂಡು. ದುಂಬು ಕುಲಕಸುಬು ರಂಪೋಣಿ, ಕೈರಂಪೋಣಿದ ಕಾಲೊಡು ಈ ತರತ ಸಮಸ್ಯೆಲ್ ಇತ್ತಿಜ. ಬೊಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಂಡ ಈ ಮೀನುಲ್ ಕಿನ್ನಿ ದೀಪಿನಿ ಮರಿಯಾಲದ ಪೊರ್ತುಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಈ ಸಮಯೊಡು ಕಡಲ್ದ ಕಸೊಬುಲೆನ್ ರಜೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಆ ಪೊರ್ತುಡ್‌ಲ ಮೀನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಒಂಜಿ ಕಾರಣಲ ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿ ನಾಶ ಆವೆರೆ ಕಾರಣ.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಸುದೆ ಕಸಬುನು ನಂಬೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಜನೊಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮರಿಯಾಲದ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಸುದೆಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುದೆದ ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿಯೆ ಬೇತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುದೆ ವಾಡೊಡು ಪೋದು, ಬಲೆ ಬೀತ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಒಂಜಿ ವರ್ಗೊನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಅವು ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ನಮ ತೂಪ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಶಿಕಾರಿಪುರದಂಚಿನ ಮಲೆನಾಡ್‌ದ ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಜನೊಕುಲು ಇಂಚಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುದೆ ಕಸಬುನು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮರಿಯಾಲದ ಪೊರ್ತುಡು ತನ್ನ ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲು ಠಿಕಾಣಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಮೂಲು ಸಂತೃಪ್ತಿದ ಜೀವನ ಸಾಗವುನ ನಮ ತೂಪ. ಇಂಚ ಮೀನ್‌ದ, ಮೀನುಗಾರನ ಬದ್‌ಕ್ ಡೋಲಾಯಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಂಡು. ನನ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಪೋನಗ ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿ ಪೂರಾ ನಾಶ ಆವು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗ್, ಮೀನ್‌ನ್ ನಂಬೊಂದು ಬದುಕುನ ಮೀನುಗಾರನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟಪನ್ಪಿ ಎತೆ ನಂಕ್ ಮಾತಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬೆ ನೆಂಕೊಂಜಿ ಪರಿಹಾರ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತಿ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಇಜ್ಜಂದಾಂಡ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿ ಕಂಡ ಪೋಯಿಲಕನೆ, ಮೀನ್ ಪತ್ತು ಕಡಲ್‌ಲ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ಮದೆ ಆವು ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಕುಲು ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಕಾರ್ಖಾನೆಲೆಗ್ ಜಾಗೆ ಕೊರಂದೆ, ಕೊರುಂಡಲ ಆಯಿತ ನೀರ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪಾಂದಿಲಕ ತೂದ್, ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗ್ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊರಂದೆ, ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿನ ಬೋಟುಲೆ ಯಾವು, ನಾಡದೋಣಿಲೆನ್, ಮಿಷನ್ ಉಪ್ಪಂದಿ ಕೈಕಸಬು ಮಲ್ಪು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರ್ದ್ದು, ಮೀನ್‌ಲ್ ಮರಿ ಪಾಡು ಸಂದರ್ಭಡ್ ಮೀನುಗಾರಿಕೆನ್ ರಜೆ ಕೊರುಂಡ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನನಲ ಒರಿಯು. ಮೀನ್‌ದ ಸಂತತಿ ನಾಶ ಆವಂದೆ ಉಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ ಕೇನ್ನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆದ ಸಮಸ್ಯೆಲ್ ದೂರ ಆವಡ್. ಅವೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಡ ಮೀನುಗಾರ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆ ನನಲಾತ್

ಬುಲೆವಡ್. ಮೀನ್ ಬೇಸಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಅಂಜೋಲೆಲೆಕನೇ, ಮೀನುಗಾರ ಪೊಂಜೊವೆಲ್ಲ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ. ಮೀನ್‌ನ್ ಪುಡಯಿಡ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋದು ಮೀನ್ ಮಾರ್‌ದ್, ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ದಿನ ದೆಪ್ಪುನ ತಾಕತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನಕುಲು. ಒವ್ವೇ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ ಆಂಡಲ ಆ ಬಸ್ಸು ನಿರ್ವಾಹಕೆರ್ನ ಜೋರುದ ನಡುಟುಲ ಪುಡಯಿನ್ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ ದೀದ್ ಪೋಪಿನ ಕರುಣಜನಕ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ್ದಕುಲು ಮರೆಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚಿನ ಕಷ್ಟಜೀವಿಲ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೀನುಗಾರ ಪೊಂಜೊವುಲು. ಆ ಮೀನ್‌ನ್ ಮುಡಾಯಿಗ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋದು ಮೀನ್‌ದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅರಿ, ಬಾರ್ ಕನತ್‌ದ್ ಮರಿಯಾಲೊಗಾಪಿ ಅಟ್ಟನೆನ್ ಮಲ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಇನಿ ಆ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಂಡು. ಮೀನುಗಾರ ಪೊಂಜೊವೆ ಜೋಕುಲು ಬರವು-ಸರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊಗ್ ಸೇರುನ ಕಾಲ. ಅಂಚಾದ್ ನನ ದುಂಬುಗು ಮೀನುಗಾರ ಪೊಂಜೊವೆಲೆ ಆ ಸಾಹಸಮಯ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡ ದಾನ್ನೋ. ಒಟ್ಟುಡು ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೀನುಗಾರರ್ನ ಬದ್‌ಕ್, ಅಕ್ಲೆನ ಸಮಸ್ಯೆಲ್ ದೂರ ಆವಾಡ್. ಸಮಸ್ಯೆಲೆಗ್ ಪರಿಹಾರ ತಿಕ್ಕಡ್ ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

ಲೆಪ್ಪು

(ಬೀದಿ ನಾಟಕೊಗು ರಾಗೊಡು ಪನ್ಯೆರೆ ಮೊಡೆಯಿನ ಪದ)

◆ **ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್**

ಓ... ಪರಮಾತ್ಮ ಓಲುಲ್ಲರ್...
ದಾಯೆ ಲೆಪ್ಪುಗು ಮನಿಪೂಜರ್
ಸತ್ಯ ಬುಲ್ತೊಂದುಂಡು
ಸುಳ್ಳು ತೆಲ್ತೊಂದುಂಡು
ಒರ ಬಲೆ ಬೇಗ ಈ ಭೂಮಿಗ್ ।

ಮೂಲು ಸಿಮಗಾಳಿ ಬಿಸಿಯಾತ್‌ಂಡ್
ತುದೆ ಕೆದು ಪೂರಾ ಕೆಸರಾತ್‌ಂಡ್ ।
ಕಾಡ್ ಕಳವಾತ್‌ಂಡ್
ಕಡಲ್ ಇಸ ಆತ್‌ಂಡ್
ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲಾದ್ ಪುಗೆ ಪೋಪುಂಡು ।

ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್
ಕಲುವ ಬೇರೊಲು ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್ ।
ಬೊಲ್ಲೆ ನೆಯಿ ಪೇರ್‌ದ ಊರುಡು
ಕಲಿ ಗಂಗಸರ ಜೋರಾತ್‌ಂಡ್ ।
ನರಿ ಪಿಲಿಯಾತ್‌ಂಡ್
ಕುರಿ ಬಲಿಯಾತ್‌ಂಡ್
ಬೆನ್ಪಿ ಬಡವರೆನ ಬೆರಿ ಪೊಲಿದ್‌ಂಡ್ ।

ಅಪ್ಪೆನ್ ಲೂಟಿಯೆರ್

◆ ಗುಂಡಿಬೈಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಲೂಟಿಯೆರ್ ಮೊಕುಲು ಲೂಟಿಯೆರ್
ಎಂಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪೂರಾ ಲೂಟಿಯೆರ್
ಅಪ್ಪೆ ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಉಸುರುದ ಉಸುರು
ಜೀವದ ಜೀವ ಸರ್ವಸ್ವ ಪೂರಾ.
ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಸೊಬಗ್ ಆಲೆನ
ಪುಗರಂದಿ ಕತೆ ಪುರಾಣೊಲಿಜ್ಜಿ
ಕಾರಡಿಡಿತ್ತೊಂದು ಅಲೆ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು
ದೇವೆರೆನಂಚ ತೂಯೆರ್ ಆಕುಲು
ರಾಜೆರ್, ಋಷಿ, ಮುನಿ, ಜನೊಕುಲು
ಆಂಡ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಆತೊಲು ಅಪ್ಪೆ ಕಾರ್‍ಡ್ ಕಸ
ಯಾವಂದ್ ಅಲೆ ಐಸ್ರ ತೂಯೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್
ಅಲೆಮೋನೆ ಮಿತ್ತ ಬಾನ ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್
ನಕ್ಷತ್ರೊಲು ಅಲೆ ಮೂಗುತಿದ ಮಿಂಚುನ ಕಲ್ಲ್‌ಲ್ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟುಲು
ಬಾನದೊರಿಪುನ ಬರ್ಸದ ಪನಿ
ಅಲೆಕೈಟ್ ಉದುರುನ ಮುತ್ತುದಾ ರಾಶಿ
ತಿರ್ತ್ ಪಸರಿದಿ ಪಚ್ಚೆ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಕಲಕಲ ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ
ಜೋಗದಾ ಜಲಪಾತೊಲೇ
ಅಲೆ ಕಾರ್‌ದ ಕಣ ಮುಟ್ಟ
ಆಡೊಂದುಪ್ಪುನ ಉದ್ದದಾ ಪುಚ್ಚೆ
ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪರೆತ ಮೊಕ್ಲೆಗ್
ಸತ್ಯ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು
ಅಲೆ ಐಸ್ರ ತೋಜಂದೆ ಪೋಂಡು
ಬಸ್ಮಾಸುರ ಜಾತಿದ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಮೊಕ್ಲು
ಅಪ್ಪೆನ ಜುಟ್ಟುಗು ಕೈಪಾಡಿಯೆರ್
ಸೋತೆರ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ತೆರ್
ಸೀರೆ ವೊಯ್ತೆರ್ ಬತ್ತಲೆ ಮಲ್ತೆರ್
ಅಲೆ ಕಣನೀರ್ ಕಂತಂದೆ ಪೋವ
ಸಾಪ ತಟ್ಟಂದೆ ಪೋವಾ
ಉಪ್ಪು ತಿಂದಿನಾಯೆ ನೀರ್ ಪರೊಡೆ
ಮಲ್ತಿನವೆನ್ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟ್ ತಿನೊಡೆ

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ

◆ ರವಿಕಿರಣ (ಎಂ.ಕೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ್)

ಡೆಲ್ಲವಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರವಾಸಿ
ಇರಾನ್‌ದ ರಾಜೆ ಶಾ ಸುಲ್ತಾನನ ಆಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನಗ
ರಾಜೆ ಕೊರ್ಯೆ ಒಂಜಿ ಆದೇಶೊನು
ದೂರೊದ ದೇಶೊ ಭಾರತೊಗು ಈ ಪೋಲ,
ಪೋದು ತೂಲ ಮಾಮಲ್ಲ ಪರಾಕ್ರಮೊದ
ರಾಣಿ ಒರ್ತಿ ಉಲ್ಲೊಲು ಉಲ್ಲಾಳೊಡು
ಸಮುದ್ರೊದ ಬರಿಟುಪ್ಪುನ
ಕುಡಲದ ಪೇಂಟೆದ ಕೈತಲ್

ಆಲೆನ ರಾಜ್ಯೊ ಭಾರಿ ವೈಭವೊಡು ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು
ಆಲೆನ ಸೈನಿಕೆರ್ ಬ್ಯಾರಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಮರಕಲೆರ್ ಭಾರಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಲು
ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ್ ತಂಕೊಡು ತೊರ್ತುದು ಗಿಡಾದ್
ಭಾರೀ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
ತುಳು ರಾಣಿ, ಕನ್ನಡ ರಾಣಿ, ಜೈನ ರಾಣಿ

ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಡೆಲ್ಲವಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸಿ
ಪಟ್ಟೊದ ರಾಣಿ, ಮಸ್ತ್ತಿ ಅರಿತ್ತ ಬುಳೆತ್ತರಾಣಿ
ಕಪ್ಪು ಮುಂಚಿನ್ ದೇಶ ವಿದೇಶೊಲೆಗ್
ರಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆರೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ರಾಣಿನ್
ಮಣೇಲ್‌ಡ್ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆ
ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ ತಂಕೊದ ಬಿಂಕೊದ ರಾಣಿ
ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಕೀರ್ತಿ ಕೊಂದುಬತ್ತಿನ ರಾಣಿ
ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ, ಪುತ್ತಿಗೆದ, ಅರಸು ಮನೆತನೊಡು ಪುಟ್ಟುದು

ಉಲ್ಲಾಳೊಡು ಆಡಳಿತೊ ಮಲ್ತೊಂದೊಪ್ಪುನಗ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ಸೈನಿಕೆರ್
ಕಂಡನಿ ಬಂಗರಸೆ ದ್ರೋಹೊ ಮಲ್ತೆಂಡಲ
ಮಾತೆರೆನ್ ಎದುರು ಪಾಡೊಂದು
ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆದ ಜಾಮೊರಿನ್ ದೊರೆ
ಬುಕ್ಕ ಕೆಳದಿ ರಾಜೆರೆನ ಸಹಾಯೊ ಗೆತ್ತೊಂದು ಖಡ್ಗೊ ಪತ್ತೊಂದು
ವೀರಾವೇಶೊಡು ಯುದ್ಧೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಶತ್ರು ಪಡೆನ್ ಸಮುದ್ರೊಡೆ ಗಿಡಾದ್ ಮುರ್ಕಾದ್ ಭಾರಿ ಶೌರ್ಯಡ್
ಗೆಂದ್‌ನ ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ,
ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ವೀರ ರಾಣಿ.

ಮರ್ಯಾದೆದುಲಯಿ.....
ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್ಕ್

◆ ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ

'ಪೊರ್ತು ಕಂತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬೊಳ್ಳಿಲು ಮೂಡೆರೆ ಪಿದಾಡ್ದ್. ನನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪುನನೆ ಎಡ್ಡೆ ತೋಜುಂಡು, ಅತ್ತ ಆಶಾ?' ಪಂದ್, ಅವನಿ ಲೆಪ್ಪುನಗನೆ ಆಶಾ ಇಂಚಿ ಬತ್ತಿನಿ. ದಾದನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಕಟನ್ ಆಶಾ ಮನಸ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದುಲ್ ಪಂದ್ ಅವನಿಗ್ ಅಲೆನ ಮೋನೆ ನಿಘಂಟಾತ್‌ಂಡ್. ದಾದ ಪಂದ್ ಕೇಂಡ ಬೇಜಾರಾವು ಪಂದ್ ಅವನಿ ಕೇನುಜಲ್.

ಆಶಾ ಬೊಕ್ಕ ಅವನಿ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಷೊರ್ದಿಂಚ ದೋಸ್ತಿಕತೆಟ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಪರಿಚಯೊನ್ ಮುಂದರಿತೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಆಶಾಗ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೊಕ್ಕಲಾ ಅಕ್‌ಲ್ನ ದೋಸ್ತಿಕತೆ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿಯಾತಿಜಿ. ಕೈತಲ್ - ಕೈತಲ್ದ ಊರುಡುಪ್ಪುನ ಅವೆಕೊಂಜಿ ಕಾರಣಲಾ ಆದಿಪ್ಪು. ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಅಕುಲ್ನ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಪನೊಂದು ಒರಿಯಕ್ಕೊರಿಯನ್ ಮಸ್ತ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ವರ್ಸೊರ್ದುಂಬು ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ಆಶಾ ದಾದನ ದಿನೊರ್ದು ದಿನ ಬಾಡೊಂದುಲ್ಲಲ್ ಪಂದ್ ಅವನಿಗ್ ತೋಜೊಂತ್‌ಂಡ್. ದಾದಾಂಡಲ ಬೇಜಾರ್ದ ವಿಷಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಶಾನೆ ಮುಂದರಿದ್ ಅವನಿಡ ಪನೊಂತಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಏಪಲಾ ಅವನಿ ತಾನಾದ್ ದಾಲಾ ಕೇನೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿಲ ಆಲಾದೆ ಪನಡ್ ಪಂದ್ ಅವನಿ ಕೇಂಡಿಜಲ್....

ಕತ್ತಲಾಪುನ ತೂದು ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಲಕ್ಕುವೆರ್. ಅವನಿನ ಇಲ್ಲ್ ಕೈತಲಾನಗ, ಆಶಾ ಅವನಿಡ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ದು, 'ಉಂದು ನಿನಡುಪ್ಪಡ್. ಯಾನ್ ಕೇನ್ನಪಗ ಕೊರು, ಪುಡಪ್ಪೊಚಿ ಪಂದ್, ಪಾತೆರ ದೆತೊನುವಲ್'. ದಾದಾಂಡಲಾ ಗುಟ್ಟದ ಜಾಗ್ರ್ತೆದ ವಿಷಯ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಎನ್ನ್‌ದ್ ಅವನಿ, 'ಅವು ಯಾನ್ ಜಾಗ್ರ್ತೆಡ್ ದೀಪೆ' ಪಂದ್ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ಪಲ್... ಅಯಿದ್ರ್ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಅಕ್‌ಲ್ನಕ್‌ಲ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಪೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ದಿನರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವನಿನ ಆಫೀಸ್ದಡೆ ಆಶಾನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ ಅವನಿಗ್ ತಿಕ್ಕರೆ ಬರ್ಪೆರ್. ವಿಷಯ ದಾದಂದ್ ಕೇನ್ನಗ, 'ಕೋಡೆರ್ದಿಂಚ ಆಶಾ ಇಜ್ಜಲ್; ಮಾರ್ಕೆಟ್ಗ್ಂದ್ ಪೋತಿನಾಲ್ ಪಿರ ಬೈದ್ಜಲ್. ಇತ್ತ್‌ನ ಪೂರಾ ತಿಕ್ಡ್ ನಾಡ್ದಾಂಡ್...' ಪಂಡ್ದ್ ಆಶಾನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಂಡನಿ ಬೇಜಾರ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್ .... ಅವನಿಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. ಆಲ್ 'ಕೋಡೆತ್ತ್ ಮುರಾನಿ ಎಂಕುಲ್ ತಿಕ್‌ದಿತ್ತ, ದಾದನಾ ಆಶಾ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ಡಿತ್ತಲ್, ಪನ್ಡ್ ಅವನಿ ಅಲೆಗ್ ತೆರಿನೆನ್ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚಡ್ ಪನ್ಪಲ್ .. ಮೂಜಿ ಜನಕ್ಲಾ ಏತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಶಾ ಓಡೆ ಪೋದುಪ್ಪಲ್ ಪಂಡ್ದ್ ಗುಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಆಪೊರ್ತುಗು ಅವನಿಗ್ ಆಶಾ ಕೊರ್ತುನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ನೆನಪಾಪುಂಡು ... ಆಂಡ ಅಕ್‌ಲ್ಡ ಪನ್ನುಜಲ್. ಇಂಚೆನೆ ಕುಡ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕರಿವುಂಡು. ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕೊರ್ದುಲ ದಾಲಾ ಪೆರೆಜನ ಆಪುಜಿ. ಕಂಡನಿಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವನಿಲಾ ಆಶಾನ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಲ್ಪ ಪೂರಾ ನಾಡ್ಪಲ್. ಕಡೆಕ್ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ನಾಲನಾನಿ, ಆಶಾ ಕೊರ್ತಿನ ಆ ಪ್ಯಾಕ್‌ನ್ ಪುಡಪುವಲ್. ಪುಡತ್ತ್ ತೂನಗ ಐತ್ತುಲಯಿ ಒಂಜಿ ಡೈರಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಆಶಾನ ದಿನಚರಿತ ಡೈರಿ.

ಡೈರಿದೊಟ್ಟಿಗೆ, 'To ಅವನಿ' ಪಂದ್ ಬರೆತಿನ ಒಂಜಿ ಕವರ್‌ನ್ ತೂಪಲ್. ಅವೆನ್ ಪುಡತ್ತ್‌ದ್ ಓದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತುವಲ್....

"ಅವನಿ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಕೈಟ್ ಕೊರಿನ ಪ್ಯಾಕ್‌ನ್ ಪುಡಪಯ ಪನ್ಪಿ ಧೈರ್ಯೊಡೆ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಕೈಟ್ ಕೊರಿಯೆ. ಈ ಪುಡತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಕಾಕಜಿನ್ ಓದುನಗ ಯಾನ್ ನಿನರ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ದೂರ ಪೋದಿಪ್ಪೆ..." ಈತ್ ಓದುನಗನೆ ಅವನಿಗ್ ಬೆಗರ್ಯೆರೆ, ದರ್ಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. "ಅವನಿ ಮದ್ಮೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಎಂಚ ಇತ್ತಲ್ ನಿನ್ನ ದೋಸ್ತಿ, ಇತ್ತೆ ಎಂಚ ಆತಲ್ ಪನ್ಪುನ ಗೇನ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಉಂಡುಂದು ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು; ಎಂಕ್ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡುಂದು ಈ ಕೇನುಜಾಂದ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ ತೆರಿವು.

.... ಅವನಿ, ಯಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನಿರ್ದ್‌ಂಚ ಒಂಜೇ ದಿನ ಸುಖತ ನುಪ್ಪು ಉಂತುಜಿ, ಈ ಇಲ್ಲಡ್. ಯಾನ್ ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ಡಲಾ ತಪ್ಪೇ ಆಪುಂಡು. ಎನ್ನ ಮಾಮಿ, ಕಂಡನಿ, ಮೈತಿದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆಪುಲೆಕದಿನೊರ್ದ್ ದಿನ ಎಚ್ಚೆಚ್ಚ ಪೊನೆವೊಂದುಲ್ಲೆ, ಆಂಡಲಾ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಗ್ಲಾ ನಾಲ್ ಸೆಲ್ಲನನೆ....

...ದಾದ ಪೂರ ಕನೊ ಕಟ್‌ದಿತ್ತೆ ಅವನಿ ಮದ್ಮೆದ, ಕಲ್ಪುನೆತ ಪೂರ ..... ಒಂಜಿಲಾ ಕೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಶಾಂದ್ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್; ಅಂಚೆನೇ ಎಲ್ಲೆದ ಬದ್ಕ್ ಪೊರ್ಲುಪ್ಪುಂಡುಂದ್ ಮಸ್ತ್ ಅಂಗಲಪ್ಪುಡಿತ್ತೆ. ಆಂಡಾ...

.... ಮೋಕೆದ ಅರ್ಥನೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನ, ಎನನ್ ತೂನಗನೆ ಯೌರ ಬರ್ಪುನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಕುಡ ಕುಡ ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಮಲ್ಪಾವೊಂದು ಯಾನ್ ಅಲ್ಪನೆ ಉಪ್ಪೊಡ, ಅವನಿ? ಇಂಚಿನ ವಾತವರಣಡ್ ಎನ್ನ ನೆಮ್ಮದಿ ಪನ್ಪುನ ಎಂಕ್ ಆಕಾಸೊದ ಬೊಲ್ಲಿಲೆಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮದಿಮೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗೊಲ್ಡೆ ಇಂಚಾಂಡ, ನನ ದುಂಬುದ ಬದ್‌ಕ್ ಪೂರಾ ಎಂಚ ಉಪ್ಪು ? ಎನ್ನ ಬೇನೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಯೆರ್, ಆಂಡಾ ನಾಲೂರುಡು ತರೆ ತಗ್ಗಾವುಲೆಕ ಮಲ್ಪೊಡಿ ಪಂಡೆರ್! ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಎನರ್ದ್ ಪೋಪುನ ಎಂಕ್ ಎನ್ನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ, ಅಂಚೆನೇ ನನಲಾ ಒರಿದುಪ್ಪುನ ಕಂಡನ್ಯ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆ, ಅರೆಗ್ ಉಪದ್ರ, ಕಿರಿಕಿರಿ ಕೊರೆರೆ ಬುಡೊಂದಿಜ್ಜಿ....

ಅವನಿ, ಎನ್ನ ಬಂಜ, ಬೇನೆಗ್ ಬೇತೆ ದಾಲ ಸಾದಿ ತೋಜಂದಿನೆರ್ದಾವರ... ಈ ಸಾದಿ ಪತ್ಯೆ. ಅವನಿ, ಯಾನ್ ಪೂರೆರ್ದ್‌ಲಾ ದೂರ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆ; ಅಂಚ ಪಂದ್ ಯಾನ್ ಸೈಯ್ಯೊಂದುಲ್ಲೆಂದ್ ಎನ್ನಡ. ಜೀವದೆತ್ತೊಂದು ಕುಡೊಂಜಾತ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಆ ಸಾದಿ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಜಿ. ಐಕಾದ್ ದೂರ ಪೋಪುನೆರ್ದ್ ದುಂಬು ನಿಂಡ ತೆರಿಪಾಗಾಂದ್ ಬತ್ತೆ. ಆಂಡಾ ನಿನಡ ಪಂಡೆಂಡ ಈ ಎನನ್ ಪೋಯೆರೆ ಬುಡಯ ಪನ್ದ್ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆ .....

ಪೋಪೆ ಅವನಿ, ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಕೋರ್ತಿನ ವಿದ್ಯೆ ಒಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಕೈಪತ್ತು ಪನ್ಪಿ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪಿದಾಡ್ದೆ, ನೆಮ್ಮದಿನ್ ನಾಡೊಂದು... ಬದುಕೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆಡ್...."

ನಿನ್ನ ಆಶಾ

ಆಶಾನ ಕಾಕಜಿನ್ ತೂದು ಪೋಡಿಗೆಡ್, ಆಲ್ ಪೋತಿನ ಸಾದಿ ತಪ್ಪಾ, ಸರಿಯಾ - ಪಂದ್ ತರೆಕ್ ಪೋವಂದೆ, ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಡೈರಿ ಪತೊಂದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಲ್.

◇◇◇◇◇

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗರೊಡಿಲೆನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ

◆ ಪಾಲಾಕ್ಷ

ಗರೊಡಿ ಪಂಡ ದಾದಂದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕುಲು ಸುಲಭೊಡು ಪನ್ಪೆರ್ ಅವು 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆ'ರೆನ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರ. ಉಂದು ತಪ್ಪತ್ತ್. ಅಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂರ್ತಿ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರಲಾ ಅತ್ತ್.

ಗರೊಡಿ, ಗರಡಿ, ಗರೋಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ರೀತಿಡ್ ನೇನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಗರೊಡಿ ಪಂಡ ಮೂಲತಃ ಅವು ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆ. ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಗರೋಡಿಲಿತ್ತ. ಆಂಡ ಅಪಗದ ಗರೋಡಿಲೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತೆದ ಗರೋಡಿಲೆಗ್ಲಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದು ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚಿಪಗ್ ಗರೋಡಿಲು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲಾದ್ ಬದಲಾಯ. ಅಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬು ಗರೋಡಿಲ್ ಯುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಶಾಲೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸ್ವತಃ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್‌ಲಾ ಕಟಪಾಡಿದ ಏಣಗುಡ್ಡೆ ಗರೋಡಿಡ್ ಕಲ್ತಿನಕುಲು.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದಿನಿ ಇತ್ತೆದ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಪೆರ್ಮಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಎಲ್ಯ ಊರುಡು. ಅಕುಲು ತನ್ಕುಲೆ ಜೀವಮಾನೊನು ಕರಿತಿನಿ ಪುತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುದ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್. ಅಕ್ಲೆನ ಜೀವನ ಅಂತ್ಯ ಆಯಿನಿ ಇತ್ತೆದ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುದ ಎಣ್ಮೂರುಡು. ಈ ಎಣ್ಮೂರುಡು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಸಮಾಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಆದಿ ಗರೊಡಿ ಉಂಡು.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಎಲ್ಯಡುಪ್ಪುನಗ ಪೆರ್ಮಲೆ ಬೂಡುದ ಪೆರುಮಾಳ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಈ ಅಮರ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಗರಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪಾವೊಡುಂದು ಬಡಕಾಯಿ ಬಾಗೊದ ಕಟಪಾಡಿ ಏಣಗುಡ್ಡೆ ಗರೋಡಿಗ್ ಕಡಪುಡ್ವೆರ್. ಪರ್ಮಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಏಣಗುಡ್ಡೆದ ನಡುಟು ಸುಮಾರ್ ೧೨೦ ಮೈಲ್ ದೂರ ಉಂಡು. ೪೦೦ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಆತ್ ದೂರೊಗು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಕಡಪುಡೊಡು ಪಂದಾಂಡ ಏಣಗುಡ್ಡೆ ಗರೊಡಿ ಏತ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವಾದಿತ್ತುದು?

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರಸುಲು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟಾದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಕೇಂದ್ರೊಲೆಡ್ ಲಡಾಯಿ ವಿದ್ಯೆ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಗರೊಡಿಲೆಡೇ ಆ ಕಾಲೊದ ಅರಸು ಜೋಕುಲು, ದಳವಾಯಿ ಜೋಕುಲು, ಸೈನಿಕೆರ್ ಪೂರಾ ಕಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ವ್ಯಾಯಾಮ ಕೇಂದ್ರೊಡು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ದೇವೆರೆನ ಗುಂಡೊಲಾ ಉಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇವೆರೆನ ಪ್ರವೇಶ ಆಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಯಕ್ಷ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪನ್ಪುಂಡ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕುಲ

ದೇವೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಬೆರ್ಮೆರ್ ವೈದಿಕ ದೇವೆರತ್ತ್. ಈ ದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ನಾಲ್ ತರೆತ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ಸಮ್ಮಂದಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಕಾಲ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿಲೆಕನೇ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ತುಳು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊದ ಪ್ರಧಾನ ದೇವೆರಾಯಿನ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೂಡಾ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮೊದ ಪ್ರಭಾವೊಗು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆತಿ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಪಂಡಿನ ಪರಕೆ ಬಾಕಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದೇ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಕನಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಬಾಕಿತ್ತಿನ ಪರಕೆ ಸಂದಾಲೆ ಜೋಕುಲೇ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉಂದು ಪೂರಾ ದಾದೆನ್ ತೋಜಾವುಂಡು ಪಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪ್ರಧಾನ ದೇವೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಗುಂಡೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದೇ ವ್ಯಾಯಾಮ ಕಲ್ಪಾವುನ ಗರೊಡಿಡ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರ್‌ನ ಗುಂಡೊ ಉಪ್ಪೆದ್ಂಡ್.

ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕಾಯ ಬುಡುದು ಮಾಯ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ನೇಟ್ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಆಂಡ್. ಬೈದರ್ಲೆನ ಪಾಡ್ದನದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಎಣ್ಮೂರುದ ದೇವಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆನ ಕನಟ್ಟ್ ತೋಜಿ ಬತ್ತ್‌ದ್, 'ಇರೆನ ಬೂಡುಡು ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟಾಲೆ ಎಕ್ಲೆಗ್ ಮೆಗ್ಯ-ಪಲಯಗ್ ರಡ್ಡ್ ಕೊಂಡೆ ಪೇರ್ ಕೊರ್ಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರ ದೇವಣ್ಣ ಬಳ್ಳಾಲೆರ್ ಎಣ್ಮೂರುಡು ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಗುಂಡೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ಲಾ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಭಕ್ತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಈ ಮೂಲಕ ಅವ್ವೇ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗರೊಡಿಡ್ ನಿಲೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಡ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮೇರ್ ಬರೆತಿನ ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೂಕುಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಮಾಹಿತಿ ಉಂಡು.

ಬಹುಶಃ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟಾಲೆ ಪಂಡಿನ ಪಿರಾವುಡು ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತ್‌ದು - ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಗರೊಡಿಲಾವೊಡು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲುಲಾ ಅಲ್ಪ ಗರಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪೊಡು. ಅನ್ಯಾಯೊದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ತನ್ಕುಲೆ ಲೆಕೊನೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಬರೊಡು. ಆ ಮೂಲಕ ಶೋಷಣೆ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಉಂತೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಬುಲಾಸೆ ಇತ್ತ್‌ದು.

ಆಂಡ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆಡ ಜನೊಕುಲು ದೇವೆರೆನ್ ತೂಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಈ ಆಶಯ ಪಿರ ಜಾರ್ಂಡ್. ಬದಲಾದ್ ಗರೊಡಿಲು ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲಾಂಡ್. ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ-ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಗರೊಡಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಗುಂಡೊ ಮಾತ್ರಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕ್ರಮೇಣ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಅಲ್ಪದ ಮುಕ್ಯ ದೈವೊಲಾಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅವೆನ್ ಬೈದರ್ಲೆ ಗರೊಡಿ ಪಂಡ್‌ದೇ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ವೈದಿಕ ಒರುಟ್ಟು 'ಬ್ರಹ್ಮಬೈದರ್ಕಳ ಗರಡಿ' ಪನ್ಪೆರ್. ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ದುಂಬು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪೂಜೆ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಇತ್ತೆ ಕಾಲಿ ಗರೊಡಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಆತೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಗರೊಡಿ ಇಜ್ಜಂಡ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಪುದರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೂಜಾ ಭೂಪಟೊಡ್ದೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋತುವಾ ದಾದನ!

ಗುಂಡಣ್ಣನ ಗಮ್ಮತ್

◆ ಸತೀಶ್ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಣಂಜಾರು

ನಮ್ಮ ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಒಂಥರಾ ಜನ, ಒರೊರ ಬಾರೀ ಕುಷಿಟ್, ಒರೊರ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್... ಒರ ಇಂಚನೇ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಇಪ್ಪನಗ ಒರಿ ಕೇನುವೆರ್ - ದಾನೆ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲರ್? ಒಂಥರಾ ಪೋಡಿಗೆಡ್ತ್ತಿನೆಲಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು.., ಅತ್ತ್ ಈರ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುವರ್ ಪನ್ಲೆಗೇ....? ಅಯಿಕ್ ಆರ್ ಮನಿಪುಜೆರ್...

ಅಯಿಕ್ ಎದುರ್ದ್ದಾರ್ ಕೇನುವೆರ್ - ದಾನೆ ಮನಿಪುಜೆರ್ ....? ಆಪೊರ್ತುಡು ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆಪುವರಾ ...?

ಅಯಿಕ್ ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಪನ್ಪೆರ್ - ಇಜ್ಜಿ ... ಆ ಪೊರ್ತುಡು ದೈವಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿನ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿನ್ ನೆನೆಪುವೆ ... ಎನ್ನ ಮಾತ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ದೂರ ಆಪುಂಡು ... ಹ್ಹ...ಹ್ಹ...ಹ್ಹ... ಪನ್ಪೆರ್....

ಒರ ಗುಂಡಣ್ಣನ ಊರುಡ್ ಬಲಿಪುನ ಸ್ಪರ್ಧೆ ದೀಪೆರ್ ... ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ನಂಬರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ ... ಗುಂಡಣ್ಣನ ನಂಬರ್ 4. ಓಟದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಶುರು ಆಂಡ್. ಅಲ್ಪದ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಪಂಡೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬಲಿಪುಲೆ ... ರೆಡಿ.. 1,2,3.... ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಲಿಪುವೆರ್ ... ಆಂಡ ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಬಲಿಪುಜೆರ್ .... ದಾನೆ ? ಕೇಂಡಿನೆಯಿಕ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಆರ್ ಪೋರ್ ಪನ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ... ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಬಲಿಪೋಡು ಎಂಕ್ ಮರ್ಲಾ...?

ಇಂಚನೇ ಒರ ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಬಾರೀ ಟೆನ್‌ಶನ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಇಪ್ಪನಗ ಒರಿಕೇನುವೆ, ಈರ್‌ಏತ್ ಓದುದರ್? ಅಯಿಕ್ ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಪನ್ಪೆರ್...

ಏತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನಿ ... ಇದೆಮುಟ್ಟ ಓದುದಿನ ಮಾತ ಲೆಕ್ಕದೀಂಡ ಮಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾಕ್ಟ್ರರೇಟ್ ಎಂಕ್ ಸಿಕ್ಕ್‌ದು... ಆಯೆ ಕೇನುವೆ ...

ಅಂದಾ .... ಈರ್ ದಾದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲರ್ ....? ಗುಂಡಣ್ಣೆ ಪನ್ಪೆರ್ .... ಯಾನ್ ಬುಕ್ ಸ್ಟಾಲ್‌ಡ್ ಪೇಪರ್ ಮಾರೊಂದುಲ್ಲೆ...

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮರ್ಲೆ ಆಯಿನ ಗುಂಡಣ್ಣನ ಮಗಟ ಆಯನ ದೋಸ್ತಿ ಪನ್ಪೆ ... ಅತ್ತಾಯಾ ಮೊರಾನಿ ಕ್ರಿಸ್‌ಗೈಲ್ ಒಂಜಿ ಸಿಕ್ಸ್ ಪಾಡಿಯೆ ... ಅವು ಮನದಾನಿ ಬಾಲ್ ಸಿಕ್ಕನಿಗೆ ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಅವ್ವೇನ್ ಕೇಂಡಿನ ಗುಂಡಣ್ಣನ ಮಗೆ ಪನ್ಪೆ ಆತೆನಾ ... ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ... ಎಲ್ಯ ಇಪ್ಪನಗ ಹಾಕಿನ ಸಿಕ್ಸ್‌ದ ಬಾಲ್ ಮೋರಾನಿ ಕಿರೆಂಗ್ ಗರ್ಪನಗ ಕಂಡಡ್ ಸಿಕ್ಕಿನಿ ಗೊತ್ತುಂಡಾ ? ಪನ್ಪೆ... ಇಂಚನೇ ಗುಂಡಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಪನಿಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಒರಿದಿನವ್ವೇನ್ ನನೊರ ಪನ್ಪೆ. ಬಾಯ್.

ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ತುಳುವಪ್ಪೆ

ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್
ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಜೋಕ್ಲೆತ್ತೆರ್
ಪನ್ಪಿನ ವಜ್ರೊ ಕಿರೇಟೊ ತರೆಕ್ಕ್ ದೀವೊಂದಲಾಳ್
ಕಂಡದಪ್ಪಿನಿ, ಕಂಬ್ಳ ನನಲಾತ್
ಕುಂಕುಮೊ ಮುಂಡಗ್ ಪಾಡೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್ ॥
ಜೋಗಿ, ಮಾದಿರ, ಚೆನ್ನು, ಕಳೆಂಜೆ
ಮುಂದಲೆ ಪೊರ್ಲುಗು ದೀವೊಂದಲಾಳ್
ಬರವು-ಸರವು, ಆಟ-ಕೂಟೊ
ಪನ್ಪಿನ ಪದ್ದೆಯಿ - ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್ ॥
ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ, ಬಾಚೆ, ಸಿರಿ, ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆ
ಪನ್ಪಿನ ಪೂ-ಪಿಂಗಾರ ತರೆಕ್ಕ್ ದೀವೊಂದಲಾಲ್
ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆದ
ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ತುತ್ತೊಂದಲಾಲ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್
ವರ್ಷೊದ ಪರ್ಬೊಲು ಪನ್ಪಿನ
ಪೊರ್ಲ ಮೂಕುತ್ತಿ ದೀವೊಂದಲಾಲ್
ತೌಳವರಾಜ್ಯೋ ಪನ್ಪಿನ
ಬೆಂಡ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಪಾಡೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್
ಗಾದೆ-ಎದುರುಕತೆ ಪನ್ಪಿನ
ಉಂಗಿಲ ಮಾತ ಬಿರೆಳ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದಲಾಳ್
ಪತ್ತಾಯ, ಉಜ್ಜೇರ್, ನೊಗ, ನಾಯೆರ್ ನನಲಾತ್
ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಜಿ ಕೈಕ್ ದೀವೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್

ಪೊರ್ಲ ಲಿಪಿತ ಮಾಲೆನ್
ಕಂಟೆಳ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದಳಾಲ್
ವಾ ಕಲೊಟ್ಟುಲ ಪಿರವತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನ
ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್ ॥
ಕಂಡದಪ್ಪಿನಿ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ, ಭೂತದಕೋಲ ಪನ್ಪಿನ
ಜಡೆ ಪಾಡೊಂದಲಾಳ್
ಬೂಕು, ಕ್ಯಾಸೆಟ್, ಸಿಡಿ ಪನ್ಪಿನ
ಉರಿಗೆಜ್ಜೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ದೀವೊಂದಲಾಳ್
ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಉಂತಿನಾಳ್
ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಐಸಿರೊದಾಳ್ ।
ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪನ್ಪಿನ
'ತೋಳಸರಿ' ಕಟ್ಟೊಂದಲಾಳ್
'ತುಳುನಾಡ ತುಳುವಪ್ಪೆ' ಪನ್ಪಿನ
ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಗೌಜಿಟ್ ಕಟ್ಟೊಂದಲಾಳ್
'ತುಳುರತ್ನ' ವೆಂಕಟ್ರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯೆರ್ ನಡತಿನ ತಾದಿ ತೂಲೆ
ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಸಿರಿತುಡರ್ ಬೆಳಗಾಲೆ ॥

◆ **ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್**

ಗಾದೆ ಜೊಂಕಿಲ್

ಪಿಲಿ ಬಡವಾಂಡಲಾ ಎಲಿ ತಿನಂದ್!

1. ಪಿಲಿತ್ತ ಎದುರು ಎಲಿತ್ತ ಗೊಬ್ಬಾ?
2. ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಪೋಡ್ಯಂದಿನಾಯೆ ಎಲಿಕ್ಕ್ ಪೋಡಿವೆನಾ?
3. ಪಿಲಿ ಆಂಡ ದಾನೆ? ಗೂಡುಗು ಬೂರಿ ಬೊಕ್ಕ ಎಲಿ ಆಂಡ್.
4. ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಒಲಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಯ್ತಿನಿ ಇಲ್ಲದ ನಾಯಿ
5. ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಪೋಡಿದ್ ಸುದೆಕ್ಕ್ ಲಾಗಿಲೆಕಾಂಡ್.
6. ಪಿಲಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ್, ಕಾಟೊಗೊಂಜಿ ಕನಕ್ ದಕ್ಕೊಡೆ.
7. ಪಿಲಿತ್ತ ಪುಡಿಕ್ಕ್ ಪಿಲಿತ್ತನೇ ಮರ್ದ್.
8. ಪಿಲಿತ್ತ ಬಣ್ಣೊಗಾದ್ ಕುದ್ಕೆ ಬರೆ ಪಾಡಾವೊಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ.
9. ಪಿಲಿತ್ತ ಬಾಯಿಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಏಡ್‌ದ ಲೆಕೊ.
10. ಪಿಲಿತ್ತ ಮಡೆ ಪಿಲಿಕ್ಕೆ.
11. ಪಿಲಿ ಬಡವಾಂಡಲಾ ಎಲಿ ತಿನಂದ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

• ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್	ವಿಳಾಸ : C/o. ಕರಾವಳಿ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್, ಕಪಿತಾನಿಯೋ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 002 ಮೊಬೈಲ್: 9880992370
• ಶೋಭಾ ಬಗಂಬಿಲ	ಬಗಂಬಿಲ ಸ್ಟೈಟ್, ಕೋಟೆಕಾರ್ ಗ್ರಾಮ, ದೇರಳ ಕಟ್ಟೆ ಮಂಗಳೂರು. ಮೊಬೈಲ್ 8147940798
• ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.	ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಕುರ್ನಾಡು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ. ಫೋನ್ 9844173362
• ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ	ಪೊಲಿ, ವೀಕೇ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳಿ, ಕೋಟೆಕಣಿ ರಸ್ತೆ, ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು-575006
• ಪದ್ಮಾ ದಿವಾಕರ್ ಕಾನ್ಪೆಟ್ಟು	ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
• ಯಶೋದ ಡಿ. ನೆಲ್ಯಾಡಿ	ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ
• ನಳಿನಿ ಬಿ. ರೈ	W/O ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ, ಕಟ್ಟೆಮನೆ, ಮಂಚಿ ಅಂಚೆ, ಮಂಚಿ ಗ್ರಾಮ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 323
• ವಿಜಯಾಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕುಂಬಳೆ	ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ನಾರಾಯಣಮಂಗಲ, ಕುಂಬಳೆ- 671 321
• ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ	701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸ್, ಕೆ.ಆರ್. ಆರ್. ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು- 575 003
• ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	ನಿತಿನಾ ನುಳಿಯಾಲು, ಪುತ್ತೂರು - 578 259. ಮೊಬೈಲ್:948191811
• ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ	ಪಿ.ಹೆಚ್. ಕಂಪೌಂಡು, ಜಪ್ಪು, ಮಂಗಳೂರು - 575 001
• ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್	ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಸಂತೋಷ್ ತಿಮ್ಮೊಟ್ಟು ಮೊಬೈಲ್: 9164653214
• ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ	ಪೆರಾರ ಮುಂಡಬೆಟ್ಟು ಗುತ್ತು ಮನೆ, ಮೂಡುಪೆರಾರ ಅಂಚೆ, ಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು - 574 166
• ಸತೀಶ್ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ	ಕಣಂಜಾರು, ಕಿಸನ್ ನಗರ, ಮೂಜಿ ನಂಬ್ರ ಥಾಣೆ
• ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್	
• ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ	ಬೈಕಂಪಾಡಿ
• ಅಗ್ರಾಳ ನಾರಾಯಣ ರೈ	ನಿಸರ್ಗಮಾಣಿಕ್ಯ ನಿಲಯ, ಅಂಚೆನೆಲ್ಯಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ಫೋನ್: 254645
• ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್	ನಂದಳಿಕೆ
• ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ	ಪುಚ್ಚಮೊಗರು, ಮೂಡಬಿದ್ರೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು-574237 ಮೊಬೈಲ್: 9482750414
• ಹೆಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್	ಹಳೆಯಂಗಡಿ
• ಗುಂಡಿಬೈಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸ	ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರಚಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಆನೆಗುಂಡಿ ರಸ್ತೆ, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು -04. ಮೊಬೈಲ್ : 9901329668
• ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್	'ಅಮೃತ ನಿಲಯ', ಕುಂಜತ್ತೂರು, ಕಣ್ವತೀರ್ಥ, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಕಾಸರಗೋಡು
• ಗಾಯತ್ರಿ ಕುಲಾಲ್ ಕೈರಂಗಳ	D/o. ವಿಠಲ ಕುಲಾಲ್, ಧರ್ಮಕ್ಕಿ ಮನೆ, ಕೈರಂಗಳ ಬಂಟ್ವಾಳ - 574153
• ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ	ಹಿರಿಯ ಉಪ ಸಂಪಾದಕ, ಉದಯವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ಮಣಿಪಾಲ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮೊಬೈಲ್ 9900410752
• ಬೋಲ ಚಿತ್ತರಂಜನದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ	ಮಂಗಳೂರು
• ಬಿ. ಪಿ. ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ	ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಪಂಜಳ ಮನೆ, ಪುತ್ತಿಗೆ ಅಂಚೆ ವಯಾ- ಕುಂಬಳೆ, ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೇರಳ-671321. ಮೊಬೈಲ್-09449657367
• ಕರಿಂಗಾಣ ಜನಾರ್ದನ	• ಪಾಲಾಕ್ಷ
• ಸಂತೋಷ್ ತಿಮ್ಮೊಟ್ಟು	• ರವಿಕಿರಣ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್

'ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್', 4-99/5 ಕಾವೂರು ಮೆಸ್ಕಾಂ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಹಿಂಭಾಗ,
ಬಾಯಾಡಿ ರಸ್ತೆ, ಅಂಚೆ : ಕುಂಜತ್‌ಬೈಲ್, ಮರಕಡ ಗ್ರಾಮ, ಮಂಗಳೂರು - 15.

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಜಗನ್ನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ
'ಅಕ್ಷರ', ಸುಭಾಷಿತ ನಗರ, ಬಂಟರ ಭವನ ಹತ್ತಿರ,
ಸುರತ್ಕಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 014

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಎಸ್. ಭಟ್
ಶ್ರೀಕಮಲ, ಅಂಚೆ : ಎಕ್ಕಾರು, ಮಂಗಳೂರು-9.

ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ ಪೂಜಾರಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,
ಸಂಚಯಗಿರಿ, ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ರಸ್ತೆ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್-19

ಕದ್ರಿ ನವನೀತ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ಗುತ್ತು, ಮಂಗಳೂರು - 4.

ಬಿ.ವಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ
ಎಲಿಯಾ ಮನೆ ಅಂಚೆ : ಕೆದಂಬಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ದಕ-10.

ರಮೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ
ಶ್ರೀ ಮೂಕಾಂಬಿಕ ನಿವಾಸ, ಕಲ್ಮಾಡಿ ಅಂಚೆ :ಮಲ್ಪೆ - 8.

ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
'ಪೂಲಿ' ವಿಕೆ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳಿ, ಕೋಟೆಕಣಿ ರಸ್ತೆ,
ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು - 6

ಯಾದವ ವಿ. ಕರ್ಕೇರ
ಮಂಗಲವಿರಲಿ, ಅಂಚೆ : ಹೆಜಮಾಡಿ
ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ - 574 103.

ದುರ್ಗಾಕುಮಾರ್ ನಾಯರ್‌ಕೆರೆ
ಸುದ್ದಿ ಬಿಡುಗಡೆ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್,
ಸುಳ್ಯ-574 239.

ನವೀನ್ ಹೆಗ್ಡೆ ಬೆಳುವಾಯಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಪಿ. ಶ್ರೀನಾಥ ರಾವ್
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು,
ಉಜಿರೆ - 574 240

ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ
4-154/2/6 ನಂದಗೋಕುಲ, ಕೊಂಡಾಣ ದ್ವಾರದ
ಹತ್ತಿರ ಮಾಡೂರು ಕೋಟೆಕಾರ್, ಮಂಗಳೂರು

ಮೋಹನ್ ರೈ ಕರ್ನೂರು
104/ಎ-8 ದೀಪಾ ಎಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,
ರಾಜ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಎಂ.ಎಸ್.ಜಿ. ಸೊಸೈಟಿ,
ಪಾರ್ಸಿಕ್ ನಗರ ಕಲ್ವ (ಪಶ್ಚಿಮ)
ಥಾಣೆ ಮುಂಬಯಿ - 400 605.

ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು

ಮಂಗಲಾ ವಿ. ನಾಯ್ಕ
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು,
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ
ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ ಮಂಗಳೂರು.

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಪಿಂಟೋಸ್ ಗಾರ್ಡನ್,
ಪದವಿನಂಗಡಿ, ಮಂಗಳೂರು

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/- ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ /ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ / ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದ ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತಿನ ಚಾವಡಿ ಕೂಟೊಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನೊಟ್ಟುಗು ನಡತಿನ ಸಂವಾದೊಡು ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಭಟ್ ಮದಿಪು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್

ಶ್ರೀ ಮುರುಗೇಂದ್ರ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿ ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆಡ್ ನಡತಿನ 'ಆಟಿದ ಆಯನೊ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಡು 'ಮದಿಪು'
ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಡು
ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ

ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ನಡತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ
ಸಮಾರಂಭೊಡು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತೆರ್